

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

California Medicine

2905

749 3905

167

277

ANATOMIA ALCHYMIÆ.

Biblioteca
de Farmacie

ANATOMIA ALCHYMIÆ,

QVÆ
VNIVERSALEM VIAM

Et totius Philosophiæ Hermeticæ doctrinam, ac
divisiones exhibet.

PARTICULAREM VIAM
DISCVRSVS PROBLEMATICVS ABSOLVIT:
ALKAHES

SERMONE EMBLEMATICO VENTILATVR:
IPSVMMET LAPIDEM

Et eius compositionem docet

*Disceptatio de Lapide Phisico: in qua præcipui Authores, Geber, Co-
mes Trevisanus, Arcanum Hermeticum, Sendivogius, Philale-
tha, & Pantaleon explicantur, & cuiuslibet Præctica dis-
persa, ordinatim recollecta, & dilucidata traditur.*

QVÆ OMNIA

AB AVTHORE

D. GEBHARDO FRISCHI,

SACERDOTE, ET DOCTORE GERMANO

COMPOSITA

THOMAS BERGMILLER

MED. DOCT.

Typis imprimi curavit.

SERENISSIMO PRINCIPI

ANTONIO FARNESIO
DICATA.

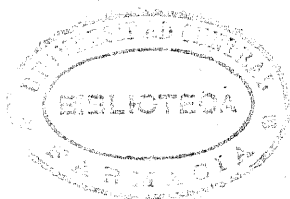
PARMÆ. M.DC.XCV.

Ex Typographia Josephi Rossetti.

SVPERIORVM PERMISSV;

SER^{ME} PRINCEPS.

ANxia mihi semper cura fuit SERENIS-
SIME PRINCEPS, ut quamcumq; so-
licitè venarer occasionem, qua, & obsequii
mei erga TE magnitudinem, & summum
devin&tissimi animi debitum ostenderem. Cumq;
modò meis imprimi typis contigerit Opus hoc Her-
meticam Philosophiam subtili Anatome comminu-
tam studiosis Chymicis subiiciens pro altioris Arca-
ni consecutione, a Domino GEBHARDO FRIS-
CHI viro tum studiis, tum experiētiis claro accuratè
conscriptum; hinc nacta occasione aliquod obse-
quentissimæ devotionis meæ argumentum daturus,
TIBI sacrum qualemcumq; laborem hunc meum
scribere audeo PRINCEPS Optime, sæculi no-
stri spes maxima, summumq; decus; ut & tuo
† 3 favore,

favore, ac gratia commendatus, ad Artis amicos gratior perveniat. Sub cujus enim auspicio fortunatior, aut gloriosior prodire potest hic Typographiæ meæ labor? quàm SERENISSIMÆ C. T. Numine tutatus, cujus Pietas, Mansuetudo, benignitas, summa gratitudo, ac affabilitas, reliquis unà cum virtutibus, Mortalium oculos ad se convertunt, animos in admirationem conciliant, ceterosq; inter Hæroas, ac PRINCIPES præclarissimis alioquin dotibus insignitos, adhuc tenera hac ætate, satis Magnum designant. Suscipe igitur libenti (ut soles) animo PRINCEPS Optime humilem hanc Officinæ meæ foetura; spero enim fore, ut hæc (licet per se exigua) tuo tamen SERENISSIMO Patrocinio munita multum dignitatis, & splendoris sit adeptura. Vale diu felix.

*Humill. & Obsequentiss. ac
Addictiss. Famulus*

Joseph Rossettus.

ADMODVM REVERENDO,
Prænobili, & Excellentiss. Domino Doctori,
D. GEBHARDO FRISCHI,
Patrono mihi Colendissimo Salutem.

CHyemicus quidam Viennensis, &, prout mihi videtur, aliququaliter doctus, Roma in patriam redux, hac Placentiam pertransiens, de sua arte multum mecum confabulatus est, & inter cætera, se quoddam Particulare, non exiguè lucrosū, circa Antimonii Mercurium possidere mihi indubitatè attestatus fuit.

Quapropter Tuæ erga me benevolentia confisus, rogo Te, quem in hac scientia Magistrum teneo, ut in gratiam nostræ amicitia & mei erga te obsequii Tuam non minùs opinionem, quàm aliquam instructionem super hanc rem elargiri digneris tuo, qui ex corde Te colit,

Scribebam Placentiæ 3. Novembris.
Anno 1694.

Humill. & Obsequiosiss. famulo
Thomæ Bergmiller.

Nobili, & Excellentiss. Domino Doctōri
THOMÆ BERGMILLER,
SERENISSIMÆ NEOBVRG-
FARNESIANÆ
PRINCIPISSÆ PATRONÆ
Medico Salutem.

Opinionem simul & instructionem meam super Al-
chymia Particularia desideras, quam tibi in
Discursu Problematico currenti calamo conscriptam elar-
gior, si autem in tua epistola, per figuræ rethoricæ Sy-
nechdochen, partem pro toto ponis & expetis, si rethor
essem, totum pro parte tribuere tenerer; tamen, quamuis
rethor non sim, quia amicorum bona communia sunt om-
nia, omnia & totius Alchymia Anatomiam, cum annexo
sermone Emblematico de liquore Alkabeſt, de quo mul-
toties nobis sermo fuit, per otium, & recreationem quondā
conscripta, nec non disceptationem de Lapide Phsyfico,
olim compositam, sed nunc meliùs recognitam & auctam,
tuo, & si placet, amicorum vsui accomodatam communico,
ut dum simul & semel elargior omnia, quod amplius
expetas, supersit nihil, ut in nihilo vice versa desis
amare tui amantissimum, & tibi

Dabam Parmæ 15. Nouembris

Anno 1694.

Additissimum famulum
D. Gebhardum Frischi.
Pro-

Prudentibus Alchymie Amatoribus Salutem.

Alchymia omnium (Theologia excepta) terrenarum scientiarum Regina, ad hunc usque diem à suis Mysteriarchis parabolico sermone & ænigmaticis nominibus obscurè nimis contexta & confuse posteris tradita, à putatitiis autem & ampullosè philosophantibus solo magniloquo circumscriptionum fuco oblinita ac tyronibus oblata, à fumiueculis verò sophisticis verborum deceptionibus totaliter laruata, mundoq; fraudulentè obtrusa, ne imposterum, quam spuria, ob fraudem iniuste, hæc legitima proles, propter obscuritatem iniuste, repulsam patiatur: dum mihi distincta & Anatomia chymica per omnes partes denudata, solo philosophicæ texturæ filo irretita, non pudibunda, sed iucunda, in amplexum se obtulit tota, quia totam, cuius vix partem petieram, protulit amicus ex sinu benevolentia depromptam: eam licet priuato & amicorum vsui dicatam, quia publica luce dignam, in Authoris honorem, & philochymicorum utilitatem, solo frontispicio cum alternatiua epistola preposito, imprimi curauit

Omnium Hermeticorum

Additissimus famulus
Thomas Bergmiller.

PRÆ-

PRÆFATIO AVTHORIS.

IVuenis malè valens, & ab adolescentia ad cachexiam inclinans, morbum principem, à padre podagrico in semine transplantatum patiens, auxilio medentum per integrum annum cum nullo fructu vsus, philautia ductus, siue proprio mei amore impulsus, cæteris studiis & applicationibus sepositis, ad medicinæ studiū me contuli, & seriò inhæsi, vt sanitatem, per alios quæsitā proprio Marte conquererē, sicque eius institutionibus, Hippocrate, Galeno & aliis authoribus attentè perlectis & consideratis, confusus obstupui, quòd talis scientia, non minùs doctè in theorica conscripta, quàm exactè in practica præscripta, pro mea valetudine recuperanda, tam parum profuisset: vnde, dum de propria sanitate res esset, vt nil intentatum relinquerem, Galenica non derelicta, quia sua æstimatione digna, etiam ad chymicam, à discretioribus medicis, licet Galenicis, laudatam, animum applicui, & doctissimi Sennerti sententiæ memor: Chymiam laudo, artificem timeo: propriis manibus varia mihi medicamina præparaui, spe maxima, quia chymia stri magna promittunt, fructu autem exiguo, quia vulgaria erant.

Sed quid? Sanitate debita destitutus, nec non

à decennio jam miserè podagricus quiescere ne-
sciebam; sed Paracelsum & Helmontium, quos
inter studendum, & multorum chymicorum le-
cturam quandoque superficialiter perlegeram,
denuo ad manus sumpsi, & in defesso studio per-
lustraui, & sic, quod in Paracelfo confusè, in
Helmontio distinctim agnoui & cognoui, om-
nium morborum & maximè incurabilium (licet
erroneè sic dictorum) veram & completam cu-
ram, non à communibus per varios autho-
res tam scholasticos, quàm chymicos, præscriptis
& edoctis medicaminibus, sed à sublimioribus ab-
strusioris spagyricæ scientiæ arcanis dependere.

Quo conceptu factò, & firmiter stabilito, ani-
mum & totam mentem huic studio dedicati,
manus operi admoui, & (Laus Deo) à podagra
radicitus liberatus, & in integrum sanitatis sta-
tum restitutus sum, atque in hunc vsque diem
continuatim conseruo, sicq; experientia edoctus
(credat, qui vult, improbet, cui placet) scio
esse & semper mansurum verum, veram veræ
chymicæ scientiam, nec non sublimium arcano-
rum elucubrationem ex primario fonte Philoso-
phiæ Hermetice scaturire, atq; ex illa desumendā
esse, & vix in chymica, pro morbis incurabili-
bus curandis, aliquid magna laude dignum præ-
stabit, qui Hermetica scientia non est imbutus,
qua

qua sola duce & magistra vera Spagyrica exercetur & Arcanorum elaboratio addiscitur, vnde mihi facilè ignoscendum, si hoc grato intellectus pabulo allectus, sanitate recuperata, studio Hermetico irretitus hæsi, & in hunc vsque diem operam dedi. Propterea Philochymicis expertus Rubertus attestari possum, quod si arduum & obscuris difficultatibus plenum est huius scientiæ studium, difficiliorem esse eius intelligentiam & inuentionem, tam propter putatitiorum philosophorum zizaniam huic agro scientifico iniectam, quam propter legitimorum Authorum docendi obscuritatem, nec non Adeptorum differentem & quasi ad inuicem contradicentem scribendi modum ex diuersis viis ab ipsis practicando inuentis exortum, & talem confusionem causantem, vt plurimi hunc labyrinthum ingressi & in eo absque filo Ariadneo vagantes, egredi vix sperent: multi autem per cancellos simplici librorum lectura introspicientes, in illum operando ingredi pertimescant.

Quapropter, vt titubantibus animum ingrediendi, ingressis verò filum Ariadneum largiamur, talentum 27. annorum studio, labore & non contemptibilibus expensis acquisitum, amatoribus & huius artis sequacibus exhibebo; sed barbaris nominibus, duplicibus sermonibus, ambiguis

biguis ænigmatibus, & seductoriis metaphoris
ab hoc tractatu omnimodè exclusis, plano & in-
telligibili sermone rem exponere decreui: & si in
disceptatione de Lapide Physico, ad controuer-
siam euincendam, ex necessitate rei, plurimos
autores adduxi & ad amussim dilucidaui, in
hoc opusculo, ad omnem confusionem, in au-
thorum confusione, euitandam, cuique illos le-
gendos & de eorum sententiis & doctrina libe-
rum explicandi iudicium relinquendo nullum
eorum citabo, multò minùs explicabo, sed in hac
Alchymix Anatomia liberè & simpliciter, prout
remipsemet consideraui, & consideratam intel-
lexi, philochymicis communicabo, vt omnis
lector, si Philosophus aut Adeptus, quod in-
concinnum & malè dictum ex charitate corri-
gendo meliùs doceat, si Philochymicus & in hac
scientia candidatus, quod congruè, & sapienter
scriptum, approbando, quantum libet, collau-
det, si studiosus & tyro, quid vtile & sibi pro-
ficuum inuenerit, de eo cum fructu gaudeat &
mihi faueat, si logicus & sophista, procul ab
hinc, ne subtili verborum argumentatione ve-
ridicam rerum intelligentiam dubiam reddat, si
grammaticus, accedat, qui plus verborum con-
structioni, quàm sensui intentus, grammati-
cales apices & puncta corrigendo, nil turbidij
adferet.

IM.

IMPRIMATUR.

Julius dalla Rosa Vicarius Generalis.

IMPRIMATUR.

Fr. Aloysius Maria Lucini Pro Vicarius Sancti Officii Parmæ.

VIDIT.

Pro Preses, & Magistratus.

ANATOMIA ALCHYMIÆ.

Qui benè distinguit, benè docet.

I N D E X

CAPITVM ANATOMIÆ.

Cap. 1 De Alchymia & eius diuisione.

- 2 *De Alchymia in genere.*
 - 3 *De Alchymie scientia naturali & simplici.*
 - 4 *De Alchymie scientia artificiali multiplici.*
 - 5 *De Alchymia artificiali mechanica, simplici & mixta.*
 - 6 *De Alchymie scientia artificiali philosophica.*
 - 7 *De Alchymie via humida & eius diuisione.*
 - 8 *De via humida vniuersalissima.*
 - 9 *De via humida vniuersali.*
 - 10 *De via humida minus vniuersali.*
 - 11 *De Alchymie scientia vniuersali in via sicca.*
 - 12 *De Alchymia in via particulari.*
 - 13 *De subiecto Alchymie vniuersalis.*
 - 14 *De obiecto Alchymie vniuersalis.*
 - 15 *De fine Alchymie.*
 - 16 *De Alchymie difficultatibus.*
- Epilogus ad Adeptos.*
Discursus Problematicus de via particulari.
Sermo Emblematicus de liquore Alkabeft.
*Disceptatio de Lapide Phifico super Tumbam Semi-
ramidis.*

CA

C A P V T I.

De Alchymia, & eius diuisione.

Alchymia est scientia rerum ad Regnum minerale appertinentium.

*Et est duplex, Naturalis, &
Artificialis.*

Naturalis, quatenus considerat naturæ principia, & operationes in grembo terræ, nec non mineralium ortum, progressum, & finem.

Et est simplex, eò quòd non nisi simplicem linearem, & antogrado ordine procedentem sub terra progressum in regno metallico habeat naturam.

Artificialis est, quæ naturali præcognita speculatur, & indagando inquit, quid, qualiter, & quantum ars, & natura simul operari possint.

Et est multiplex, quia multiplicitate procedit methodo, aliquando antogrado, quandoque retrogrado ordine, variè suas operationes instituit, ut quiescentem naturæ motum de nouo excitet, & ad altiora, & perfectiora promoueat.

2
*Artificialis iterum subdividitur in Mechanicam,
& Philosophicam.*

Mechanica, quæ dexteritati manipulationum plûs, quàm speculationi, & studio confidens mineralia, & metallica tractat, & est vel simplex, & purè naturalis, quatenus mineralia, pro vt natura ea perfecit, ab inuicem secernit, vel à mineris metalla, aut ab imperfectis perfecta metalla segregat.

Vel mixta, naturalis, & artificialis simul, dum per varias inuentiones chymicas, & manipulationes vulgares, naturam, in quantum potest, iuvando, & promouendo, maiorem solito perfectionis portionem, vel ab imperfectis aliquid perfecti metalli extorquere nititur.

Philosophica est, quæ res per causas indagando, rerum naturalium scientiam, nec non subterранеas naturæ operationes circa mineralia inquirat, vt exindè consequentiam trahat, in quo, in quid, & in quantum, dum ars & natura cooperando concurrunt, progredi possit.

*Philosophica subdividitur in Vniuersalem,
& Particularem.*

Vniuersalis est, quæ subiecta mineralia de natura metallica participantia, non solum
in

in quantitate augere, sed & simul in qualitate, & virtute exaltare quærit, vt imperfecta vniuersaliter, & multipliciter in perfectionis metallicæ complementum adducantur.

Particularis est, quæ simpliciter quantitatem, idest imperfectorum metallorum meliorationem, & in vnarium perfectionis gradum adductionem intendit.

*Vniuersalis binam complectitur Viam
Humidam, & Siccam.*

HUmida est, per quam subiecta regni mineralis ad hoc idonea, omnibus heterogeneitatibus, & superfluitatibus intentum finem impediuntibus, prius exactè remotis, in liquorem humidum, diaphanum, tanquam in ens primum metallicum, retrogradantur, vt vltiori progressu ex illis quid qualitate nobilius, & virtute actiuus, idest vniuersalis metallorum, & morborum medicina conficiatur.

Sicca est, quæ subiecta propriè metallica in aquam siccam, opacam, manus non madefacientem, perfectè homogeneam, & spirituosâ deducit, vt exindè similem medicinam, licet potentia, & virtute inferiorem, perficiat.

*Humida iterum distinguitur in Vniuersalissimam,
Vniuersalem, & Minus Vniuersalem.*

Vniuersalissima est illa omnium celeberrima à paucis Philosophis fundamentaliter cognita, ideoq; à paucioribus tradita, & posteris plùs cahotico sermone adumbrata, quàm solito philosophico stylo explicata: dum illam ex materia quadam cahotica desumendam quidem docuerunt; sed sub amplo sermone spiritus mundi, à quo omnia in tribus regnis ortum, & progressum habent, per Hyle, omnia entia continens, superioris, & inferioris vim obtinens, in terra habitans, in aere obuolitans, ubiq; reperibile, & similibus, in Tabula Smaragdina ex parte depictis, ob metum diuulgationis, tam vniuersaliter insinuarunt, vt specificam eius intelligentiam nec doctiores philosophi, nec recentiores etiam per differentes vias Adepti attigerint, multò minùs mediocriter docti penetrare potuerint: idq; ob maximam eius æstimationem, & venerationem, quia si reliquæ tincturæ physicæ, tam via humida, quàm sicca paratæ, cum diuitiis vitam sanam, longæuæ exclusa, quia primis nostri constitutiui non vnibiles, solùm exhibent, hæc cahotica, quia in forma salina, & verum illud antiquorum est sal sapientum, primis nostris constitutiui

5

tutius applicabile, cum diuitiis non solum sanam, sed & vitam longam promittit, quapropter, uti omnium rerum terrenarum dignissimam, tam altè, & difficulter intelligibili sermone inuoluerunt; ut illam non nisi digni, & ad hoc singulariter à Deo electi inuenirent.

Vniuersalis est illa, quam Philosophi altioris sapientiæ, si non altissimæ, ut antecedentes, eorum doctrina ducti, & forsan illam inquirentes hanc inuenerunt, dum antedictorum philosophiam non funditus penetrantes, minusq; vniuersalizantes, subiecta, licet respectu prioris massæ cahoticæ in regno minerali specifica, cahotica iudicantes, quia à determinatione metallica plùs cæteris remota, atq; vltèriùs ab ipsis in naturam, ut existimarunt, cahoticam per viam humidam retrogradata, ad opus suum assumentes suam medicinam perfecerunt, & dum illam virtute nobiliorem, potentia actiuorem altera per viam siccam pulueris forma parata, in saliformi substantia tam in metallicis, quàm humanis corporibus curandis experientia comprobarunt: proprii studii, & exantlati laboris philautia capti, vltèriùs nil indagantes, cum Platone quieuerunt, atq; sic antedictorum sapientum terminis generalissimis, ad suos uti minùs generales facile applicabilibus, in scribendo vsi, hanc suam

cum illa, si non operando, quia nimis ab inuicem differunt, saltem docendo confuderunt: imò multi Adepti suæ scienciæ æstimatione delusi, aut propria opinione irretiti, illud opus vniuersalisissimum, tanquam metaphoricum, & per similitudinem scriptum, intelligendum esse, aut veluti doctum commentum, ne dicant figmentum, prætereundum, apertè, licèt iniustè, docuerunt.

Minus Vniuersalis est, dum corpus perfectum, compactum, & fixum per soluentia cum corpore non coagulabilia, & nullo modo radicitus vni-bilia, in primum ens volatile, & liquidum, sulphureum, & mercuriale, omni etiam solvente penitus remoto, ita subsistens, corpori pristino æquiponderans, tanquam in statum generalior-rem reductum, retrogradatur, vt iterata coagulatione, & fixatione, per subsequenter decoctionem denuo obtenta, non corpus simpliciter perfectum, (ad quod de priuatione ad habitum regredi non potest) sed medicinam multipliciter imperfecta metalla tingentem, & vniuersaliter morbos curantem elargiatur.

*Via sicca procedit in Mercurio simplici,
vel duplicato.*

IN Mercurio simplici, dum mercurius simplex, & naturalis præ manibus sumitur, & operatio-
ne

7

ne philosophica factus mercurius philosophorum, cum auro iunctus decoquitur in aurum viuum, seu sulphur Sophorum, & hoc iterata vice, cum, vel sine auro, prout opus exigit in lapidem philosophorum.

In Mercurio duplici, si mercurius, vel ex metallis eductus, vel metallico sulphure factus duplicatus tanquam anima dotatus, aut igne acuitus, prout diuersa à diuersis Adeptis sortitur nomina, & vltiori opere factus sophicus, prout antecedens, decoctus, fermentatus, & fixus, fit lapis tingens antedicto in nihilo absimilis, licet differenter paratus.

*Particularis Alchymia distinguitur in Vulgarem,
& Philosophicam.*

V Vlgaris à vulgaribus Alchymistis exercitata, à philosophis autem neglecta, cum parua, aut nulla rerum naturalium scientia, laboriosè circa mineralia, & metallica versatur, vt ex imperfectioribus aliquam portionem metalli perfecti varijs manipularionibus extorqueat.

Philosophica est, quæ præuia rerum mineralium, nec non operationum naturalium cognitione, tanquam ex generali Hermeticae scientiae fonte, particularem sibi methodum ad imitationem operationum subterrancarum format,

vt subiecta mercurialia super terram, arte naturam iuuante, simpliciter ad perfectionem metallicam deducat.

Subiectum, obiectum & finis Alchymiae.

VNniuersalis Alchymiae subiectum genericum sunt omnia entia de natura metallica participantia.

Eiusdem subiectum specificum sunt substantiae sulphureae, & mercuriales, ambae natura, & arte perfectissimae, & ab omni heterogeneo, & superfluo depuratissimae.

Eiusdem obiectum est tinctura physica, seu lapis philosophorum ex antedictis resultans.

Particularis Alchymiae subiectum sunt omnia effectiuè mineralia, & metallica.

Eiusdem obiectum est omnis operatio simplicem imperfectorum perfectionem effectuantis.

Viriusque finis sunt diuitiae, & sanitas.

Sic habes beneuole Lector totalem Alchymiae Anatomiam, & exactam eius diuisionem, per quam, & in qua omnes viae, & methodi, qualiter & quomodocunque ab huius artis magistris fuere practicae, aut practicari possunt, dis-

distinctim indigitantur, prout & singula in suis capitulis vlteriùs explicabuntur, vt omnis huius scientiæ studiosus, omnia theoricè non solum facili studio concipere, sed & labore haud difficili practicè, dummodò velit, eruere possit.

C A P V T I I.

De Alchymia in genere.

Diximus in capitulo Anatomico, Alchymiam esse scientiam rerum ad regnum minerale spectantium, secundum quam propositionem, vti veridicam, omnes authores vnanimi doctrina excludunt reliqua duo regna, animale & vegetabile, vndè nescio qua coeca ignorantia, ne dicam obstinatione ducti, multi miselli chymici, in Borissa, Lunaria, similibusq; herbis, gummis, & succis, ab authoribus quandoq; per similitudinem, aut per metaphoram nominatis, operam ludunt; aut in salamandra, bufone, dracone, serpentibus, aut in homine, & eius partibus, sanguine, vrina, sudore, stercore, imò etiam non parcendo ipsis demortuorum ossibus, è sepulcro erutis, quia de odore sepulcrorum aliquando mentionem faciunt, tam stolidè lapidem philosophorum, metallicam tincturam, & perfect-

fectionem imperfectis constanter impertientem inquirentes, rem arte, & natura impossibilem tentant. Sed & hoc inter cætera admiratu dignum est, quod aliqui etiam doctiores, & inter philosophos locum quærentes, audeant publicè scriptis, & dictis profiteri, & asserere, ex herba, ligno, animali antogrado ordine metallum, & iterum ex metallo herbam, lignum, & animal retrogrado ordine educi posse: at nos, ne in hoc stultorum hospitali, qui breuitati studemus, longiùs inhærentes tempus inutiliter perdamus, ad illos transgredimur, qui in salibus, tartaro, alumine, borace, armoniaco, consimilibusque suam spem fundunt, & in ijs, vti rebus ad regnum minerale spectantibus, sal quoddam fixum, & fusibile quærunt, credentes illo inuento, se habere illud sal sapientum, & quia tanta, & tam varia vbique authores in suis scriptis de salibus tractant, in ijs pertinaciter inhærendo laborant; sed hi cum antecedentibus discant, & pro veritate inalterabili teneant, quòd qualitercunque subiecta animalia, vegetabilia, & salina artificiosè tractauerint, ex ijs aliud nihil obtinebunt, quàm menstrua, & salia corrosiua, metalla superficialiter solùm corrodentia, & dilaniantia; & quia à natura metallica longè diuersa, & prorsus sunt aliena, optatam, & à philosophis præscriptam

scriptam, & necessariè requisitam vnionem radicalem, & indiuisibilem cum metallis nunquam obtinebunt; nec aliter salia specificè ab huius scientiæ magistris nominata intelligi debent; quàm tanquam instrumenta, & media in eorum operationibus adhibita, & in nihilo cum opere perfectoremanenda, prout statuarius, statua elaborata, omnia instrumenta, & media adhibita seorsim habet, & seruat: quod autem de sale sapientum, aut de salibus metallorum loquuntur, id per similitudinem insinuant, & sic intelligi debent; eò, quòd omnis tinctura physica, aut in via sicca parata pulueris forma, tamen ad instar salis in omni liquore sit solubilis; aut via humida elaborata saliformem substantiam exhibeat: quia non omne salisimile est sal. Qui autem in vitriolo, sulphure, arsenico, auripigmento, similibusque medijs mineralibus aliquo modo de natura metallica participantibus pro tinctura physica laborant, si non totaliter aberrant, saltem rem difficillimam, & quasi impossibilem tentantes in materia nimis remota ad desperationem, vsque suum opus instituunt: vndè si dixi alchymiam esse scientiam rerum ad regnum minerale appertinentium, indigitare intendi, vt rebus in regno minerali contentis, & genericè, & specificè priùs indagatis, & cognitis, prudenter distinguere

guere addifcat artifex, quænam, & inquantum res tanquam media, & instrumenta in opere adhibenda, qualia propriè tanquam materia affumenda, nec non fapienter difcernere fciat, qualia remota, & remotiffima, qualia propinqua, & proxima fubieâta ad hoc opus accipienda fint, ut ad minus fciat, quid faciat, & operationes fuas dijudicando, deuias ad rectam femitam reducendo, errores corrigendo, ftudio fedulo, & labore indefeffo operi infiftendo, voti fui optatum finem obtinere poffit. Quapropter hoc fanum confilium omnis lector, qui hanc artem inquirere nititur, à nobis, fi velit, accipiat, vt priùs difcat, antequam faciat, & rerum operandarum præconceptam per rationes, & caufas intelligentiam inquireat, & acquirat, antequam ferio operari incipiat: eò, quòd impoffibile eft, optatum fuæ operationis finem illum obtinere, qui eius principia, & media ignorat.

C A P V T III.

De Alchymia fcientia naturali, & fimplici.

Alchymia fcientia fimpliciter naturalis dicitur illa, quæ fubieâtis mineralibus, & metallicis per claffes diftinctim agnitis, vlteriùs
fpc-

speculando eorum principia, ortum, progressum, & finem inquirat, atque naturæ subterraneas operationes, quibus illa ad suum quodque statum perfectum, aut imperfectum, in quo à nobis inveniuntur, deducit, perscrutatur, imperfectiorum naturam examinando causam, & defectum imperfectionis perquirat, perfectorum crasin, & essentiam rimando speculatur, quanta sit eorum perfectio, & quare à natura ad altiorē perfectionis gradum deduci non potuerunt, ut naturali hac scientia præhabita ad artificialem properet: quam metallorum genesis, ut promissis satisfaciamus, hic clarè, & ordinatim à primis naturæ principijs incipiendo describemus; sed dum hic tractandum est de natura, idest de causis, & inijs naturalibus, Aristotelicam philosophiam prætereuntes, ipsamq; ab eorum magistris, & sequacibus, iam per aliquot annorum millia disputatam, per totidem ulterius disputandam, & nunquam concludendam relinquentes, secundum philosophiam Hermeticam dicimus, quòd omnia metallica à fermentis primordialibus sulphureis, & mercurialibus initia seminalia metallica complectentibus, ab Omnipotente, verbo Fiat, creatis, & per totum terræ globum, secundum plus, & minus, potentius, & debilius, iacentibus, ortum suum habent, quæ fermenta in humidum, in terræ
 poris

poris disperſum, & fracedine imbutum, tanquam in primitiuam omnium rerum materiam, aëtionem ſuam exſerentia, & initium ſeminale metallicum imprimētia, id in viſcoſitatē adducunt: atque ſic prima ſtamina naturæ metallicæ inducētia, originale, & vniuerſalem eiufdem naturæ metallicę embrionem efformant, in quo hoc fermentum internum introductum, & nunquam quieſcens, ſuum humidum, in quo incluſum, & iam radicaliter coniunctum, & vnitum eſt, in proportione ſuæ potentiæ ſulphuræ primordiælis, & mercurii originalis in actum explicatæ, ſenſim in aquam mineralem in hac philoſophia comuniter ſub nomine mercurii indigitatam, quamuis aliis infinitis epithetis laruatam, omnium metallorum baſin, & ſubſtantiam materialem immutat. Quæ aqua mineralis vltiori motu, tam ab interno agente excitato, quàm ab externo calore naturali, vnico naturæ inſtrumento, omnia mouente, ſub nomine ſpiritus vniuerſalis à multis adnotato, cuius motu ceſſante omnia quieſcerent, in poris terræ agitata, cum terræ, fermentis ſulphureis metallicis ſpecificis imbuta, vnione naturaliter indiuiſibili (ſola autem retrogradatione artificialiter diſiunibili) agendo, & patiēdo miſcetur, vnde ſui conſtitutionem, & coagulationem paſſa, ſecundum ſpeciem iſtius
 ſuper-

superuenientis sulphuris sibi vniti, metallica nobis enucleanda exhibet.

Quam metallorum genesis, sic à primordialibus naturæ initijs distinctim à nobis explicatam, plurimi authores, solummodò in media via incipientes, duobus, scilicet vapore mercuriali, & sulphureo per terræ poros calore naturali sublimatis, & sibi inuicem obuiando vnitis, & coagulatis metallicorum productionem breuiter, & insufficienter, sulphuris, & mercurii origine vix adnotata, descripserunt. Alii tertium tñquam vinculum addiderunt, sub triade salis, sulphuris, & mercurii; alii spiritus, animę, & corporis; quidam sulphuris, mercurii, & arsenici; alii aliter hanc triadem pro metallorum generatione, & compositione introduxerunt, ad id speculatione acutiori ducti, quòd duo extrema sine medio nec connecti, nec retineri posse iudicarunt, & ideò mercurio, qui metallis basin, & materiam, in igne liquefactionem, & in malleatione extensionem, cum sulphure, quod colorem, & constantiam in igne dat, sal, seu vt aliis placet, terram vitriolarem amborum connexionem, & condensationem causantem adiunxerunt; alteri ad animæ cum corpore connexionem spiritum medium posuerunt; aliqui sulphuris, & aquæ mercurialis medium sub nomine arsenici insinuarunt; multi
aliter

aliter se explicarunt; & quamuis (exceptis illis, qui nominibus planetarum cum metallis convenientibus decepti, aut vana opinione ducti, septem metallorum ortum, septem planetarum influentiis attribuerunt) re consentiant; tamen in modo docendi variant, ad quod in illis videndum Lectorem remittimus, ne nos, prout in præfatione protestati sumus, varias authorum opiniones adducendo, & ventilando, nosmet ipsos, & Lectorem confundentes, nimis longo sermonum serie impliciti hæreamus; sicuti etiam particularem cuiuslibet metalli, & mineralis naturam, & genealogiam vterius explicare desistimus, partim quia ab aliis authoribus ad longum, & largum talia descripta inveniuntur, partim quia quilibet studiosus, ex nostra hac generali doctrina, specificam cuiuslibet mineralis metallici scientiam sibi efformare potest, quapropter de hoc nostram opinionem, studio, & labore haustam, hic succinctim descriptam, legenti exposuisse, sufficiat, ut à naturali ad artificialem transi-
tum faciamus.

CAPV T IV.

De Alchymie scientia artificiali multiplici.

Postquam, prout antecedenti capite dictum est, naturalis specierum in regno minerali existentium cognitio acquisita fuit, & metallicorum principia, ortus, progressus, & naturæ operationes ad eorum finem tendentes, præcognitæ sunt: subintrat artificialis Alchymia, ut efficiat, quod natura sola non potuit, quia manibus, & pedibus caret, nec accidentia ex constitutione loci, aut ex causa alterius materiæ supervenientia, & suum progressum linearem impediencia, aut ad alium finem deducencia, aut se mixtim involuentia, ab invicem segregare, aut impediencia removere, superflua separare, separata, & depurata iterum coniungere, pro necessitate rei non potest, sed, prout inuenit, aut res superuenit, lineariter ad illam, quam potest, perfectionem deducit. His, inquam, omnibus consideratis, & cognitis, subintrat scientia Alchymicæ artificialis, ut hunc defectum, secundum naturæ intentionem, non solum suppleat, sed & eius motum in subiectis, per artem antecedentem dispositis, ad nobiliorem, & perfectiorem finem deducat, ad quod obtinendum multiplices inventiones, & varias manipulationes, mox anto-

B

grado,

grado, mox retrogrado ordine, disiungendo, coniungendo, soluendo, & coagulando procedentes excogitat, & multipliciter instituit, prout in sequentibus patebit.

C A P V T V.

*De Alchimia artificiali mechanica
simplici, & mixta.*

HAec mechanica (sic dicta, quia plus manuum operationibus confidit, quam philosophiæ speculationibus inhæret,) vel simpliciter mineralia, & metallica, prout natura ea in grembo terræ perfecit, ex ea eruere, & secernere, vel metalla ab inuicem separare, vel perfecta ab imperfectis examine doctinalitico sequestrare quærit, vel chymicis manipulationibus ex imperfectis specificè metallis aliquid perfecti extorquere nititur. De quibus operationibus quia intentum nostrum non est tractare, talia vulgaribus Alchymistis indaganda relinquentes, ad alia transibimus.

C A P V T VI.

De Alchymie scientia artificiali Philosophica.

HAec philosophica, (quia Philosophiæ Hermeticiæ studiosis scribimus) etiam accuratius

ratiùs per suas classes diuidendo, & exactim distinguendo explicanda erit. Dicitur Philosophica, quia de rebus, tam naturaliter peractis, quam artificialiter peragendis, secundùm fundamentalem naturæ, & artis scientiam, & regulam procedit, idque dupliciter vniuersaliter, & particulariter: quæ prima via, & suas distinctiones, nempe in humidam, & siccam habet, & ambo iterum suas subdiuisiones patiuntur, quas diuisiones in subsequentijs capitulis ordinatim trademus.

C A P V T VII.

De Alchymia, in via humida, & eius diuisione.

Vla humida est illa, quæ subiecta, de natura metallica participantia, non in mercurium currentem homogeneum, sed verè in primam materiam, & ens liquidum, manus madefaciens, cum separatione superflui, & heterogenei, de eius quidem mixtione, sed non de eius proportionem, retrogradando reducit: cui operationi etiam mercurius vulgi, vti & alij quicumque ex metallis retrogradando eduçti, & à magistris, viæ siccæ inhærentibus, pro prima materia metallorum improprie (cùm verè sit secunda) positi subiacent: quod tamen semper eum debita

illorum veneratione dictum sit, eadem enim scientia, qua hi, retrogradationem metallorum in mercurium currentem experti, eam pro reductione in materiam primam docuerunt, alteri Adepti, metallorum, & mercuriorum in ens liquidum retrogradationem consecuti, illam legitime, pro ut est, metallorum materiam primam esse voluerunt, & pro tali posuerunt, & sic viam siccam nescientes, illis aperte contradixerunt, & parum de hoc inquirentes aliter docuerunt. Vade illa tanta tyronibus exsurgit confusa obscuritas: & vix absq; singulari lumine discussibilis, tantò magis, quòd uti in via humida, sic etiam in via sicca diversæ methodi, & viæ à philosophis hanc tincturam, seu lapidem philosophorum inquirentibus, inuentæ sint, & pro ut quilibet proprio studio, & labore differenter artem adeptus est, sic etiam, paucis terminis vniuersalioribus exceptis, in particularibus doctrina, & methodo differenter scripserunt, ita ut sibi quandoque ad inuicem contradicere videantur; quod quia plurimis, in hoc differentium opinionum fluctibus perturbato pelago nauigantibus, naufragij causa fuit, ideò hanc nostram Anatomicam Alchymiae diuisionem omnibus hoc mare philosophicum sulcantibus pro cynosura exposuimus, ut in hac nauigatione Colchica, utrosque polos humidum,

midum, & ficcum, nec non circulos, & lineas parallelas plurium ab inuicem distinctarum viarum agnoscendo discernentes, in incepra via feliciter progredi possint. Et à Polo humido incipiendo hanc methodum distinguimus in Vniuersalissimam, Vniuersalem, & Minus Vniuersalem.

C A P V T VIII.

De Via Humida Vniuersalissima.

HAec Vniuersalissima, ad, à cæteris omnibus distinctionem, sic nominata, est illa, quam altioris indagationis philosophi, naturæ operationes à fine usque ad principium retrogrado ordine rimantes, in subiecto quodam cæteris omnibus in regno minerali contentis, vniuersaliori inquisiuerunt: eò, quòd illud subiectum, solum initiali fermento seminali metallico imbutum, tanquam materia cahotica, prima solum stamina natura metallica, ad nullam speciem adhuc explicata, in se contineat, & in illo occultata iaceant: quod Hyle Trismegisticum ad omnia (uti quidam putarunt) tria regna determinabile (de qua opinione, ni intentionata breuitas sermonis impediret, multa philosophanda occurrerent) ob sui præminentiam in tanta veneratione ab huius scientiæ mysteriarchis habitum est, vt ex

timore, ne vulgariter innotesceret, tot circum-
 scriptionum ambagibus, & sermonum obscuri-
 tatibus taliter inuoluerunt, vt plurimi, etiam per
 diuersas alias vias Adepti, illius scientiam non
 sint assecuti; sed, pro vt verisimile est, quod in
 huius philosophiæ tam vniuersaliter descriptæ
 indagatione, aliæ illæ, præsertim in via humida,
 methodi inuentæ sint, dum hyleale hoc subiec-
 tum adumbrantes, quandoque sub nomine terræ
 virginæ, spiritu mundi grauida, vel salis. & Ma-
 gnetis sapientum, planetarum, & cœli influxum
 recipientis, & attrahentis, vel per inferius, & su-
 perius, aurea Homeri catena connexis, insinua-
 runt, aliquando minùs vniuersaliter loquentes
 indigitarunt per certam terræ filiam à Ioue pro-
 genitam, vel per Vrinam Saturni, vel per vitrio-
 lum commune, non quia communiter notum, sed
 quia omnibus metallicis commune, cum illa no-
 tabili doctrina, Visitabis Interiora Terræ, Rec-
 tificando Inuenies Occultum Lapidem Veram
 Medicinam, cuius sapientissimi dicti initiales ver-
 borum litteræ materiam, verba locum, sensus
 verborum praxin inuoluunt: quod tamen dictum
 à vulgariter philosophantibus ad vitriolum vul-
 gare interpretatum est, à multis Adeptis, & suo
 modo rectè philosophantibus, ad alium sensum,
 & explicationem tractum est, & opinioni propriæ,

ob tinduram physicam suo modo inuentam, acquiescentes, nil altius indagarunt: vnde huius scientiæ theórica, & practica hodie dum inter neothericos quasi sub silentio sepulta iacet, a nobis autem, de eius subiecto hic & in aliis capitulis apertè satis descripto, & indigitato, etiam aliqualis eius praxis delineabitur.

Nimirum vt hoc subiectum Hyleale è suo centro erutum manuali operatione à quibusquilijs, & terrestreitatibus liberatum, igne, aere, & aqua, à rebus ad alia regna spectantibus, simul, & a rebus sibi in sui natura alienis repurgetur, vt non nisi merum, & sincerum calos metallicum ad sit, quod vltèriùs per circulationes, distillationes, cohobationes, & digestiones, fixum volatili adunitum, totum volatile reddatur, quo facto, ens hoc initiale metallicum in suo humido latè dispersum, cum ablatione superflui humidi toties recolligatur, donec in balneo nil ampliùs euaporabile habens, in purissimo primo ente liquido, ad pondus naturæ librato existat, & in tota sui substantia, ab agente seminali metallico intrinseco sit coagulabile in sal illud vniuersale metallicum fixum, & in igne constanter, ad instar olei, fluens, quæ vltima ad talem coagulationem decoctio, vel per se, vel decima circiter auri parte addita fieri potest, quæ saliformis me-

dicina si sine auro producta est, auro fuso in supradicta portione iniecta, consermentanda erit; quod aurum hac proiectione in vitriformem substantiam, licet obscure vix diaphanam, saturatè rubentem redactum, portione tripli, quadrupli, aut amplius entis liquidi antecedentis addita, in medicinam auream tingentem, secunda rota deduci, & adlibitum cum, vel sine auro multiplicari potest, cum hac distinctione, quod pro curandis morbis, & sanitate conseruanda optimum erit illud, quod absque fermentatione auri, perfectum est: quod autem de vita longa huic panaceæ attribuitur, nos indecisum relinquimus. Sic habes beneuole Lector opus illud, sub nomine Vniuersalissimi ab alijs indigitatum, à nobis ab alijs tincturis physicis distinctim explicatum, quod ita in nullo alio Authore inuenies.

C A P V T IX.

De via humida vniuersali.

HAec sic nominata est ad distinctionem operis antecedentis, cuius dogmata, hi ad suum propositum, & doctrinam applicantes, ad inuicem confunderunt, dum subiecto cuidam specifico sub nomine Electri mineralis immaturi annotato, hanc naturam metallicam cahoticam pri-

primordiale attribuerunt, eò, quòd salem, sulphur, & mercurium, à plerisque huius scientiæ magistris pro primis principiis metallorum declarata, in illo, artificiosa separatione inuenerunt; vndè illud cum separatione superflui, & heterogenei in ens liquidum, vt antecedens, retrogradarunt, & ea propter hoc subiectum, quia nullum metallum perfectum vulgari examine præbet, illud pro massa cahotica, saturno philosophorum, & patre omnium metallorum, posteris proposuerunt, quod quidem respectu termini, in quo est, & termini per quem, & termini in quod definit, admitti, & concedi potest; sed respectu termini anterioris, & initii præcedentis, à quo antedictum subiectum exoritur, aliter sentiendum est, & quamuis nomine vniuersalis adnotatur, quia primordiales, específicas, & artificiosa operatione separabiles, salis, sulphuris, & mercurii substantias exhibet, & ab illis ritè præparatis vniuersalis tinctura pro metallis, & medicina pro morbis educitur, non tamen idcirco cum altero, sub nomine vniuersalissimi descripto, confundendum, aut idem iudicandum erit, sed, vt suum quodlibet subiectum habet specificum, & per consequens operandi modum distinctum, ita etiam differentem, & ab inuicem distinctam scientiam obtinet, & docendi modum requirit,

quod

quod notatu dignum ne omnia in omnibus confundantur. Praxis autem huius Electri mineralis immaturi est, ut ab eo tria illa sal, sulphur, & mercurius, separentur, separata perfectè mundentur, mundata debitis digestionibus, & distillationibus coadunentur in vnum ens liquidum ponderosum lacteum diaphanum, & madefaciens, quod addita debita auri portione vltiori decoctione tincturam physicam ab his descriptam dabit, etiam suo ordine pro ut aliæ multiplicandam.

C A P V T X.

De via humida minus vniuersali.

AD differentiam antecedentium hoc tertium minus vniuersale nominamus, licet subiectum eius sit specificum, & vulgariter notum aurum, eò, quòd, per solutionis retrogradationem in ens liquidum, & in vniuersali similem aurentatem reducitur; sed quia hoc opus in subiecto, & eius solutione quodammodo cum operatione auri potabilis in omnium ore versantis colludit, & de eo tot, tantaque diætèria ab ampullosè philosophantibus conscripta, multique processus euulgati sunt, nec non infinita penè Recipe inter mechanicos, & vulgares chymicos inveniuntur

untur, ita, vt ex illis vix aliquis, licèt idiota, inueniatur, quin de tali opere multa garriendo magniloquè disputet: Hic aurum scit per alembicum deducere, ille sine corrosiuo, & strepitu soluere, alter auro suam animam extrahere, aut exanimare, alius tinctura separata corpus album ad instar argenti facere, quidam aurum irreducibile reddere, & similia se efficere posse gloriantur, quod si omnes isti sententiam ab huius scientiæ magistris vnanimiter proclamatam (faciliùs est aurum construere, quàm destruere) sedulò considerarent, non mirarentur, si natura vix sæculi spatio aurum construit, hos philosophastros iam plurima sæcula in eius destructione huiusque frustra impendisse, atque à stolidis suis laboribus desisterent, quia verum aurum potabile non habetur, nec eius nomen meretur, nisi cum radicali eius solutione in ens liquidum, absq; nulla soluentis remanentia persistens reducatur.

Cuius praxis est, vel per corrosiua violenter aurum soluentia, & variis distillationibus, circulationibus, cohobationibus, longo tempore manipulando, adhibitis exagitare, donec tandem aurum in pristino sui pondere inente liquido distinctim suas binas substantias, sulphurea mercuriali supernatante, exhibens, absque vlla soluentis remanentia persistat; aut per alterum

rum modum, nimirum per primum ens salium, circulatum minus, vel per liquorem Alkahest, circulatum maius, in idem, cum antecedenti, sistema reducatur, quod aurum per quemcunque antedictorum modum in talem statum retrogradatum, simplici, & lineari decoctione tincturam aurificam pro metallis, & medicinam pro morbis, auri potabilis nomine solum dignam dabit, sed quia hic de liquore Alkahest mentio facta est, pro vt in disceptatione de lapide physico promisi, de illo hic diffusius scribere, oporteret, sed ne diuersitas materię me scribentem, & Lectorem legentem confundat, peculiari tractatu hic liquor sermone Emblematico ventilabitur.

C A P V T XI.

De Alchymię scientia vniuersali in via sicca.

Dicitur in via sicca, eò, quòd aqua mineralis huic operi adhibita à sui principio, vsque ad præparationis finem à natura sua sicca, & manus non madefaciente qualitate non alteratur, cum hac tamen animaduersione, quòd quālis-
cunque hæc aqua sicca accipiatur, nisi secundum Sophorum doctrinam adaptetur, aliàs tanquam sponsa illegitima, & regio sponso indigna, & impar, qualitercunque etiam in pellucido thoro
ambo

ambo in mutuū amplexū committantur, & mediante igne ab operante artificē in matrimonii consumptionem impellantur, nunquam intimam eius cor demulcendo vincet, multò minùs inducet, vt semen aurificū emittat, sine quo illam plus quam Regiam Prolem oriundam in vanum sperabit operator; si autem prius secundū præcepta philosophiæ Hermeticæ hanc sponsam, a lepra natiua infectam, curauerit, & vterum eius semine alieno conspurcatum perfectissimè mundauerit, nec non crassiores corporis partes demendo, & attenuando subtiliauerit, atque totaliter spiritualem, agilem, & pulcherrimam hanc virginem, nec ultra, quam spirituali, igneo amore, & semine ex calefactam reddiderit, tunc Gabritius cum tali Beia desponsatur, in eius amore exardescens, semen aurificū emittet, & in eius amplexu animi deliquium patiens ad angustias, & ludores mortis, qui in nigredine apparent, reducetur, à sua autem dilecta sponsa, interim lacte virgineo, licet materno, placidè fouebitur, vsquedum recuperatis viribus septies coronatus Rex triumphans resurgat, potens sex sibi fratribus Regiam coronam imponere. Verum quia in disceptatione de lapide physico de hac via tam theoricè, quàm practicè sufficienter rescriptum est, hic vterius de ea sermonem facere detestimus.

CA.

CAPUT XII.

De Alchymia in via particulari.

HAec via in quantum ad mechanicos, & alchymistas vulgares attinet, si illi suam manuseripta, quam typis impressa Recipe inspexerint, millena aurum, & argentum promittentia inuenient, in quibus, quia boni consilii sunt incapaces, elaborandis illos continuo occupatos relinquimus. In quantum ad philosophos spectat, & quid de illa sentiant, & quid in ea fieri possit, quia discursus problematicus expressè super hoc conscriptus declarat, & edocet, superfluum est idem hic repetere, imò ipsimet philosophi, licèt hanc ex cynosura scientiæ vniuersalis excerpti, & practicari posse agnouerint, tamen in ea, sicut parum scribendo, multò minùs practicè inquirendo, tempus, & laborem impendere voluerunt, sed operi maiori, & vniuersali, altero neglecto, operam dederunt, quo impetrato, alterius se non indigere, concluderunt. Interim cuique, docto, aut indocto, secundùm sui placitum, & vniuscuiusque captum illam exercere liberum esto.

CAPV T XIII.

De subiecto Alchimie vniuersalis.

Vniuersalis Alchymie subiectum genericum sunt omnia entia de natura metallica participantia.

Subiectum specificum est omnis substantia mercurialis, & sulphurea, ambo natura, & arte perfectissimæ, & ab omni terreo heterogeneo, & superfluo perfectè depuratæ, sed quoniam in huius subiecti cognitione, & præparatione optati finis exitus dependet, ex debito philosophi, cuius est officii, rem per causas pro, & contra cognoscere, &, si est, quare est, & quomodo est, & si non est, quare non est, quomodo non est, scire distinguere, & docere: vndè hoc punctum per rationes, & causas ab alijs non manifestatas, aut non sufficienter declaratas, clariùs tractabimus.

Secundum dictum Arcani Hermetici, Authoris in hac professione lectu digni, primus naturæ motor est ignis externus, ignis interni, & totius operis rector, idest quidquid in hac arte agitur, & perficitur, id igne externo, ignem internum excitante, & moderante efficitur: exinde hæc notabilis consequentia desumitur, quòd hic philosophorum mercurius, ad ignis impellentis actionem

nem externam, suam qualitatem internam adaptatam habeat, necesse sit: idest, vt merum, & purum sit humidum mercuriale, omni sulphure alieno, terreo, & superfluo exspoliatum, nam, dum ignis externus agit in humidum mercuriale, quod si a dicto terreo sulphure non est perfectè exspogliatum, simul & agit in aliud, & quia citius, & facilius ignis impressione recipit, suiq; alterationem patitur, humidum sibi coniunctum secum sub iugum trahit, & sensim humiditate introuersa siccitas extrahitur, & sic ex causa terrei sulphuris, humido adhuc connexi, de actiuo, qualis vsque ad totalem corporis solutionem manere deberet, fit passiuum, & quò plus ab igne patitur, eò plus à sui natura alienatur, & ad siccitatem ducitur, & per consequens ad perficiendam solutionem, per quam solam spiritus, & corporis vnio radicalis impetratur, inhabilis redditur, ac tandem, corpore non soluto, nec ad exigentiam operis secum radicaliter vnito, sed solum pulnere tenus sibi commixto, in puluerem rubrum inutilem, nec fusionem, nec ingressum habentem, abit, & in vanum laborat artifex.

Econtra verò, si aqua mercurialis secundum dogmata philosophorum ab omni terrestreitate sulphurea, & aliena, intuituè cuius ab igne præ-

cocem

cocem sui exsiccationem patitur, perfectè liberata fuerit, tunc super ignem in sua humiditate constans, & ad soluendum corpus semper habilis permanet, & ab igne externo hæc aqua ignea excitata, sensim corpus penetrando, subtiliando, & soluendo, in suam naturam mercurialem, in qua quantitate præualet, reducit, donec tandem corpore soluto, & in identitate mercuriali sibi simili factò, & indivisibiliter vnito, de actiuo à præpotentiori fermento sulphureo, in corporis solutione libero factò, sensim fiat passiuum, & à sulphure aureo, semper ad suam naturam fixam vltiori decoctione tendente, & redeunte, totum humidum mercuriale huius massæ euictum, de fluido in siccum, de volatili in fixum, cum conseruatione fusibilitatis determinetur. Sic habes studiosè lector distinctionem promissam circa hoc subiectum mercuriale cum suis differentiis, & rerum causis, vt facilè concipere possis, in quo consistat eius præparatio, & perfectio.

C A P V T XIV.

De obiecto Alchymie vniuersalis.

Obiectum huius Alchymie vniuersalis est lapis philosophorum, seu tinctura physica, quantitate, & qualitate ad artificis placitum.

C

mul-

multiplicabilis, prout ab authoribus concordī
 doctrina asseritur; sed in puncto physico, ex qua
 causa, & quomodo succedat hic effectus, non
 consentientes, diuersimodè docent: aliqui repe-
 titæ solutioni, & coagulationi, alij maiori per
 ignem, & repetitas operationes subtiliationi at-
 tribuunt: multi ignem externum se associare igni
 materiæ interno, si non in quantitate notabili,
 saltem in qualitate experibili, docent; nec defunt,
 qui ab influentiis astrorum, & planetarum hanc
 quasi hyperbolicam energiam, & multiplicatio-
 nem actiuitatis introducere volunt; nec mirum,
 quia, si hanc rem per causas inquirimus, per dif-
 ficilis est resolutio, qua de causa hoc subiectum
 mercuriale, cum auro non in aurum, sed in tinc-
 turam abeat, & ambo cum nouo mercurio per
 plures decoctionis rotas deducti, non solum in
 quantitate multiplicantur, sed etiam in qualita-
 te, idest, in maiori virtute, & latiori actiuitate
 tingendi adaugeantur.

Quæ consideratio, mihi, qui semper quæsiui,
 rem per causas, quare, & quomodo sic est, co-
 gnoscere, multum negotij fecit, & diu intellec-
 tum exagitauit: antequam causas tales, quibus
 acquiesceret, in alijs inuenire, aut ipsemet sibi
 excogitaret, prout sequens dilucidatio common-
 strabit.

Omne

Omne agens id, in quod agit, quantum potest, ad sui naturam reducere intendit, & sic in hoc opere humidum mercuriale, Sophicè ad hoc adaptatum, tanquam agens in quantitate, & qualitate mercuriali præualens, corpus solis aggreditur, penetrat, & vinculum metallicum dissolvit, & pauculam terram, quæ in nigredine extrauersa apparet, separando, in sui naturam reducit, & ambo in esse mercuriali fluido indiuisibiliter vnũ fiunt, quo facto præpotentius metallicum auri fermentum sulphureum, è vinculis enodatum, & liberum factum, tanquam purus putus ignis, externo excitante suam reactionem in totius massæ humidum mercuriale exserit, & humiditatem intrauertendo, siccitatem autem sensim inducendo, & extrauertendo coagulat, & figit, quoniam autem omnis humiditas mercurialis à fermento sulphureo est determinabilis, illud non in metallum, quia terreo, & crassioribus ad hoc requisitis partibus anrecedenter est totaliter priuatum, & purus spiritus factus, sed actione fermentatiua in suam naturam sulphuream, & tingentem transmutat; & sic hoc sulphur fermentale, quod prius, à mercuriali humiditate in quantitate excedente euictum, & inclusum, erat totum mercurius, nunc liberum factum vltiori decoctione, igne externo excitante, tanquam præpotentius, si non

quantitate, saltem qualitate prædominans, suam
 actiuitatem explicando, & imprimendo huic hu-
 miditati totaliter spiritali, atq; sensum suam
 qualitatem introducendo, in naturam sulphure-
 am, virtute, & actione fermentatiua, in infinitum
 dilatabili, determinat, & secum figit, & nouo
 addito mercurio, ad artificis placitum, iterata
 operatione, semper idem efficit, prout minima
 pars fermenti massam farinaceam, debito tempo-
 re fermentando, in sui simile fermentum totam
 reducit, ita, est minima particula huius massæ, in
 fermenti naturam adductæ, iterum aliam inte-
 gram massam farinaceam ad eundem gradum,
 fermentare possit, & toties, quoties placuerit ite-
 ratim succedit. Ecce, iam vidimus quomodo im-
 mutatio, & multiplicatio in quantitate succedit,
 iam discutiendum etiam, quomodo, & simul fit
 augmentatio in qualitate, cuius causam deducere
 oportet ex actione, & caloris externi, & fermen-
 tiuæ virtutis igneæ, huic materiæ inclusæ, quæ
 ab igne externo impellente, dum multiplicatur
 quantitatiuè, etiam exaltatur qualitatiuè: prout
 patet in actione fermentationis massæ farinaceæ
 supra allegata, quæ sicut de quantitate, idem &
 de qualitate docet, nam quo longiori, hæc actio
 tempore, adæquato calore, fouetur, eò plus,
 præter quantitatem, & qualitas, seu virtus, & vis
 fer-

fermentatiua, in seipso, exaltata, augetur, vt promptius, potentiùs, & latius suam virtutem fermentatiuam imprimendo extendat: simili modo, dum hoc sulphur fermentale tingens multiplicatur quantitatiuè, eodem igne externo excitante adaugetur, & qualitatatiuè, & quolibet decoctionis tempore, magis in propria virtute graduum, fit potentius, & quo potentior hæc virtus, eò actiuior, & quò plus actiuior, eò plus suam vim exferit, & extendit, & quantò plus extendit, tantò plus tingit, & forma sua aurea, in proiectione super subiecta metallica, informat: vnde fit præter augmentum quantitatis, ut, quod, in prima operatione vix aliquot, in iterata decoctione quasi centum, & sic deinceps accrescendo plures partes in aurum transmutet; & sic causa efficiens multiplicationis in quantitate, & qualitate simul in vna, eademq; operatione euenientis, rationibus fundamentalibus explicata, & stabilita, secundum promissa, dilucidata patet.

C A P V T XV.

De Alchymia sine.

Alchymia finis sunt diuitia, & sanitas, qui finis, quia omnibus sufficienter cognitus, & per consequens ab omnibus abundanter desiderat.

derabilis, vltetiori declaratione non indiget.

C A P V T XVI.

De Alchymie difficultatibus.

HOc capitulum subiunxi, ne tibi incaute Lector persuadeas, te facilè, cuius corporis exactam discompositionem vidisti, eius recompositionem effecturum, & antedicti finis obtinendi desiderio impulsus, in hoc opus præcipitanter irruas, & illotis manibus, nec proprio laborum sudore ablutis peragere credas: nam vix huius scientiæ studiosus magistrorum scripta euoluit, & de debita materia, & eius præparatione inquirat, quin statim confusionum tenebris inuoluitur, propter tot nomina, & tam varias opiniones, nec non descriptiones differentes tam de materia assumenda, quàm de modo illam tractandi, vti & de mediis, & adminiculis in opere adhibendis, quod si solum in omnibus, & per omnia vnica esset materia, & vnica operandi via, adhuc tamen huius artis sectatorem fac, superque nimis ad hoc opus studio, & labore inueniendum, immorando detineret, si autem considerantur tot, & tam diuersæ viæ ab adeptis inuentæ, & in differentibus subiectis specificis diuersimodè practicatæ, & per consequens à quolibet secundum suam

suam inuentionem posteris descriptæ, qualis non erit hæc studiosis inextricabilis labyrinthus, cui si accedit, quòd hæc ars non doceatur proprijs nominibus, neque prout omnes aliæ scientiæ, sensu claro, & explicatione intelligibili, sed totaliter sermone obscuro, ambiguo; ænigmatico, metaphotico, parabolico, & quandoque subtiliter, licet non sensu, saltem verbis, deceptorio, vltima primis, prima vltimis, media primis, & vltimis inuoluendo, ante post, post ante, ponendo, quandoque sensu allegorico media, & adiutoria pro materia principali incautis describendo, imperfectam pro perfecta, initialem pro finali, finalem pro initiali materia, nec non operationes medias pro vltimis, vltimam operationem in decoctione linearem pro pluribus, & diuersis declarare, imò etiam cum iis in præparatione adhibendis intexendo confundere, aliqui materiam separandam, & eius meliorem partem assumendam, nonnulli totam materiam in perfectionem abituram etiam cum iuramento per Deum viuum asserunt: quibus enarratis obscuritatum confusionibus si tot putatitiorum, & apparenter benè philosophantium, falsas, & erroneas opiniones docentium lectio superadditur, Abyssus Abyssum inuocabit, & studiosum tyronem vix non omnimodè absorbebit. Vnde miphilochymice

sanctè credas, hoc opus intellectu arduum, factū
difficillimum millenos operantes in desperationem
adduxisse, quare quantum luminis in hisce
tenebris tibi pro tuo usu his meis scriptis com-
municauī facilè agnosces, qui pro tui instructio-
ne, quantum licet, fateor, candide scripsi, totius
Alchymix corpus anatomico calamo subieci,
Epidermidem confusionum, & obscuritatum,
absque læsione, & offensa authorum subtiliter
detraxi, pellem theoricalem, totius Alchymix
Hermeticam scientiam inuoluentem in planum
extendi, & explicui, intima viscera abstrusioris
philosophix denudaui, per omnes partes mem-
bratim diuisi, intricatas glandulas diuersarum
viarum, & methodorum dissecando exactè di-
stinxi, totius corporis Alchymix ortum progres-
sum, & constitutionem ex fonte naturalis philo-
sophix, & subterreanarum operationum declara-
tione perlustratum exhibui, nec non eius artifi-
cialē per omnes partes recompositionis practi-
cam, quantum calamo licet, adumbraui, & quid
per omnes modos in ea agendum sit, si non tota-
liter, saltem summarie indicaui, solum unicum
qualiter, & quomodo id specificè faciendum sit,
quia dicere per extensum non licet, subteni, aut
abbreviaui.

Vnde, gratiose Lector, qui in omnibus animi
can-

candorem profiteor, & proinde in nihilo te deludere conuenit, debeo tibi cum omnibus authoribus hoc nobiscum contestantibus sincerè indicare, & sub fide boni viri affirmare, quòd, licèt ex antecedentibus nostris scriptis, quid & quod subiectum in quibuslibet viis, & methodis, a me explicatis, tibi assumendum sit, facilè diiudicare possis,abilem tamen reddere massam (pro vt poeta canit) hic labor hic opus est. Hæc est illa difficultas, & implicitus ille nodus Gordianus, qui non, nisi forti gladio Alexandri, idest, forti, arduo, & longo studio, & labore, soluitur; hic est Hercules ille labor, qui à solo Hercule, idest, à philochymico constanti, & ad laborem indefesso absoluitur, imò talis, & tantus, vt in eo exantlando artifices, bona etiam quandoque scientia instructi, opus prætedio manuum dimiserunt, aut mutando seipsos nouis erroribus inuoluerunt, & omnia in vanum tentantes, & de fine consequendo desperantes artem deseruerunt, imò aliqui, tanquam fabulosam, & criticorum cerebrosum doctum figmentum, totaliter reiecerunt.

Tù ergo philochymice prius in studio sis assiduus, Philosophiam naturalem, & artificialem theoricè tibi acquirito, post practicam cynosura acquisitæ scientiæ meditare, præmeditatam aggredere, aggressæ effectus exactè obserua,

ob-

obseruatos, pro, & contra examina, examinatos, si est, quare est, & quomodo est, si non est, quare non est, quomodo non est, scientia theoreicali duce dijudica, dijudicatos rectè procedentes prosequere, à recto tramite deuiantes mutando emenda, emendatos, & benè succedentes eadem semper cynosura duce ad finem perducito, & sic hoc dono Dei tandem obtento gaudebis. Interim non obliuiscere huius doni donatorem Deum deuoto corde colere; si verum est, Prout Adepti docent, quòd hæc ars, aut inuenit, aut facit hominem bonum, aut in contrario casu ab eo fugit, eò, quòd initium sapientiæ est timor Domini, alias quidquid facies, aut quidquid tentabis, absq; timore Domini in vanum laborabis.

Epilogus ad Adeptos.

VObis adeptis, & huius scientiæ magistris, vbicunque in terrarum orbe degitis, hunc epilogum dico, & dedico, quod si parum scripsi, vestro digno calamo supplere, si quid erroneum, aut à vestra opinione alienum, benignè corrigere, si nimium dixi, clementer ignoscere dignemini: quia ipsemet scitis, & apertè dicitis, quòd si etiam ars ipsa in aurem insinuaretur, & subiecta ad hoc necessaria in manus porrigerentur, non tamen ideo quemlibet de hoc opere triumphum

ac-

acturum: quod quia mecum scitis, mecum etiam permissuri eritis, quod philochymici, his confusionum tenebris, ex diuersis viis à quolibet vestrum inuentis, & scriptis, exortis, per hanc diuisionem anatomicam dilucidatis, & dispersis, liberiùs, & libentiùs hanc palestram chymicam ingredi gaudeant, & gratiori animo, omni auersione, ex hac inuoluntaria magisterii differentia, & obscuritate emanante, demulcita aut extincta, vobis, & mihi impofterum beneuolentiùs faueant; quia alium scribendi finem non habui, quàm per hoc vobis omnium semper maiorem beneuolentiam, & laudem conciliate, tyronibus, & huius scientiæ studiosis vtile, & necessarium lumen communicare, mediante quo clarè agnoscant, & intelligant, quod si sapientes dixerunt communi voce, vnā illis materiam, vnā operationem, & vnum esse finem, verum in hoc dixisse: nempe materiam vnā, scilicet origine metallicā, operationem vnā, nimirum puri ab impuro, cum debita subiecti præparatione, separationem, finem vnum, nempe lapidem philosophorum, & medicinam tingentem, & quidquid in reliquis occurrit differentiæ, solū consistere in intermedijs, tam quoad subiecta specificè assumēda, quàm quoad modum ea debite præparandi: atque ita vobis, mihi, & illis satisfecisse, & omnibus rem gratam

gratiam peregrisse autumans, vobis me commendando, & dedico, cum promissione, si tempus, & otium permiserint, me, si non igne, saltem calamo philosophico, purum ab impuro separaturum, & in publicum adducturum Bilancem Hermeticam, qua legitimi, & classici authores, per rationes, & causas cum suo cuique debito honore ponderati, stabunt; e contra ampullosi, & putatitii philosophastri, pondus veræ philosophiæ non habentes, reiecti, cum fundamento rationis, & causæ adducto, ex confesso Hermetico eijciuntur; quod opus vti philochymicis charum, & vtile erit, sic, cordatis medicis non ingratus, forsitan simul prodibit Bifons Philosophicus ex grembo physices scaturiens, & pari passu ambulans scientia, Hermetica, & medica, amborum necessariam connexionem docens.

DISCVRSVS PROBLEMATICVS

De via Particulari.

DISCVRSVS PROBLEMATICVS

D E

POSSIBILITATE ALCHYMIÆ;

In via particulari imperfecta perficiendi,

*Natura duce instituenda, & Arte iuuante complenda,
ex fonte Philosophiæ Hermeticæ desumpta.*

VNiuerſalem dari metallorum tranſmutationem, & imperfectorum ad perfectionis ſtatum exaltationem, iam dudum tam modernorum, quàm antiquorum authoritas perſuaſit, nec non varia in varijs locis per longa iam tempora in hunc uſque diem hinc inde portentofæ huius proiectionis exhibita ſpecimina ſat, ſuperq; comprobarunt; ſed quatenus ex hoc fonte vniuerſali, ideſt, fundamentali Philoſophiæ Hermeticæ ſcientia, riuius, ideſt, particularis ars, & methodus imperfectiora ſimpliciter, & vnariè, eadem Natura duce, arte iuuante perficiendi, aducenda ſit, ab huius ſcientiæ Magiſtris alto ſuppreſſum eſt ſilentio, eò, quòd rudiores illius eſſent incapaces, doctiores autem, ſi ad vniuerſalis Philoſophiæ ſcientiam peruenirent, illis quoque particularis cognitionem non defuturam ſcirent. His non obſtantibus allectis
ſpe

spe lucri Alchymistis vulgaribus, quorum cerebris hæc dicta Philosophia nimis alta, & ardua est de vniuersali inquirendo, hæc secunda particularis via magis arridet, eaq; infinitis super hoc compilatis processibus in hunc vsq; diem ab illis tentatur, licet frustra, nunquam reflectentibus, talia absq; fundamentali Philosophia, nec non regni mineralis necessaria, & bona cognitione perfici non posse, & quod hæc sola, & vnica docet, quomodo à primis Natura principijs incipiendo, sub terra actiua passiuis applicando; sua subiecta de statu in statum, & de re in rem deducendo, vel ad inchoatam, vel ad completam perfectionem promouendo, mineralia tam perfecta, quàm imperfecta producit, vt exinde discant Artis Filij, eadem Natura duce, arteq; iuuant (quod Natura sola in grembo terræ non potuit, quia tantum linearem, & antogrado ordine procedentem operationem in hoc regno possidet) metalla perfecta ad vltiorem, & multiplicem, imperfecta autem ad simplicem, & vnariam perfectionem supra terram promouere: idq; dupliciter secundum normam Hermeticam, & artis cynosuram efficiendum esse, vniuersaliter scilicet, & particulariter: prius per medicinam origine, & essentia vnâ, licet diuersa via, & methodo parabilem, & longo plusquam perfectionis

tionis labore anticipato paratam, eiusq; projectionem super mercurium, aut imperfecta metalla in instanti adimpletur, virtute cuius medicinae, quid imperfectis inest verae substantiae mercurialis, perfectum remanet, & fixum, reliquum autem à natura mercuriali alienum sequestratur, & tanquam scoria metallicæ perfectionis suspiciendæ inhabilis rejicitur, quæ medicina à Sophis communiter sub nomine Lapidis Philosophorum indigitatur: de qua tam diffusa, & abstrusa scientia plura loqui non est huius loci, nec breuitas huius discursus admittit; sed sufficit, eius in tantum mentionem facere, in quantum necesse est demonstrare, veram particularem methodum, metallica imperfectiora vnariè, & simpliciter perficiendi, ex hoc fonte Hermetico, & vniuersalis Philosophiæ scientia excerpendam esse, & frustra ramum, idest, particularem imperfectorum perfectionem inquirere illum, qui truncum, idest, dictam Adeptorum scientiam non possidet. Vnde omnes chymici, hanc cynosuram vnicè necessariam negligentes, in hoc mari magno vagantes oberrant, atq; continuè in scopulos putatitiorum receptuum impingentes naufragantur, dum temporis, laborum, rerum, nec non ipsius quandoq; sanitatis dispendium patiuntur: atq; sic neglecta, quia ab eis non intellecta, naturali, & minùs la-

boriosa via, alteram fudoris, & laboris plenam,
 ac violentam sectantur, dum Lunam, aut alia im-
 perfectiora metallica, ignitionem, & fusionem
 patientia, per cementationes, reuerberationes,
 fusiones, exscoriationes, reductiones, auxilio me-
 diorum mineralium, salium, aquarum graduan-
 tium, atq; similium vario modo tractant, atq; sic
 quandoq; modicum metalli perfecti extorquen-
 tes, inani spe meliora recepta inueniendi, aut pro-
 cessus excogitandi, ab incepta via desistere ne-
 sciunt, non agnoscentes, quòd, si quandoq; etiam
 aliquid reale, & concedamus etiam cum aliquo
 lucro, licet exiguo, ex hisce operationibus resul-
 tet, id tamen in effectum non deducitur sine ma-
 gno laboris, pecuniæ, & sanitatis dispendio, quia
 non semper expedit alienis manibus chymica se-
 creta tractare. Quapropter his melius conside-
 ratis talia à prudentioribus negliguntur, à verè
 philosophantibus autem totaliter reiiciuntur:
 nam hi si talem imperfectorum in simplicem per-
 fectionis gradum deductionem cogitant, aliter
 rem aggrediuntur, eò, quòd sciunt, ex cynosura
 vniuersalis scientiæ Hermeticæ, eiusq; regulis, &
 directionibus hanc methodum petendam esse,
 cum totum, & cognitio totius includat partem, &
 eius cognitionem, sed non econtra, vt vulgares
 alchymistæ hallucinantur, quo filo Ariadne
 ducti,

ducti, in hoc labyrintho operationum chymicarum non aberrant, dum naturam in suis subterraneis operibus imitantes in subiectis idoneis super terram, & ad manus relictis, tanquam fideles Naturæ ministri, secundum eius intentionem suos processus instituunt, feliciterq; perficiunt.

Prudens enim secretorum Naturæ interpres, nec non Hermeticæ scientiæ gnarus, optimè novit, omnia metallica constare ex sulphure, & mercurio: Mercurium substantiam materiale, patientem constituere, sulphuri autem virtutem fixantem, & informantem inesse, idq; in perfectis secundum cuiusque conditionem purum, & constans, & in igne non exterminabile, nec alterabile: in imperfectis plùs, aut minùs impurum, inconstans, nec suum mercurium perfectè informans, neq; à Vulcani tyrannide se, & suum mercurium defendens, eò, quòd scintilla illa initialis seminalis sulphuris ad perfectionem tendentis, quod semper omnibus sulphuribus inest tãquam agens necessarium pro hac intentione finali obtinenda, in illis sulphuribus metallorum imperfectorum tot alienis heterogeneitatibus inclusum, & quasi obrutum est, ut mercurialem substantiam, secum in minerali massa iunctam, aut omninò nihil, quod rarissimum, aut saltem parum, prout plurimùm accidit, penetrare, aut informare possit.

Vnde [quod stylo ferreo in hac arte notandum] Philosophus , quasi lynceo oculo in grembo terræ operationes naturæ contemplans , absq; fallacia concludit , quidquid perfecti metalli in , & è sinu terræ nobis natura subministrat , id non alio modo ab ea elaboratum esse , nisi solam originalem substantiam mercurialem sulphure puro , & homogeneo miscendo , & radicali vnione connectendo , & quòd in quantum hæc duo in dicta mixtione agendo , & patièdo ad inuicem se penetrant , tantum etiam pro rata portione metalli perfecti in tortura ignis , & examine docimastico ab artifice communiter de mineris excernitur : qua de causa multi in hac scientia aliquantulum docti , simile quid subodorantes , sibi , & alijs persuaserunt maturationes [vnde appellant] mineralium , illas vel solas , vel auxilio salium igneorum , artificiali , & diuturniori igne fovendas , & digerendas exponere , quod dum verum , licet exiguum , dat lucrum , tamen , tanquam experientia veridica , assertum hoc nostrum confirmat , nempe omnibus mineralibus imperfectis secundum plus , & minus hoc initiale , & seminale ad perfectionem tendens sulphur additum , & inditum esse , & quò longius , & magis hæc vis sulphurea super substantiam mercurialem , tam via naturali sola , quam artificiali iunctim , agendo penetrat , tantò plus

plùs perfecti metalli erui: imò addo, quòd tantò felicior erit artifex, & operatio ditior, quantò meliùs illud ab alieno, & heterogeneo sequestrare nouerit, cùm Mercurius ad hoc suscipiendum vbiqu; promptus, & facilè parabilis adfit.

Supradictis omnibus benè ponderatis, & optimè intellectis recta resultat consequentia, sicut Natura suas operationes sub terra in vnica materia, Mercurio, mediante virtute sulphurea dirigit, & complet, sic etiam omnem operationem supra terram, dum ars se adiungit naturæ, vnice super substantiam mercurialem dirigi, & sulphure congeneco, & homogeneo in eam introducto, & superaddito perfici debere.

Iam notum est ex authopia Philosophiæ Chymicæ, omnia metalla secundum plùs, & minùs hanc substantiam mercurialem, imò Mercurium vivum, & currentem potentialiter in se continere, quia, secundum Philosophum, ex quibus quid componitur, in id facilè resoluitur, sed metalla resoluuntur in mercurium, ergò &c. Cumq; hæc substantia capax sit perfectionis metallice suscipiendæ, multi, absq; consideratione quare, & quomodo hoc succedere fas sit, plùs mechanicam, quàm studium, & scientiam exercentes, super metalla, talia, qualia sunt, suas operationes per sulphura, salia, & similia, vt supradictum est, labore multo,

fructu nullo aut perexiguo instituerunt: quod an-
 sam dedit prudentioribus, & aliquantulum doctis,
 talibus omisissis, quærere solutionem metallorum,
 non communem per corrosiva, sed realem eorum
 separationem, nempe Mercurij currentis à resi-
 duo superfluo, qui, quamvis benè argumentari
 sint, tamen perpauci concepto fine fruuntur, quia
 ob difficultatem metalla mercurificandi illum
 producere non possunt, vel si tandem ingeniosio-
 res aliqui diligentè, & arduo labore illum obti-
 nent, tamen, quia cynosuræ artis, idest, funda-
 mentalis Philosophiæ inopes sunt, bonam mate-
 riam, & idoneum subiectum mala operatione, &
 indebito labore deperdunt, dum laborem de la-
 bore discernere, propriaq; opera sua dijudicare
 nescientes confusi tandem, & spe sua frustrati re-
 manent. Quapropter dicant, & faciant, quid-
 quid velint, alchymistæ, & philosophi vulgares,
 semper est, & verum manebit, quod absq; bona,
 & fundamentali Philosophia Hermetica, in hac
 arte, tam vniuersaliter, quàm particulariter im-
 perfecta emendandi, nihil aut parum cum lucro
 efficitur.

Nunc videamus ex aduerso, quid Artis Filius,
 & Hermetica scientia longo studio, & labore ac-
 quisita instructus, in similibus sentiat. Ille quidem
 agnoscit, & scit substantiam hanc mercurialem
 per-

perfectionis metallicæ suscipiendæ adæquatum
 esse subiectum, sed ulterius speculando etiam
 prudenter distinguit, illam in metallicis corpori-
 bus validè incarceratam, atq; à sulphureitate im-
 perfecta, secundum speciem cuiuslibet metalli,
 ita deinctam detineri, vt nimis augustum, &
 pretiosum laborem existimet, hanc, pro simplici
 deductione in metallum perfectum, tam duro
 vinculo enodare, & hisce arduis laboribus, sal-
 tem pro tali simplice fine, omittis, prudenti ratio-
 ne concludit, ad simplicem mercurialis substan-
 tiæ in metallum perfectum deductionem, simpli-
 cem etiam, & vulgarem Mercurium, ad manus
 artificis à Natura porrectum, & in copia reperi-
 bilem, substantiam verè metallicam, sicut alte-
 rum è metallis eductum, licet fluidam, sat aptum,
 & sufficientem esse, ut in hoc subiecto simplici, &
 sat copioso inuentu, suum, & Naturæ intentum
 compleat; dummodo in illo, in quantum Natura
 defecit in applicatione agentis ad patiens, opus
 Naturæ reassumendo, auxilio artis Naturam ad-
 iuvando, fermenta sulphurea introducendo, ac-
 tiua passivis applicando, igne artificiali ulterius
 promouendo, finalem Naturæ intentionem ad-
 impleat, cum ille Mercurius vulgo notus, æq; vt
 Mercurius è metallis imperfectis eductus, licet
 hic sit illo nobilior, & actiuior, nil aliud sit, quàm

metallum purum, & fluens, sui constrictionem expectans, & libenter suscipiens à virtute sulphurea, vel ab extra illum radicali vnione in instanti in proiectione Lapidis vniuersaliter penetrante, & in perfectum metallum fixante, vel à sulphure, sibi prius artificialiter introducto, & addito ipsum gradatim, & particulariter perficiente.

Dixi, omnem Mercurium etiam vulgi esse totum in potentia metallum purum, licet tactu, & visu sit liquidus, & currens; sed, ne hoc assertum tanquam paradoxum iudicetur, methodicè, id est, ratione, & experientia probandum erit: experientiam dant Adepti per proiectionem suæ tincturæ, mediante qua mercurialia, & imperfecta prout iam sufficienter allatum est, vniuersaliter omnia in gradum perfectionis metallicæ exaltantur, quam proiectionem si cum grano salis, id est, debita intelligentia explicabimus, & illustrabimus, ex ea rationes ineuincibiles, & superius assertum digitis monstrantes educemus: nam si illa proectio Lapidis fit super imperfecta metalla in igne fusibilia, nunquam in tota sui substantia, & pondere in metallum perfectum, aut aurum abeunt; sed tantum pars eorum perficitur, id est, tantum, quantum veræ humiditatis mercurialis quodlibet eorum in se continet, reliquo, tanquam alieno, & perfectionis metallicæ suscipiendæ

piendæ inhabili, separato, & ut superiùs dictum est, in scorias reiecto: ita, ut Lapidis Possessor, projectione super omnia metalla in eodem pondere distinctim facta, exactè dignoscere, & scire possit, quantum quodlibet, ex quinque auro inferioribus metallis, mercurialis substantiæ contineat. Sed hic non omittere volo animaduersionem in hac arte considerabilem de illo superiùs memorato sulphure initiali, & seminali, nempè, quòd illa particula sulphurea, licèt per mineram, aut corpus imperfectum latè dispersum sit, nihilominùs in separatione substantiæ mercurialis, aut per projectionem Tincturæ Physicæ in metallum purum, & fixum, aut per artificiosam separationem Mercurii currentis à reliquis superfluitatibus cum nucleo Mercuriali tanquam quid homogeneous etiam separetur, & cum illa substantia homogenea tanquam sibi congenea semper remaneat, veluti agens proprium, & appropriatum substantiæ Mercuriali pro finali eius perfectione omnibus mineris ab origine inditum, sed quia in portione est minimum, nec non in sulphuribus istis imperfectis, & specificis profundè absorptum, ac ferè suffocatum iacet, idcirco (licèt semper aliquid) etiam parùm super nucleum mercurialem operatur, quod sic se habere, quotidiana probat experien-

tia, cùm nullum ex minerali massa excernatur metallum imperfectum, in quo non inueniatur, accurato examine adhibito, aliquid metalli perfecti, secundùm plùs, & minùs, prout hæc virtus sulphurea seminalis substantiam mercurialem attigerit, & penetrauerit. Imò ipsummet sulphur vulgi, licèt combustibile, & omnium, imperfectissimum, hac luce seminalis sulphuris ad perfectionem tendentis totaliter non caret, intuitu cuius succedit, quod alchymistæ, argentum, & cætera imperfecta hoc sulphure variis manipulationibus tractantes, ut plurimum aliquantulum metalli perfecti excernant, ad alendam potiùs eorum spem, quàm crumenam: sed de his satis. Redeundo ad propositum

Videamus nunc ex altera parte, qualiter proiectio Lapidis, seu dictæ Tincturæ Physicæ super Mercurium vulgi ad distinctionem metallorum succedit, qui pauculis exceptis granis, in sua calcificatione ante proiectionem exhalantibus, integer in sui substantia, & pondere perficitur, & totus transmutatus remanet.

Ex qua experientia inoppugnabilis ratio, & veritas resultat, quòd etiam Mercurius vulgi, æq; ut omnis alius mercurius è metallis laboriosè, & dispendiosè eductus, & altero nobilior, sit verè in potentia totus purum metallum, & ho-

homogeneum, quia si non homogeneus esset hic Mercurius, ex causa partis subtilioris in igne auolantis durante proiectione, & fixatione, in pondere deficeret, vel si non purus, scorias reiectas exhiberet, sed neutrum succedit, ergo non minus probabilis, quam utilis inde oritur conclusio, frustra fieri per plura, quod potest fieri per pauciora, quod, misso metallorum dispendioso & laborioso Mercurio, alter vulgi huius particularis operis subiectum fat adæquatum sit, & esse possit, eò, quod tanquam merum purum metallum fluens nihil omninò imperfecti, aut heterogenei, respectu simplicis perfectionis metallicæ consequendæ continet: nihilq; obstat, omnes huius Philosophiæ Magistros vnanimi voce exclamare, humidum mercuriale suis heterogeneitatibus exspoliandum, à superfluitatibus liberandum, nec non purius, subtilius, spiritualiusq; reddendum, ut operi eorum inferuiat. Sed quid? Ex istis, & similibus contradictionibus, artis filijs, eorum stylum docendi intelligentibus, clarè elucescit, quàm benè, licèt artificiosè, Philosophi dictis, & factis se explicent: factis, dum Mercurium tanquam totaliter purum ad eorum proiectionem accipiunt, & omnibus ea de causa adhibendum commendant: dictis se explicant, dum eum impurum, & ad opus suum inido-

inidoneum asserunt, & idcirco à suis superfluitatibus sedulo, & totaliter ad non plus ultra liberandum serio monent. Quid, quæso, clarius hac doctrina contradictoria, vtramq; viam vniuersalem, & particularem indigitante, si cum grano talis, idest, cum debita distinctione recipitur, nimirum si in, & ex Mercurio simpliciter metallum perfectum quæris, illum iam in natura sua materiam ad hoc aptam, & satis puram esse; econtra verò si quid, naturale suum esse excedens, nobilius, & artificiosius in illo quæris, etiam arte Naturam iuvante in quid nobilius, purius, & spiritualius deducendum, & superflua eius, quæ ad medicinam tingentem ex eo perficiendam non solum inidonea, sed ad talem superlatiuum perfectionis gradum, & finem consequendum impediuntia sunt, remouenda esse, vt tali modo discant, & perbellè distinguant legitimi huius artis sequaces, quomodo illis in utroq; casu cum Mercurio procedendum sit. Imò liceat mihi ex abstrusiori Philosophia hoc addere, quòd, sicut Mercurius omnis, secundum superius dicta, & probata, potest fieri metallum perfectum purissimum totus talis, qualis est, sed totus talis, qualis est, non potest esse Mercurius Philosophorum, sic nec idem Mercurius, separatis suis superfluitatibus, & opere philosophico

phico factus Mercurius Sophorum, vnquam poterit esse metallum simpliciter, ob rationes Philosophis notas, & in hoc tam breui compendio non explicabiles.

Et sic ex antecedentibus prudenter intellectis, & distinctim consideratis apertè patet, necessario concludi debere, omnem vnice humiditatem mercurialem, ipso Mercurio vulgi non excluso, tam soli Naturæ in grembo terræ, quàm Naturæ, & arti super terram subiectum esse determinatum tam pro vniuersali, quàm particulari via, nec frustra dictum à Sapiente: Est in Mercurio, quidquid quærunt Sapientes. Sed qualiter, & quomodo hoc in vtraq; via practicandum sit, hic opus, hic labor: inuenitur quidem ab huius scientiæ Mysteriarchis diffusè satis, licet confusè, de via vniuersali, & eorum Lapide scriptum, sed de via particulari ex illa depromenda omnimodè tacentes vix mentionem faciunt, excepto Gebro, Richardo Anglo, alijsq; paucissimis, qui leui calamo aliquid de illa attingentes tanquam transeundo insinuant, superfluum iudicantes ramum arbore priùs porrigere, eò, quòd, qui arborem complexus fuerit, ramum quoq; teneat, nec ramus arbore prior surgat, cùm ille ab hac oriatur.

Quapropter non incongruum erit, sicuti Theo-
rica

rica sat extensè descripta, & rationibus experimentalibus sat stabilita est, etiam huius operis particularis possibilitatem ostendere, & aliqualem practicandi modum adumbrare. Iam constat ex dictis, omnem operam, tam purè naturalem, quam naturalem, & artificialem iunctim, circa subiecta mercurialia, & metallica versari, totùmque cardinem metallicæ perfectionis verti circa sulphur, & Mercurium: ergò ad hanc operationem requiritur auræ qualitatis sulphur, quod quidem auro inest, sed solum in vnaria qualitate, &, quod difficilius, ita arctè clausum, ut eius virtus ab vnaria qualitate ad multiplicem exaltari non possit, nisi cum plenaria eius retrogradatione, totiusque corporis volatilizatione, vt sic non amplius in aurum, quia, secundum Philosophum, à privatione ad habitum non datur regressus saltem immediatus, sed in quid amplius cum suo solvente mercuriali sibi inseparabiliter coniuncto abeat, quietiã Mercurius ex eadẽ ratione, dum operatione Sophia factus est Mercurius Sapientum, nunquam in metallum immediatè est reducibilis, sed ut & ipse vltiori operatione in quid nobilius terminet, necesse est: vndè ex amborum vnione, & maiori perfectione illa extensio, & tam latè perficiens medicina super imperfecta,

metalla resultat. Sed, cùm talis operatio, nempe aurum in qualitate exaltare, nimis nobilis, & laboriosa sit pro particulari, & simplici perfectioni Mercurij consequenda, simplicior etiam, & ad hoc opus sufficiens via quærenda, & practicanda est: nimirum aureum hoc sulphur in auro, si non in qualitate, saltem in quantitate, per debita, & ad hoc apta subiecta, à Natura sufficienter subministrata, augere, vt non solum sibi, sed & aliis sufficiat. Pariter & Mercurius, quia ob simplicem suam naturam nimis ab auro, & metallica constrictione remotus est, si non superflua demendo, quod in hoc opere simplici, & particulari nihil prodest, imò potius obest, saltem deficientia adimplendo, scilicet Naturam in eius defectu adiuuando, sulphur ipsi superaddendo, fermentumq; agens introducendo, ad faciliorem sui in metallum constrictionem adaptandus est, & sic subiectis debitè præparatis, & ritè iunctis, & rectis, Natura duce, & arte iuuante, absque metu falsi, gaudebit artifex in hac via, & methodo particulari, prout naturaliter succedit longiore tempore sub terra, idem artificialiter, & breuiori tempore videre super terram, & si non vnico actu instantaneo vniuersaliter, & multipliciter per projectionem iam dictam, saltem sensim, & gradatim successiuis actibus particulari-

ter,

ter, & simpliciter in auro, & mercurio sic prius adaptatis, non absq; animi lætitia, & lucro eandem metamorphosin succedere, experientia confirmabit, dummodo Practicam theoricè sufficienter insinuatam, hoc problematico discursu, tanquam Batto in biuio posito, duce, studio, & labore eruere non pigebit; quia processum distinctum hic addere nec licet, nec lubet.

SERMO

SERMO EMBLEMATICVS

D E .

Liquore Alkahest.

E

SER-

67 SERMO EMBLEMATICVS

D E

Liquore Alkahest.

HOC nomen Alkahest ante Paracelsum inusitatum, ab ipso non nisi semel & vnico verbo, 2. de virib. membr. cap. de hepate nominatum reperitur, nec vlla eius conficiendi methodus, quantitas, qualitas, vires, dotes in suis scriptis sub hoc nomine declarata inueniuntur, nec constat, quare, & quando hoc nomen Alkahest huic liquori inditum sit; solus post Paracelsum doctissimus & acutissimus Helmontius hoc nomen passim usurpauit, & eius vires & dotes specificas in physicis certè stupendas in suis tractatibus hinc inde apertè declarauit, nec non varia illi nomina attribuit, & quod notatu dignum, se eius possessorem asserit, & ab experientia inirabiles eius effectus describit, cuius tanti viri authoritatem dubiam facere, improprium & indecens videtur. Post Helmontium non solum recentiores Adepti, & doctiores Philosophi de eo mentionem faciunt, sed & vulgares chymici, & mechanicè philosophantes, non tantum nomine sed & re, sua imaginaria menstrua pro Alkahest mundo obtrudere non erubescunt: eò, quòd eius piùs nominis,

E 2

quam

quàm facti memoriæ exstant, & quotquot etiam doctiores de illo scripserunt, plùs de eius mirabili virtute & stupendis effectibus, quàm existentia & methodo conficiendi mentionem fecerunt.

Me quod attinet, qui semper de sublimium arcanorum scientia acquirenda admodum sollicitus fui, plus, quàm trium annorum studium, & laborem in huius menstrui inquisitionem impendi, sed, verum fatendo, optatum finem adhuc anhelans, quid de eius tam theorica, quàm practica stabiliter concludendum, suspensus hæreo.

Si Helmontius, Vir omni exceptione maior, in scenam adducitur, mirabilia magna de eo prædicat, nimirum, quòd (vnico mercurio excepto, quem vnica abstractione coagulat) cuncta sublunaria subiecta radicaliter soluat in ens liquidum, scilicet animalia & vegetabilia in binas substantias in balneo ascendibiles, soluente remanente, quod hoc gradu ignis non ascendit. Subiecta de minerali regno participantia, & minus homogenea vnica abstractione menstrui, magis compacta & homogenea repetitis distillationibus in salem, pristino corpori æquiponderantem immutat, pluribus cohobationibus in liquorem volatilem, tandemq; in aqueo simili

lem

lem distinctim à menstruo existentem reducit, menstruo nec pondere, nec viribus diminuto, qui paucula addita creta in aquam elementalem, pristinum corporis pondus habentem reducitur. Huc usque Helmontius docet: cui multi recentiores Philosophi subscribentes eadem de hoc liquore deprædicant; sed omnia consistant in verbis, nam in factis nullibi ab illis quidquam exhibitum esse constat. Vnde multi supradictorum dictis non acquiescentes, & verba suo loco relinquentes, in factis faciunt objectionem satis considerabilem & cum difficultate discussibilem.

Dicunt enim, si liquor Alkahest omnia subiecta, uti gemmas & ipsum etiam adamantem dissolvere debet, & ista solutio in vitro, adamante multis gradibus molliori, & minus compacto, perficitur, quomodo vitrum durante solutione adamantis ab hoc solvente illæsum remanebit, nam necessario vitrum, quod est factitium & ab omni alcali fixo & igneo disgregabile, adamante prius solveretur, & sic non inveniretur vas, in quo hæc solutio perficeretur, quin prius vase effracto omnia effluerent, & perderentur. Cuius dubii solutionem aliquoties ab acutioribus quibusdam philosophastris expetitam, ad sustentandam venerationem artis, & quantum huius facti exigentia postulat, ita resolui.

Primò, quòd adamas aut similes materiæ in minutissimum puluerem priùs reducuntur, quæ minimæ particulæ, ab hoc solvente undique circumdatæ, facilioris & breuioris sunt resolutionis, quàm corpus integrum.

Secundò, vitrum, menstruo non inuolutum, ab illo, ut puluis antedictus, non circumdatur, sed solum superficialiter attingitur, quod in sui superficie æqualiter planum, non porosum, & ad instar, ac si esset leuigarum, actionem soluentis non ita recipit, vt minutus puluis undique, & per minima soluentis actionem patiens, & proinde eius solutio succedit vitro non effracto, qua subtili distinctione saltem, ut videbatur, de hoc interrogantibus satisfeci; sed, si res accuratiùs perpenditur, hæc distinctio, si in parte quidem satisfacit, saltem in toto dubium non resoluit, nec probat, vitrum ab hoc solvente intactum remanere, quod alcali valde igneum & fixum, aqua vel aere solutum, in vitro tempore longiori fortiter ebulliens, erodit, atque paulatim, prout experientia mihi dedit, totaliter perfodit; quod si facit simplex alcali, vulgariter paratum, quantò magis Alkahest. Vnde, quòd vitrum, in quo hoc soluens cum subiecto soluendo continetur, tempore digestionis ad soluendum requisito, totaliter intactum maneat, aut remanere debeat,

beat, sufficientes causas & rationes inuenire aut excogitare nescio, hinc cuilibet alteri, quisquis ille sit aut esse velit, ad adducendas eas anfa datur, & liber campus relinquitur; sufficiat mihi, per distinctiones iam allatas demonstrasse, licet totaliter intactum remanere vitrum vix credibile videatur; tamen tam facilem & breuem vitri dissolutionem leuiori ignis digestionem non successuram, quin intentionata solutio subiecti, huic soluenti commissi, prius perficiatur, & neque hanc obiectionem sufficientem esse ad annihilandam opinionem de existentia Alkahest. Multò minùs illud proscribet ridicula nasutulorum, quorundam philosophastrorum obiection, in quo vase, scilicet pelliceo, hoc menstruum, cuncta resoluens, conseruandum foret, qui omnia, quæ ipsorum cerebro non quadrant, carpunt, quasi aqua illa ignea corrosiuorum instar omnia cum tempore eroderet, quod vulgaribus alchymistis esset ignoscendum, sed dicti ampullosi philosophi, qui & inter Hermeticos locum quærunt, alto cachinno sunt excipiendi, quibus si proponeretur, vtrum mercurius philosophorum aurum soluat, scimus subitò, ut philosophi videantur, responsuros, omnino, idque radicaliter, sed cum hac affirmatione etiam non negarent, id succedere cum debito ignis regimine, aliàs ignem

mercurii fophici externo igne non excitante, aurum, licet exactè sibi commixtum, semper aurum permanfurum: ergo, mi philosophastre, affer rationes fufficientes, cur aqua hæc ignea & non corrofiua, quia ex alcali & acido ad pondus naturæ proportionato conftat, nullo igne excitante, vitrum, cui inclufa, & non vitrum illi involutum, foluere debeat. Hem! blaterando multa respondebis, fed folidi nihil concludes, fic impoferum difcant hi nafutuli, id, quod nefciunt, aut non capiunt, non per cauillationes, fed per rationes inquirendum & ventilandū effe.

Hucusque de Alkaheft viribus, nunc eius nomina ipfi appofita ventilabimus: à Paracelfo, prout dictum eft 2. de virib. membr. cap. de hepate, non pro foluente, fed quòd in defectu hepatis eius vicem gerere poffit, nominatur, nec vllibi eius confectio fub hoc nomine defcribitur. Si Helmontium luftramus multa huius foluentis nomina, ab ipfo ipfi attributa, inuenimus, nempe, ignis Gehennæ, ignis & aqua, fal circulatum, immutabilis aqua foluens, circulatum maius, liquor immortalis.

Philaletha in fuo Intreitu Aperto ad Regis Palatium primum ens falium: Pantaleon, in dotibus Alkaheft cum Helmontio confentiens, in nominum appellatione aliququaliter difcrepat, fal
circu.

circulatum maius, & minus pro diuersis ab Alkahest menstruis ponit, & solum illud etiam menstruum destruens nominat, & ab Hermetico opere Metallico excludendum, eò, quòd aurum interficit, & virtutem feminalem multiplicandam enecat. Ioachimum Beckerum, Ludouicum de Comitibus, & alios, qui in senatu Hermetico suam sedem nondum inuenerunt, omittendo, antedictorum authorum, & nominum discrepantium dilucidabimus.

A Paracelfo incipiendo, in illo inuenimus Alkahest nullibi pro soluente nominatum, & sua menstrua suprema in duo diuidisse in Circulatum minus, quod & aquam soluentem, aquam salis, & primum ens salis etiam appellat, & in circulatum maius, quod & acetum acerrimum metallicum nominat, prout videre licet in Archidoxis.

Helmontius autem primum ens salis, sal circulatum, circulatum maius cum Alkahest idem facit, & cum suo antesignano magistro, à quo illa arcana hausit, & illa vbique in suis tractatibus Paracelfi arcana nominat, non consentire videtur, atque sic censuram pati posset à criticis, aut Paracelsum non intellexisse, aut sub duplicitate sermonis erroneum vel falsum docuisse, quod absit tam digno Viro apponere, sed potius supponen-

ponendum, dum primum ens salis pro circulato maiori ponit, partem pro toto posuisse & intellexisse, eò, quòd ad circulatum maius conficiendum circulatum minus, idest, primum ens salis accedit & adiungitur, pro ut infra, vbi de practica Alkahest sermo fiet, videbitur.

Pantaleon aliter à Paracelfo in nomine non variat, nisi, quòd Alkahest titulum menstrui destruentis, & aurum enecantis superaddit, atque ut tale ab opere Hermetico Tincturæ Physicæ excludit, cùm tamen Paracelsus & Helmontius suis scriptis contrarium sensum insinuant, unde & huic Adepto sua censura, ob discrepantiam cum cæteris suis magistris, non deerit, nisi cum debita distinctione eius æstimatio præmuniatur, quam talem ponimus. Alkahest aut vnica, & breui operatione aurum destruit, aut pluribus & repetitis operationibus enecat: si prius intellexisset Pantaleon à suo sibi æstimatissimo Magistro Helmontio (quod vix credibile est) dissentiret, qui tractatu de elementis, ubi docet lapides, gemmas, Sulphur, Saxum, cretam, & cætera similia facile ab hoc menstruo in salem reduci, explicitè subiungit, Metallum, propter anaticam sui seminis commixtionem, difficillimè, quod est dicere, pluribus & repetitis distillationibus, in salem reduci, & per consequens adhuc pluribus

bus operationibus in ens liquidum, & vltimò in aquam elementalem, cum eius enecatione per plures gradus deducendo redigi: quod hunc Adeptum ex Helmontio attentim didicisse, vti verisimile est, sic etiam supponi debet, ipsum non ignorasse, aurum, antequam per plures gradus deductum ad totalem sui enecationem in aquam elementalem perveniat, suam auream naturam nec in sale, nec in ente liquido exuisse, & per consequens ab opere Hermetico per specificum modum, à me in Anatomia Alchymix de via humida minùs vniuersali descriptum, non excludendum, sed appropriatum soluens esse Alkahest, ad aurum ita retrogradandum in ens liquidum, vt exinde ens aurificum nobilius & actius conficiatur: quapropter, vt & huic Adepto in discrepantia Sermonum sua æstimatio salua remaneat, dico, aut ipsum de via illa auri specifica à me indigitata forsan nunquam quidpiam cogitasse, vel, si sciuerit, silentio suppressisse, aut menstruum destruens dixisse, & ab opere vniuersali Lapidis Philosophorum exclusisse, respectu finis, ad quem tendit & ad quem aptum est, & ita in sensu implicito se intelligendum voluerit. Et hoc de discrepantia authorum circa nomina sufficiat: succedat nunc dilucidatio facti.

Quia Alkahest propriè dicti nulla methodus
illud

illud conficiendi à Paracelfo describitur, quid alii Authores de hoc dicant audiendum est. Helmontius, in tractatu de Potestate Medicaminum, sub rosa gemmæ nondum apertæ, illius materiam, & paucis subsequenter verbis operationem obiter, sed impenetrabili obscuritate docere videtur, nec aliud illud inquirendi aut inveniendi lumen dat, quàm quòd Paracelsi circulatum maius idem cum Alkahest esse revelat & docet. Pantaleon, qui sua doctrina subiectum Alkahest statuit Electrum Minerale immaturum, ex illo singulari artificio menstruum hoc destruens & aurum enecans, totaliter differens à menstruo componente, eodem subiecto incluso, educendum asserit in Bifolio metallico: tamen in Tumulo Hermetis Aperto mercurium statuens subiectum Alkahest, illic etiam lectorem ad libros Archidoxorum Paracelsi, pro modo illud conficiendi inquirendo remittit. Vnde sit, quomodocunque esse possit, patet, prout ex Paracelfo primum nomen Alkahest desumpserunt, sic etiam metho- dum conficiendi a Paracelsi soluentibus, cum Alkahest illa idem iudicantes, se didicisse fatentur, & quia illuc lectores remittunt, in illo quoque huius facti dilucidationem quærere necesse erit.

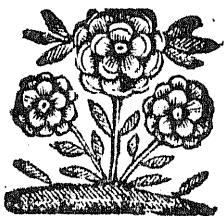
Paracelsus in libris Archidoxorum, & præsertim

tertium in decimo, quintam essentiam salis, primum ens salis, & circulatum minus, unum idemque statuit (vnde ignoscat Pantaleon, si suæ assertioni in Tumulo Hermeris Aperto edoctræ, quòd circulatum minus ex tartaro, circulatum maius ex sale communi fiat, assentiendi difficultas oritur, differenter id, & explicitè nomine & re docente Paracelso) & ad faciendum circulatum maius adiungit & tanquam vnicè necessarium adhibet. Vnde circulati minoris, per quod ad alterum peruenitur, practica priùs tractanda erit, quæ talis est.

℞. Sal maris aut gemmæ, cum duplo sui ponderis aquæ communis digeratur, quò longiùs, eò meliùs, digestum distilletur per gradus ignis ad reverberium vsque, à distillatione residuum caput mortuum in loco humido defluendo resoluetur, resolutum coaguletur, cum distillato vniatur, circuletur, & denuo distilletur per gradus, ut ante, residuum à distillatione resoluetur & coaguletur, vt supra, & distillato vnitum circuletur, distilletur per gradus ignis, vt antecesser factum est, & hæc operatio toties repetatur, donec omni vinculo terreitatis ablato sal omne distillando transeat, & phlegmate debitè separato habebitur primum ens salis & circulatum minus, cum quo & mercurio vulgi parabitur

rabitur circulatum maius, ab omnibus antedictis pro Alkahest positum, sequenti modo.

Cum primo ente salis solue mercurium meteo-
rizatum, putrefac, & arcano salis corrumpere,
& distillando opus vrgeatur, vt exactissimè om-
nis terra mercurialis & sulphur seminale metal-
licum separetur, denuò digeratur & distilletur,
vsque dum primum ens mercurii in forma liqui-
da transcendat, & tunc habebitur illud circula-
tum maius, primum ens mercurii, nunquam
amplius, nec ex se solo, nec cum aliis, coagu-
labile, quia omni terra metallica sulphurea, se-
minali, originaliter sibi commixta, artificialiter
ablata, amplius mori nescit.

CLAVIS HERMETICA,

Per Disceptionem de LAPIDE PHYSICO,

TVMBAM SEMIRAMIDIS,

Ab Anonymo PVTATITIE SIGILLATAM,
aperiens: Vt cum ea

Quilibet Philochymicus illam sine labore &
sumptibus perlustrare, nec non scientia
& promissis REGVM THESAV-
RIS VACVAM tam agnoscere,
quàm aliorum Adeptorum opu-
lenta promptuaria, HER-
METICE clausa, reclu-
dere possit.

Virtus

*Virtus & Veritas premitur ;
Sed non opprimitur .*

Nobilissimi, Præcellentissimi Viri, S. R. I.
Naturæ curiosi, Domini, & Patroni
Colendissimi.

V Obis in sublimiorum Naturæ Arcanorum indagatione indefessis, & omni laude dignissimis Viris, nomine & doctrina Anonymus TVMBAM SEMI-RAMIDIS dedicavit, & REGVM THESAVRIS diuitem promisit; sed superficialis scientiæ fucō, & impenetrabilis obscuritatis bituminis tam astutē, licet non HERMETICE, SIGILLATAM, ut in illa aperienda ipsemet OEDIPVS CHYMICVS labore, & vita deficeret. Vnde ne in hoc tempus & labor inutiliter impendatur, & imposteum tantæ æstimationis SOCIETAS ab his putatis philosophis tam indecenter deludatur, VOBIS cum TVMBA APERTA ipsam quoque CLAVEM HERMETICAM, longo tam vniuersalis, quàm particularis Philosophiæ Hermeticæ studio, & igne chymico elaboratam, reuerenter offert ille, qui etiam obedienter à VOBIS eandem, quam aliis dedit (si quid minùs sapienter scripsit) censuram suscipere est paratissimus, non ampliùs ANONYMVS, sed

OMNIVM VESTRVM

Dabam Parmæ.

15. Sept. A. 1694.

Obsequiosissimus, & Addictissimus Famulus
D. Gebhardus Frischi.

E

PRÆ.

PRÆFATIO AUTHORIS.

AD quid non cogis humana pectora *Auri sacra fames!* Vnde Alchymista vulgaris, auro inhians, omnis cuiuscunq; generis recipe & scripta in aceruum accumulat & quia omninò indoctus artem, aurum facientem, casu inuenire sibi persuadet, hinc sua recipe, tanquam Thesaurum custodiens, legit, relegit, modò hoc, modò illud probat, secum argumentans: Dum modo vnum recipe veridicum inuenirem, omnes sumptus soluet, nec non me diuitem faciet. Quis scit, si iam probata fefellere, hoc non aliquid boni contineat. Donec tandem labore fessus, crumena exhaustus, non animo, sed bonis exutus, solo desiderio habendi diues, reliquorum egenus, miserè viuat.

Doctiores & aliquantulum studio initiati, talia recipe non totaliter reiicientes, adiungunt lectionem librorum, & quia leuis sunt doctrinæ, ad faciliora & leuiora animum applicant. Hic Mercurii fixationem, ille mineram cum Mercurio multiplicandam: audaciores non Truncum, idest, Lapidem Physicum, sed Brancum (quasi ramus arbore

arbore prior surgeret) alii alia querunt. Et hi sunt illi, qui, quia parua literatura ornati, rem magnificè proponere sciunt, aliis ditioribus & simplicioribus imponendo, prima ponunt fundamenta Prætorii, vbi de nobili hac & vera scientia malè litigatur, peiùs diiudicatur.

Succedunt tertii, homines in suo genere quandoq; docti & propterea altioris supercilii antecedentia despiciunt, & tanquam Philosophi, quales ad minus se credunt esse, ipsi Lapidì inhiant & libros talia tractantes euoluunt, quos statim, quia se ipsos doctos iudicant, à prima aliqualiter iterata lectura totaliter se intellecturos præsumunt. Multi ipsi studio adiungunt labores, eosq; dirigunt secundùm conceptam à studio doctrinam. Quidam parùm, quidam multùm laborant: aliqui pro se de bonis propriis, alii pro aliis aliorum expensis, illi humiles & taciti suos labores prosequuntur, hi, ut solent ampullosi Philosophi, omnia ad suum cerebrum explicando trahentes, iam se Sophis pares existimant, nec non ab aliis pro talibus haberi gestientes, vbiq; de hac arte magniloquè disputant: nec quandoq; talibus contenti, quia vox solùm adstantium aures ferit, meditantur & in distans suam famam diuulgare, teste prouerbio: Littera scripta manet, & tanquam vox muta millenos se intuentes

alloquitur: illicò in hoc sibi applaudentes, confusam cerebri congeriem pro meliori posse ordinando, nec non multis, & confusis authoritatibus tam Sapientum, quàm putatitiorum sibi parium indifferenter adornando, scripta componunt, quæ quandoq; solius gloriæ, quandoq; & lucri stimulo imprimenda exponunt, quibus bibliopolæ propter non exiguum in illos exinde redundans emolumentum auidè inhiantes ea libenter emunt, atq; ad talia componenda, spe lucri, exhortantur: imò multa similia à semidoctis paratis nummis emendicant; quia libris, dummodo de arte aurifera tractent, non desunt emptores. Et illa est causa, quòd laudabilis hæc Philosophia, in se ipsa intellectu sat difficilis, omni die difficilior redditur suis Tyronibus, dum non solùm inuoluuntur verorum obscuris, & ænigmaticis dictis, sed etiam putatitiorum Philosophorum nugis & erroribus à vero tramite seducuntur. Vti præfens Tumbæ Semiramidis Compiler, & sua figmenta mundo obtrusit, & Societati sibi notorum Virorum, arcana Naturæ indefessè quærentium dedicauit Anonymus; ut illis, aliisq; doctus videatur, & tanquam Anonymus Anonymam suam doctrinam credibiliorem reddat, non absq; notabili Reipublicæ Hermetica detrimento, Tyronum confusione, atq;

Sapien-
tum

tum scandalo, quod vt mundo pateat, placuit in gratiam Filiorum Artis Tumbam hanc, putatitiè sigillatam, hermeticè recludere, ipsamq; & Thesauris & scientia vacuum publico exponere, ne inscii in illa referenda pro somniatis acquirendis proprios Thesauros, tempus, laborem, & sanitatem inutiliter effundant. Et vtinam, iterumq; vtinam omnes huic Scriptori similes simile quoq; examen inuenissent, atq; imposterum inuenirent, forsan meliùs foret huius scientiæ studiosis, quibus vt satisfaciamus abundè, dum alterius errores commonstramus, veram & rectam viam, nec non linearem methodum docebimus, ac principaliorum Authorum differentes, confusas & obscuras vias combinando declarabimus, quam qui semel ingressus fuerit, optatam metam orando, speculando & laborando infallibiliter attinget, quod Deus omni pio Hermeticae Philosophiæ sectatori concedat. Amen.

A D M O N I T I O

Ad Lectorem.

Sicut Author Thumbæ Semiramidis suum libellum in decem capita diuisit, & nos caput per caput examinando totidem ponimus, atq;

singulis sua corollaria subnectentes huius artis doctrinam ordinatim tradimus.

C A P V T I.

De Subiecto Physico Lapidis Philosophorum.

IN hoc capite regnum vegetabile & animale excludendo secundum Philosophorum doctrinam generalem optimè concludis, subiectum Lapidis ex regno minerali petendum esse, atq; sic benè inferis, id non ex mediis mineralibus substantia argenti vivi carentibus, sed ex metallicis desumendum, & quòd omnia metalla fusa, præcipuè non fusa, etsi imperfecta (per intimam labis suæ originalis depurationem) subiectum Lapidis esse possint. Quam propositionem si verè cum suis circumstantiis intelligeres, aut practicè expertus esses, quatenus, quomodo aut quando metalla tam perfecta, quàm imperfecta subiectum Lapidis sint & esse possint, Adeptis Te annumerari & eorum scientia prædictum esse, non incongruè prætenderes, sed timeo, Te plus studiosè perlecta, quàm intellecta & practicata conscripsisse, eò, quòd Authores tam Tibi consentientes, quàm contradicentes & à Tua doctrina aliena docentes, indifferenter Tuis scriptis

ptis infers, vti accidere solet iis, qui nihil aut parùm intelligentes, tamen se illos intelligere credunt: quod patet ex à Te citato textu Philalethæ cap. 19. vbi scribit: Est tamen vnum in regno metallico originis miræ, in quo Sol noster propinquiùs est, quam in Sole & Luna vulgi, si in hora suæ natiuitatis eum quæras, qui in Mercurio nostro liquefcit, sicut glacies in aqua tepida. Quem textum adducis in probationem, quòd, postquam aurum pro subiecto Lapidis statuisti, etiam imperfectiora non excludendo, idem illa esse posse asseris. Quòd autem Philaletha per illud Vnum non intelligit pro subiecto Lapidis metalla perfectæ, multò minùs imperfecta, vti Tu malè intelligens hariolaris, ex sequenti clariore huius textus explicatione apparebit. Est tamen vnum in regno metallico originis miræ, idest, nucleus Mercurii metallicus, albissimus & purissimus, qui propter raritatem artis, tam eum speculatiuè inueniendi, quàm practicè educendi mirabilem methodum, à Philaletha originis miræ appellatur. In quo Sol noster propinquiùs est, quàm in Sole & Luna vulgi: In quo, scilicet nucleo, ad non plùs ultrà defæcatissimo, Sol noster, idest, aurum nostrum, aurum viuum Philosophorum, seu sulphur artis, propinquiùs est, quàm in Sole & Luna vulgi,

ideſt, faciliùs per decoctionem ex illo extrahitur, quàm ex auro vulgi, tam propter puritatem, quia auro & argento purior hic nucleus illud homogeneitate antecellit; nam licet aurum quò ad perfectionem metallicam ſit ſat purum & perfectè homogeneum, tamen quò ad perfectionem medicinale non ita eſt ſecundùm omnium Sophorum authoritates, quas hic annectere ſuperſedeo: quàm propter brevitatem, citiùs enim per ſe, quàm auro adhuc clauſo iunctum, in Solem noſtrum, ideſt, aurum Philoſophorum decoquitur. Si eum in hora nativitatſ ſuæ quæras: Si eum, ideſt, antedictum Solem noſtrum, in hora ſuæ nativitatſ, quando ſcilicet ex illo vno in regno metallico originis miræ, ideſt, Mercurio homogeneo, per competentem ignis decoctionem natus, educitur: quæras, ideſt, accipias: qui in Mercurio noſtro liqueſcit, qui, ſcilicet Sol noſter ex Mercurio natus, in Mercurio noſtro, nempe vnde natus, iterum impoſitus, liqueſcit, ideſt, reſolvitur, ſicut glacies in aqua tepida: quemadmodùm enim glacies nil, niſi mera aqua concreta eſt, ideo etiam in pura aqua tepida abſq; reiectione vllius ſuperfluitatſ inſeparabiliter reſolvitur, parimodo & ille Sol, ſeu aurum Sophorum, ſicut glacies ex aqua, ex Mercurio Sophico,

tan;

tanquam aqua sui generis, solo igne concretus & in hora suæ natiuitatis, idest coagulationis, acceptus, & eidem Mercurio reimpofitus, suauiter resoluitur, tanquam in aqua sui generis tepida, idest, leni calore adhibito. Ergo per illud vnum in regno metallico originis miræ, ex quo aurum vivum, siue sulphur artis, propinquius, quàm ex aliis metallis educitur, & in quo idem Sol noster iterum resoluitur, debet intelligi nucleus ille Mercurialis omni superfluo spoliatus & non metalla perfecta, multò minùs imperfecta; cùm priora nimis arctè clausa, posteriora nimis impura, vt possint aurum viuum, seu Solem nostrum, tam propinquè, idest, sola decoctione dare: & si darent, quomodo iterum resolverent, quæ ipsamet coagulata sunt. Et, quòd hoc ita intelligendum sit, ex aliquot lineis Philalethæ, supracitatum textum immediatè antecedentibus, fat colligere licet, dum dicit: Pariter & per hunc intelligendi modum Lapis noster est in omni metallo, ac minerali, quia puta Sol vulgi ex ipsis extrahi possit, ex quo Sol noster propinquius peti possit. Quibus dictis addit, quòd sit adhuc aliud vnum in regno metallico originis miræ, in quo Sol Philosophorum adhuc propinquius inueniri potest, quàm in Sole & Luna vulgi, &c. prout iam explicatum est: vti & in na-
tece-

recedenti cap. 18. clariùs insinuat, dum dicit: Quare aurum nostrum est materia Lapidis proxima, aurum vulgi propinqua, cætera metalla remota, sed si aurum nostrum quæris, in re media inter perfectum & imperfectum quære & inuenies. Et illud medium inter perfectum & imperfectum (quod superius vnum in regno metallico originis miræ dixit) est Mercurius homogeneus suus animatus, qui perfectus, quatenus ipsum aurum puritate & homogeneitate superat: imperfectus, quatenus adhuc volatilis & non fixus decoctione indiget ad sui vltimam perfectionem.

Quæ explicatio sicut clara sat est, ita etiam sat clarè docet, Te Philalethæ doctrinam nullo modo scire, nec intelligere, & ideò antedictum textum ad tuam Hypothesim comprobandam ignoranter detorsisse, quia aliud est rem per transfennam inspicere, & coniecturare, aliud centrum veritatis cognoscere & fundamentaliter argumentari, prius in putatitios, posterus in veros Philosophos cadit.

Postmodum præscindendo ab imperfectioribus etiam perfectæ metalla aurum & argentum pro subiecto Lapidis declaras, variisq; Authoribus probas, iterumq; in conclusione huius capituli imperfecta metalla proponis his verbis: Nos non negamus, etiam dari aliud subiectum
minoris

minoris pretii, vbi imperfecta metalla non exclusimus, quemadmodum ex Anonymo Philaletha hisce verbis meminimus: Est adhuc vnum in regno metallico originis miræ, &c. Quamquam vile hoc pretium multi Philosophorum de menstruo solvente intelligant. Quæ omnia à Te allata quàm sint inordinatè atq; confusè dicta & ex Authoribus malè coadunata, peiusq; intellecta, adhuc clariùs docebitur.

Si aurum, quatenus rem, omnia ad Lapidem necessaria in se habentem, idest, tam humiditatem Mercurialem, quàm sulphur specificum, feminale, aureum, fixum & tingens, verum & totale subiectum Lapidis statutis, cum Authoribus à Te productis optimè concludis: idem autem imperfectis attribuere, malè quadrat, quia omnia ad opus completum necessaria, sicut aurum, in se non habent, quamuis humiditatis Mercurialis subiectum æq; vt aurum, realiter esse possunt, vnde aurum vivum, idest, sulphur artis educi potest, quæ humiditas Mercurialis ex imperfectiseducta, atq; etiam ab omni labe originali depurata, & fixa, adhuc non est, nec erit aurum, multò minùs Lapis tingens imperfecta in aurum; nemo enim dat, quod non habet, specificum autem aureum sulphur tingens nunquam habuerunt, ideoq; nunquam dabunt, neq; totaliter

liter & indistinctè subiectum Lapidis, ex quo ille conficitur, statui possunt: quod sic probatur.

Lapis Philosophorum debet verè & realiter imperfecta in aurum tingere, sed metalla imperfecta quomodocunq. præparata nunquam alia imperfecta in aurum tingunt realiter; ergò illa illud antedictum vnum quid vilis pretii Lapidis subiectum statuere, erroneum est. Ad huius rei maiorem declarationem hanc similitudinem ponam: granum frumenti in terram positum per Lessas penetratur, resolvitur & plurima grana producendo multiplicatur. Qui huius multiplicationis subiectum ipsum granum esse, propter vim seminalem granificam in illo existentem, asserit, optimè argumentatur: qui autem aquam, quæ in terra fermento fracedinis in Lessas abit, aut etiam ipsum Lessas pro subiecto huius granificationis poneret, quàm remotè, ne dicam stolidè, argumentaretur, quiuis semidoctus agnosceret, quia Lessas ex se solo nunquam granificationem, neq; eius multiplicationem constituet, licet ipsum granum ex illo Lessas interueniente virtute seminali specifica granificationis fiat & multiplicetur. Pari modo imperfecta metalla subiectum huius metallici Lessas, idest, humiditatis Mercurialis solùm esse possunt, in quo aurum mediante industriosi artificis operatione

materiam defumet, ad virtutem suam feminalem, specificam, aurificam multiplicandam. Quæ antedicta omnia ita esse & in hac scientia taliter intelligi debere cum iisdem authoritatibus, a Te in hoc capite citatis, non Tuo, sed legitimo modo explicatis comprobabo.

Primus textus est desumptus ex libro Clangor Buccinæ, quem adducis his verbis: Prudenter & discretè se operari oportet, quoniam sine fermento non poterit Sol, neq; Luna esse, & aliud semen siue fermentum non est appropriatum & utile, nisi aurum ad rubrum & argentum ad album. Quibus verbis antecedentes tres à Te omiffas lineas eiusdem Authoris, quæ hunc textum immediatè antecedunt, adiungendo res meliùs declarabitur: Argentum vivum à corporibus dissolutione, subtiliatione & sublimatione extractum, coagulatum in sulphur album, vel rubrum, sustinens ignem & fixum, nullam vim habet ad rubedinem: prudenter ergo Te operari oportet, &c. Et sic ex hoc textu integro adducto patet, quod dixi superiùs, quòd etiamsi per ablationem labis originalis imperfecta subtiliaveris & mundaveris, atq; in sulphur fixum ignem sustinens reduceris, nullam vim tingendi in aurum habent, nisi cum auro vim tingentem, feminalem aurificam indideris, & ideò prudenter & discretè

tè operari oportet, quia sine fermento auri, idest, specifica vi aurificante, seminali, nunquam exhibit Sol aut Luna, sed secundùm Philosophum aliud quid, quod non est de specie septem Planetarum, idest, septem metallorum.

Altera autoritas à Te citata est Raymundi Lullii, Cod. p. m. 28. Propter quod depurata magis aliis reperiuntur duo, scilicet aurum & argentum, sine quibus ars ista non poterit integrari, cùm in illis sit purissima substantia sulphuris, ingenio Naturę perfectè depurata, & ex illis duobus corporibus cum suo sulphure & arsenico præparatis nostra medicina elici poterit & sine illis haberi nequit. Quæ vltima verba cum cæteris apertè concludunt, lapidem tingentem in aurum & argentum sine auro & argento fieri non posse, ergò malè imperfecta vnicè, sicut aurum, pro subiecto Lapidis à Te ponuntur, nisi priùs, vt alter Philosophus dicit, in aurum conuertantur quod sola proiecctio Lapidis efficiet.

Tandem caput primum optimè concludis, quòd aurum Philosophorum non sit aurum & argentum vulgi, nec in colore, nec in substantia, sed illud, quod extrahitur ex eis, est alba tinctura & rubea: sed malè distinxisti in antecedentibus, dum subiectum huius tincturæ proposuisti, quidlibet pro quolibet accipiendo, & in terminis

95
minis atq; authoritatibus Te confundis, quod
clarius in sequentibus apparebit.

C O R O L L A R I V M

Capitis Primi.

SEd vt ex hac disceptatione Lectori omnis confusio cum aliquo fructu auferatur, dicimus cum omnibus Sophis ex regno minerali subiectum seu materiam pro Lapide Physico desumendam: sed hoc cum grano salis, idest, debitis distinctionibus, non confuse intelligendum, nimirum imperfectiora metallica pro subiecto Lapidis dupliciter statui posse, primo, si debite repurgata per projectionem in perfecta transmutentur, tum totale subiectum Lapidis per se erunt, vt aliud quodlibet aurum, quod quia largo modo desumptum est, ad secundum transibimus, nimirum metallica imperfectiora pro subiecto Lapidis indicari, quatenus omnia in se habent actu humiditatem Mercurialem purissimam, ab ipsis separabilem & separandam atq; debite præparandam, in quo nucleo Mercurii facto purissimo delitescit intrinsecum, inclusum, potentiale sulphur purissimum, metallicum, quod quidem in sui depuratione, nec non fixatione sulphur metallicum, fixum,

fixum, purum, in alia metalla ingrediens bene fiet, sed nunquam aurum dabit, aut tingeret imperfecta metalla: ideoq; intuituè itius humiditatis Mercurialis, Sulphurisq; metallici, feminalis, originalis, sibi inclusi, pro subiecto Lapidis haberi, eò, quòd abiq; menstruo mercuriali, tanquam metallico Lessas, metallicum granum, seu aurum resolui, intumescere & multiplicari nequit, sed ambo homogeneitate convenientia, hoc actuale, fixam, specificam, auream, illud potentialiter fixam substantiam metallicam præbens, in tertium quid, quod neq; metallum, neq; Mercurius est, sed medicinam multipliciter tingentem auream abeunt propter præpollentem tam huius, quàm illius antecedentē mundationē & præparationē. Itaq; sicut imperfectiora propter defectū perfectionis aurificæ supradictæ solum & totale subiectum Lapidis improprie dicuntur, ita aurum, quia vtrumq; plenè possidet, scilicet humiditatem Mercurialem cum sulphure aureo, specifico, pro totali Lapidis subiecto veridicè statui potest, quamuis vnum sine altero Lapidem completum non dabit, eò, quòd secundum Philosophos non inuenitur ignis, qui aurum destruat cum conseruatione specificæ aureitatis multiplicabilis, nisi Mercurialis humiditas depuratissima, ex imperfectioribus deprompta: quamprimum

mum ista semel ad inuicem in substantia humida Mercuriali indiuisibiliter vnita videbuntur, tum erit & illi soli quadrat, & aliter non, verissimum Sapientum prouerbiū: Est in Mercurio quidquid quærunt Sapientes.

C A P V T I I.

Quid sit Aurum Philosophorum.

IN hoc capite iterum, vt in superiori, generaliter loquendo quodlibet corpus metallicum resolutum in vltimam materiam scilicet Mercurium, esse aurum & argentum Philosophorum, asseris, idq; confirmas per vulgatam Philosophorum sententiam: Est in Mercurio, quod quærunt Sapientes. Possibilitatem illa reducendi in Mercurium ibidem probas per dictum Sophorum: Omni res ex eo est, in quod resoluitur; sed omnia metalla reducuntur in argentum viuum, ergo fuerunt argentum viuum.

In primis hic confundis Mercurium Philosophorum cum auro Philosophorum: sed ne in tot dubiis & nosmet confundamus, in alium locum ipsorum differentiam ad inuicem demonstrandam reiiicimus; hic autem quærimus, qualem Mercurium cum Sapientibus intelligis? Verum

G

quidem

quidem est dictum Philosophi à Te allegatum, quòd omne scilicet metallum redeat in argentum viuum, sed hoc non infert, quòdlibet metallum in argentum viuum resolutum, vti nec ipsum Mercurium vulgò venalem, esse Mercurium Philosophorum, multò minùs esse aurum viuum Sophorum: & si etiam, secundùm opinionem tuam cap. primi, intima labis originalis depuratio ipsi supervenisset, adhuc non erit aurum Physicum, sed solùm Mercurius eorum, & hic Mercurius verum, proximum, & genuinum subiectum auri Physici, quod ex illo depromitur coctura per ignem, iunctus autem cum auro proximum & immediatum subiectum erit ad Lapidem aurificum inde depromendum. Ex quo clarè patet, aurum quidem, in humiditatem spermaticam, Mercurialem, resolutum, suo modo dici posse totale subiectum Lapidis, nec non Mercurius, in quo omnia insunt, quibus indigent Sapientes, nempe humiditas Mercurialis & sulphur aurificum, feminale, specificum, tingens, ex quibus vnicè constat Lapis Chrysopœus; à qua finali prerogativa omnia alia mercurialia imperfectiora excluduntur, & quamvis Geber sentire videatur parùm in hac arte versatis, quòd sic, eò, quòd dicit: Si per solum argentum viuum perficere poteris, pretiosissimę perfectionis indagator eris, Sed,

Sed, quòd hoc non intelligit de Mercurio imperfectorum solo, etiamsi depuratissimo, satis clarè innuit in capit. de Medicin. tertii ordin. his verbis: Alio enim gradu eget Solaris medicina in pigmentorum præparatione, alio verò Lunarìs: hæc (scilicet solaris) sulphuris administratione tingentis eam. Quale autem Sulphur intelligit, declarat in libro inuestigationis in fine in recapitulatione totius operis, postquam imperfectorum præparationem, & subtiliationem sufficienter determinauit, dicendo: Lapidem nostrum, dicimus, nil aliud esse, quàm Spiritum foetentem & aquam viuam, quam & siccam nominamus, & per naturalem proportionem mundatam, quibus addi debet & tertium ad opus abbreviandum, hoc est, corpus perfectum attenuatum.

Quod clariùs confirmat & docet Guidonis de Monte Manuale Hermeticum de filo Ariadineo, in Corollar. cap. 8. Et, vt hic corollario coronidem imponam (vt dicit Guido de Monte) licet Lapis Philosophorù perfici possit vsq; ad albedinē seu rubedinem, tamen non potest fieri elixir sine auro & argento vulgi, alteratis priùs & præparatis. Item brevis Manuductio ad Rubinum Cælestem, Philalethæ adscripta, licet à Birrio edita, pag. 62. dicit: Intelligis, vt credo, quòd, quam-

nis ex auro solo fit Lapis noster, tamen aurum vulgi non est ille, vt ergò ex auro vulgi eliciatur aurum nostrum, dissoluendum est in aquam non elementalem, sed manus non madefacientem, hoc est, mineralem, quæ aqua est Mercurius, qui ex seruo rubro tractus habet in se, quod circa vllam manuum impositionem totum opus perficit.

COROLLARIUM

Capitis Secundi.

QUæ omnia clarissimè docent, non omnem promiscuè Mercurium vulgi aut imperfectiorum esse Mercurium Sophorum, multò minùs aurum viuum illorum, & adhuc minùs Lapidem; sed omnia imperfectiora posse esse subiectum Mercurii Sophorum, hunc auri viui, seu sulphuris artis, ambo iunctim cum auro totale Lapidis subiectum.

Quòd autem aurum vulgi totale subiectum Lapidis diximus, duplici modo intelligendum esse explicabimus: primo per talem qualem excellentiam hoc dicitur, eò, quòd aurum, quod cæteris metallis non conuenit, verè & realiter in se contineat & constet solummodo ex mercuriali
humi-

humiditate homogenea & puro sulphure aureo specifico, & quòd illa duo distinctim & iunctim sint vera tincturæ Physicæ subiecta: quamuis illa duo in via sicca distinctim à suo solvente Mercurio separata haberi non possunt; iunctim enim illa duo in auro non retrogradantur in via sicca, nisi cum adiuncto sibi consimili, scilicet Mercurio Sophico, qui quia eiusdem est cum auro materiæ, licet non eiusdem formæ, cum illo in retrogradatione taliter vnitur, vt vnum ab altero nec discerni, nec separari possit tam in fluida & volatili, quàm in consistente & fixa substantia ex illis educta, quæ est illa Medicina per viam siccam acquisita.

Secundo modo verè dici potest & realiter est totale subiectum Lapidis, sed id intelligendum est de via quadam humida singulari artificio practicata, quæ quia paucis cognita, ideo etiam parum de ea scriptum inuenitur, nimirum dum aurum per adiuncta media à sui natura diuersa aut aliena, ideoq; sibi radicitus non vnibilia retrogradatur in ens liquidum & humidum, nempe in substantiam sulphuream & mercurialem, ab inuicem distinctim subsistentes, tamen ambo pristinum auri resoluti pondus constituentes, eiq; absq; vlla mediorum soluentium remanentia æquiponderantes, & auream naturam confer-

uantes, qui duo liquores, sic retrogradati, si antogrado ordine vltiori decoctione super ignem ponuntur, necessario nouus motus actionis & passionis ad inuicem excitabitur & sulphur denuo suam virtutem actiuam super Mercurium exferet, atq; ambo in pristinam naturam fixam & auream redibunt: sed quia de priuatione ad habitum non datur regressus saltem immediatus, ideo non in aurum, vt prius, sed, sicut per retrogradationem in quid nobilius, scilicet illa entia liquida, redactum fuit, etiam postea in quid perfectius, idest, in medicinam auream, multipliciter tingentem terminabunt, non minus vtilem ad metalla, quam ad sanitatem; quia veluti saliformis substantia in omni liquore solubilis & soluta veri auri potabilis existentiam & virtutem præbebit.

De qua operatione & methodo, quia ab Adeptis, excepto Paracelso & Helmontio, vix vlla fit mentio, eapropter vt & in hoc Philochymicis rem gratam faciamus, illam non nihil clarius describendo; explicabimus, & quantum longum nostrum studium & labor cum aliquali experientia docuit, communicabimus.

Duplici methodo aurum in ens liquidum & humidum, sulphuream & mercurialem substantiam distinctam exhibens, reducitur, vel per methodum primariam Alkahesticam, vel per
viam

viam mediam: quæ posterior fit per varia media & valida soluentia corrosiua, quibus aurum longis & diuersis manipulationibus ita dilaniatur, vt tandem, omnibus adhibitis mediis exactè iterum separatis, in forma liquida & pristino auri ponderi æquiponderante, in duobus substantiis sulphurea & mercuriali distinctim subsistens retrogradetur, quibus binis liquoribus in vno, eodemq; vitro, Hermeticè sigillato, iunctim decoctis, ex actione & passione, ad inuicem per ignem excitata, nova vnio & per consequens etiam noua determinatio non in aurum, sed in medicinam, tam ad metalla, quàm ad sanitatem conducentem, resultat: cuius vltiores causas, modum & rationes addere prolixitas materiæ, quia breuitati hic studemus, non permittit.

Altera primaria per liquorem Alkahest eodem quidem modo, sed, ob excellentiam soluentis, breuiore tempore & minori labore, retrogradando aurum in sua entia liquida, adimpletur, vt ex illis supradicto ordine idem nouum & nobilius ens medicinale tam pro metallis, quàm pro hominibus exsurgat. Sed quia præter prænominatos Paracelsum & Helmontium etiam Philaletha, & Pantaleon, recentiores Adepti (reliquis, ampullosè de eo philosophantibus, cum nostro Tumbæ Semiramidis Compilatore exclusis) hu-

ius liquoris immortalis mentionem faciunt, & tanquam soluens destructiuum seminis aurifici metallici ab hac arte, vbi illius multiplicatio in quantitate & qualitate intenditur, reiiciunt; nos in biuio hærentes, vtrum propriè aut impropiè ab hisce Viris, omni laude dignis, hoc dictū sit, & quādo, & quomodo taliter aut aliter intelligendū in nostra Anatomica Alchymia Diuisione latius tractauimus; eò, quòd soluens hoc immortale differentem à Tinctura Physica & Lapide Philosophorum, plūs verbis, quàm factis, suam famam acquisiuerit; de quo Lapide iam per multa successiue sæcula Philosophi, licet nationibus & linguis diuersi, vnanimis scripserunt, illiusq; scientiam posteros subsequentes docuerunt, nec non experientiis visu & facto exhibitis comprobant, quarum memoriæ & diuersa specimina in diuersis locis adhuc hodie dum exstant.

De liquore autem Alkahest ante Paracellsum nullus, quod constat, mentionem fecit: post Paracellsum Helmontius (Vir, quod negari non potest, omni fide dignus) se eius possessorem asserit, sed de eius doctrina aut modo conficiendi parum aut nihil edocet. Post binæ hæc Physicæ scientiæ admiranda Lumina aliqui Adepti recentiores de hoc liquore suis scriptis nil ampliùs, quàm aliquam mentionem interposuerunt:

uerunt: propterea diximus, verbosam acquisi-
uisse famam, quia infacto non constat, antedictos
Antesignanos aut subsequentes Adeptos aliis illi
liquorem visibilem exhibuisse, aut illi adscrip-
tum effectum experientia publicè aut priuatim
demonstrasse, multò minùs eius scientiam do-
cuisse. Vnde mecum omnes sublimium arcano-
rum indagatores, studiis, laboribus & sumpti-
bus non parcentes, dolent, & semper dolebunt,
quòd altioris huius scientiæ possessores, quicunq;
illi sint, vel fuerint, de hoc arcano si non vulgari,
saltem Philosophico modo (pro vt de Lapide
Sophorum fit & factum est) sua documenta reli-
querint, vt saltem sic secretorum Naturæ auidis
aditum darent, hoc excellens opus studio & la-
bore inquirendi: dum quotidie videtur (arti &
eius Magistris in dedecus) quòd ob talem defe-
ctum plurimi Viri docti de eius existentia dubi-
tent, econtra autem multi mechanicè philoso-
phantes & gloriolæ auidi, sua menstrua, ex ce-
rebris doctrina vacuis secundùm cuiusq; concep-
tum educta, pro admirando illo liquore Alkahest
mundo obtrudere satagunt.

Me quod attinet (qui omnium philosophan-
tium sum minimus) relicto Helmontii brevi &
impenetrabili verborum syrmate, in tractatu de
Potestate medicaminum, vbi sub gemma rosæ
pondum

nondum apertæ materiam & paucis aliquot ver-
bis adiunctis operationem practicam innuere
videtur, largiorem Paracelsi doctrinam de cir-
culato maiore, quod secundum mentem Hel-
montii idem est cum Alkahest, longo studio &
labore insecutus sum, sed, vt verum fatear, post
aliquot annorum labores, studia & speculatio-
nes, nec theoricè, licet illa à me concepta intel-
lectui meo arrideat, nec practicè ad meum vo-
tum me extricare potui. Nihilominus, ne lumen
haustum, licet exiguum, omnimodè sepultum
maneant, diffusius, prout diximus, in Anatomia
Alchymie de hoc videre est, ne, vt Author Noster
fecit, nomina, terminos, operationes, subiecta,
sapientumq; dicta & authoritates & nos confun-
damus, memores sapientissimi prouerbii: Qui
bene distinguit, bene docet. Eò, quòd, qui hoc
negligit aut nescit, iustè à prudentioribus aut
malitiæ aut ignorantie censuram patitur: nam,
qui per inuidiam conscius, vel per ignorantiam
præsumptuosus, Tyrones ac huius artis sectato-
res in erroris foveam aut confusionis labyrin-
thum deducit, semper contemnendus & meritò
reiciendus est.

C A P V T I I I .

107

*De præparatione corporum pro Mercurio
Philosophorum .*

VSq; huc generalioribus inhærendo eminus tela incertiora, quia Theorica, missa sunt, nunc propius accedens, dum de Practica agis, certioribus ictibus & rationibus cominus pugnamus. Incipis cum Auicenna dicere, quòd in corporum perfectorum solutione vel in argenteitatem viuam reductione laborare oportet, quod uti dictum Philosophi veridici, illibatum relinquimus; sed examinemus parumper, quod de proprio depromis talento, subiungens: Verùm, cùm hæc corpora, utpote perfectiora, arctius constricta sint, ut ipsa in Mercurium reduci queant, primò præparatione & physica calcinatione opus habent, quæ quidem non tam necessaria est in argento, nam propter munditiem & mollitiem facilè in id agit Aqua Nostra, quod non fit in Auro & reliquis metallis, quæ omnia requirunt calcinationem, in quæ Aqua Nostra faciliùs tunc agit. Quæ verba, tanquam clara & ænigmatibus carentia, etiam plana explicatione & examine indigent.

Inprimis, quòd arguis perfectiora arctius
constricta

constricta & duriozem coagulationem nacta etiam
 difficiliorem in argentum viuum reductionem
 præbere, tanquam rem à Sophis nullo ænigmate
 absconditam & per consequens ipsis Tyronibus
 notam præteribimas, sed quatenus secundum
 Tuam Philosophiam prius Aurum & reliqua
 metalla præparatione & Physica Tua calcinatione
 indigeant, vt Aqua Tua (Deus scit qualis)
 facilius in illa agat: item quatenus argentum
 propter suam mollitiem & munditiem illa calci-
 natione Physica non indigeat, aliquantò accu-
 ratius indagabimus.

Primò proponis calcinationes & præparatio-
 nes Tuas Physicas, Teq; ridendum exhibes,
 dum crassas & mechanicas Metallorum præpa-
 rationes, Lippis & Tonforibus notas, pro Physi-
 cis decantas, quas, vt altiozem cachinnum mo-
 ueant, omni velamine denudabimus. Inprimis
 extensè doces, metalla in Lacte Virginis soluenda
 prius per calcinationem purganda, & à Luna
 incipiendo, ipsam aqua forti soluendam, aqua
 falsa præcipitandam, aqua pluuiali calente omni
 falsedine & acrimonia priuandam & exsiccandam
 talemq; calcem in superlatiuo gradu mundissimā
 deprædicas. Miror, iterumq; demiror, quòd
 Lactis Virginis Possessor (à Te cap. 6. propalati
 sub nomine, & dotibus Alkahest) tam stolidas
 prius

prius argenti præparationes impuras ridiculè
 proponis: nam si Alkahest scires & haberes,
 etiam cum Doctissimo a Te Cap. 6. citato Hel-
 montio (qui ad hunc vsq; diem in suo genere
 scribendi parem non habet) nouisses, quod Al-
 kahest argentum, saltem simpliciter limatum aut
 attenuatum, absq; Tua impura & putatitia Phy-
 sica calcinatione præuia, in primam resolveret
 materiam, vel in substantiam liquidam reduce-
 ret, ponderi metalli impositi æquiponderantem
 cum conseruatione potestatis seminalis non quo-
 ad seminationem, aut sui multiplicationem,
 (hanc enim destruit, prout aliqui Adepti volunt)
 sed quoad dotem specificam medicinalem ipsi in
 suo semine ab Omnipotenti inditam, absq; vlla
 sui vnione cum soluto, imò totali separatione
 menstrui, nec quantitate, nec qualitate immi-
 nuti. Dixi absq. Tua putatitia & impura calci-
 natione, dum argentum aqua forti solutum &
 sale communi præcipitatum iubes aqua calente
 edulcorari & omni falsedine priuari, supposito
 iterum falso, experientia enim docet, quòd quo-
 modocunq; lauetur, semper in suo pondere aug-
 mentata inuenietur, propter partem plùs terre-
 stre salium secum præcipitatum, & nulla aqua
 calente separabilem: & quòd hac calcinatione
 argentum purgari dicis, nec non hanc calcem
 ipso

ipso metallo impuriorem factam, mundissimam nominas, non minus falsum, quam stupidum est pro tanto Philosopho. Saltem ex Chymistis vulgaribus talia addiscere debuisses, de quibus Glauberus, aliiq; similes sat superfluas chartas commacularunt.

Nec etiam video, qua doctrina asserere audeas, argentum, propter suam munditiam & mollitiem, aquæ Tuæ actionem, auro, aliisq; metallis citius pati & sic prævia calcinatione, ut illa, non indigere: non enim comperio, vllum sapientum, præter Te, in argento hanc puritatem Auro præpollentem aut mollitiem aliorum, scilicet auri, Martis, Veneris superantem arguisse, nisi forsan argentum viuum intelligere velles, cui tamen aperte sensus tui scripti refragatur, & etiam illud adhuc in talibus deficit, nisi sit argentum viuum Philosophorum, quod solum auro, cæterisq; metallis purius & mollius est & veridicè dici potest. Melius fecisses, cum Paracelso manere, à quo aliquam portionem Tuæ doctrinæ suffuratus es, qui in Archidoxorum lib. 3. ubi tractat de simili metallorum in oleum reductione pro elementorum separatione, non solum argentum, sed & aurum se dare nulla prævia calcinatione his verbis docet capite de separatione element. ex metall. Quamquam non om-

nia metalla sic in oleum reducuntur, nisi prius præparata fuerint, vt Mercurius sublimandus, Venus florificanda, Mars crocificandus, Iupiter reuerberandus, Saturnus calcinandus, Sol & Luna facilè se dedunt.

Iam descendamus ad examinationem Physicæ calcinationis auri, quam facis per Mercurii amalgamationem cum auro glorioso (titulo ridiculo, quia cum Antimonio repurgato) per pellis compressionem, in aqua forti solutionem & atomorum subnigrarum subsidentium competenti igne reuerberationem, ad acquirendum pulcherrimū crocum. Si antecedens argenti in calcem reductio, ad quodlibet cunq; opus Physicum, non solum non proficua, imò apertè nociua fuit, hæc auri puri, plusquam vulgaris, omni Chymiastro nota, si non nociua, saltem parum proficua vt talem laborem recompenfer: quod cum Philaletha, Auctore à Te toties citato, probò, ad quem, quia in multis essentialibus probandis & docendis Lectorem remittis, quomodo suam doctrinam reicies, in qua stylo aperto hypotheses Tuas excludit, scilicet aurum per tot lanienas inutiles deducere, Cap. 15. explicitis his verbis: Aurum perfectum in terræ visceribus aliquando in frustulis, arenaq; reperitur: si hoc sincerum habere possis, purum satis est, si minus

nus, purga per Antimonium, vel per Cineritium vel bulliando in aqua forti, auro prius granulato, postea funde igne fusionis ac limato & paratum est. Qui textus aurum purum fufum (addit autem explicitè igne fusionis, ne chymèrici ad aliam fusionem, seu liquefactionem hæc verba detorquerent) limari iubet & paratum esse dicit, ad ipsum vniendum cum solvente: Tu purgatum in calcem reducis, hic in calcem reductum fusione ignis ad pristinam metalli formam revocat, mala concordantia, nec mirum, dum illa est interpretitium & verum Philosophum; sed quia hæc lis parui momenti est, transibimus ad tertiam calcinationem, quæ omnia metalla indifferenter includit, quam ex Paracelfo ad Tuam rapsodiam accumulasti, nimirum metallum cum Mercurio amalgamandum per digestionem, Mercurium sublimatione abstrahendum, iterum digestionem amalgamandum, sublimatione abstrahendum, tot vicibus, quoad metallum cum Mercurio admoda candela instar ceræ liquefcet, hoc calore Balnei vel fimi equini per mensis digestionem in Mercurium viuum, seu Philosophorum, seu metallorum materiam primam abibit, quem multi quæsiuerunt, sed pauci inuenerunt. Quod vltimum verissimum est, quia res secundum præscriptam methodum non succedit, nec vnquam credi,

crediturus ero, Te hac clauē Tumbam Semiramidis clausisse, imò citatum textum nullo modo intellexisse, multò minus operando compleuisse, quod sequenti explicatione clarum fiet.

Inprimis metallorum calcinationem, & in Mercurium reductionem confundis. Verum quidem est metalla cum Mercurio vulgi variè præparari & calcinari posse, vt præsens methodus docet, sed nunquam verum erit, quod metallorum maximè imperfectorum, non prius optimè & philosophicè purgatorum, in eadem operatione cum Mercurio succedat ipsorum calcinatio, & in Mercurium reductio, nec Mercurius adhuc impurus cum metallis plus impuris tale quid præstabit, sed omnia in puluerem, forti fusione in vitrum fusibilem, per supra dictam operationem abibunt: multò minus in calcem leui igne fluentem & adhuc minus in Mercurium abibunt viuum. Quod si nescis, experientia proba, sin aliter eueniet, mendacii me arguas: non tamen inficias ibo, secundum aliud dictum Paracelsi: In, per, cum & ex Metallis perfecta metalla fiunt: metalla in Mercurium per Mercurium reduci posse, secundum vulgatum dictum Sophorum: Fac Mercurium per Mercurium: sed cum debitis distinctionibus id intelligendum est, nec non multis manipulationibus in hoc processu mutatis, aliisq;

H

additis

additis, quas Paracelsus non distinxit, multè minus insinuauit, utpote relinquendas filiis artis, labore & speculatione eruendas. Quas tamen nanquam nec Tu, nec illi inuenient, qui in præliminaribus huius Philosophiæ hærentes errant, nisi de circumferentiali & putatitia Philosophia ad centrum, idest, nucleum Scientiæ Hermeticæ inspexerint: & tamen adhuc talis processus, qualem posuisti, quid cum Tua practica commune habet? Certè nihil, ut paulò post videbitur.

Iam ad quartam descendamus, quam ab alio Philosopho putatio Tibi non absimili (quia similia cum similibus facillè conueniunt) Ioachimo Polemanno adducis, nempe beneficio corrosiui duplicati & satiati metallum in minutissimas atomos dilacerandum, ad tingentem animam suam menstruo igneo soluenti tradendam, quæ operatio, uti phantasticè speculata, ita practicè nunquam succedit, & si succederet, quid anima, tradenda igneo menstruo, curâ supra allatis commune habet? Sed quia intentum meum non est nugis inhærendo tempus & calamus terere, Polemannus autoritate Pantaleonis, inter Neotericos facillè principis, in suo Bifolio Metallico pag. 26. tanquam erroneus condemnabitur, dicentis: Quòd nonnulli, sicut Poleman in suo lumine, volunt hunc liquorem laudatissimum ex
salibus

salibus propriè dictis depromere, erroneum planè est. Et quod operatio non succedit, post binas lineas addit: Et si vel maximè salia saturata in spiritum magno labore & tortura ignis exprimantur, actiuum tamen soluens exinde non emerget, segnes enim tales spiritus multoties ingenti labore elapsis annis ipsemet parauit, nullo verò desiderato effectu. Huc vsq; Pantaleonis verba, quæ uti clarissima, ita verissima sunt: dubitanti ad tam apertum lumen, utrum Pantaleoni, an Tibi plus credendum, experientia rerum magistra pro primo stabit. Hinc concluditur, qui aliorum errores & putatitiam Philosophiam ad suam comprobendam adducit, illum, talibus similem in ignorantia, passiuum aut malitiosè actiuum deceptorem esse, nam nunquam creditur, verè Adeptum gloriam suæ scientiæ erroribus & ignorantia denigrare velle, quamuis illam ænigmatibus, occultoq; stylo obscurare anxie quæsiuerunt.

Tandem, postquam alienis, tam practica, quàm doctrina à se inuicem diuersis & à Te non intellectis, ideoq; confusè chartam sat implevisti, ad propriam Tuam methodum descēdis, statimq; secundum consuetudinem ignorantium, qui, quod nesciunt, docere volunt, Te ipsum confundis, Tuamq; calcinationem etiam primam solutionem

ad Tuum libitum nominas, eamq. sic conficis: Calcibus Solis & Lunæ affundis vinum vitæ seu Tuum menstruum, à Te cap. 6. Alkahest appellatum, ad eminentiam vnus digiti, &, capitello seu alembico imposito, in cinere vel arena digeris & coagulas, coagulato nouum menstruum affundis, &, vt prius, coagulas, idq. tertia & quarta vice repetis, vel donec calx metallica ad lumen instar ceræ vel glaciei lique scat, quod est signum sufficientis calcinationis Philosophicæ cum conseruatione metalli in sua virtute prima, & hoc dicis coniugium Gabritii cum Sorore Beia. Quod coniugium Tu nunquam vidisti, multò minus Tua verbalis methodus, in nullo sibi inuicem cohærens, tale quid erit.

Iam diximus, satq; probauimus, quòd Alkahest cum subiectis à se solutis non vnitur, neq. coagulatur, sed se ipsum finita solutione segregat in eodem vitro subtus aut supra consistendo pro varietate subiecti soluti, vel in abstractione separatim & non coniunctim cum soluto ascendit, quod Helmontius, Pantaleon, aliiq. moderniores apertè docent, taleq; Tuum soluens non esse, declarat vnio, & coagulatio, quam Tuo menstruo adscribis, quod quale sit capite sexto videbitur, examinando hic paululum accuratiùs operationis Tuæ actiones, & passiones, vtrum congruæ,
possi-

possibiles, propriae, an impropriae, &c. Menstruum ad eminentiam digiti metallo in phiola superfundis, capitulo seu alembico appposito, igne cineris vel arenae digeris & coagulas. Iam quaerimus, vtrum intelligis hanc coagulationem cum totali remanentia menstrui cum metallo, idest, in vitro peroptime cum alembico vnito, omni euaporatione prohibita, humiditas menstrualis metallo coaguletur: si respondes, quod sic, dicimus erroneum esse, quia in vitris, absq; vlla euaporatione clausis, coagulatio liquidi cum sicco fieri non potest, nisi per mutuas actiones & circulationes vnum in alterius naturam declinando, in tertio, siue media vtriusq; natura coeant, & hoc non succedit similiter absq; rotatione & purificatione elementorum (si prius homogenea non sint facta) scilicet humidi & sicci, qualis operatio, si secundum Tuum dictum cum Gabri- tio & Sorore Beia, idest, Mercurio Sophorum & auro, iterabitur pluries, quid aliud erit, quam ipsum Lapidem Physicum finitum & multiplicatum producere, non autem simplicem calcinationem, seu, vt magis Tibi arridet, primam simplicem solutionem facere: taliter nugari non est veri Philosophi.

Si autem opponis, Te intelligere abstractionem menstrui per alembicum vsq; ad coagulatio-

nem talem, qualem, iterumq; noui appositionem ad terminum præscriptum: nec ista anchora sufficiens erit, quin in hoc vasto ignorantiae mari firmæ veritatis Hermeticæ rupi allisus naufragaturus sis. Ecce responde ad quæsitæ: Estne liquor Alkahest, Lac Virginis, vel Mercurius Sophorum, omnino homogeneous (idest, vt gutta prima in distillando vltimæ in virtute & qualitate respondeat) vel non? Scio, ne prorsus idiota iudicaris, Te responsum, quod ita, & hoc Authores, & inter alios pag. 68. Helmontium docere, hunc liquorem in balneo non ascendere, eò, quòd sibi in sua humiditate coequalis & homogeneous nil euaporabile in balneo habeat, vti nec Mercurius Sophorum. Quo posito indubitatum manet prima vice tantum menstrui. Tui cum metallo remanere, quantum sufficit ad coagulationem mediam inter liquidum & durum, & quod ascendit per abstractionem eiusdem virtutis cum illo esse, quod remansit: ad quid ergo noua noui menstrui additio & abstractio secunda, tertia, quarta & pluribus vicibus? Cùm iam metallum non plus ex eodem menstruo retinebit tam in quantitate, quàm in qualitate, sicut retinuit in prima abstractione: certè superfluum & inutile.

Si autem dicis, in tali abstractione metallum partem meliorem & sibi plus amicabilem & conuenientem

uenientem retinere & propterea repetendum, vsq; dum tantum de menstrui potiori parte remaneat, quoad liquecat ad candelam instar ceræ. Respondeo: Tunc Tua Beia non est Lac Virginis, seu Mercurius Sophorum in omnibus & per omnia homogeneous, sed supposititia ea ex lupanari Sophistarum producta, non verò illa est casta Gabritii Sponsa, quæ in amore Sophorum inalterabilis, & cum Gabritio in igne indiuisibilis generat filium ignis, tantopere à Sophis amatum. Sicq; concludendo dicimus, quomodocunq; scripta sophistica laruentur indoctis, sapientibus verò imponere nullus Vestrum sibi persuadeat.

C O R O L L A R I V M

Capitis Tertii.

Sicut in antecedentibus dictum est, aurum omnia ad completam Lapidis perfectionem in se solo habere, ita etiam certum est, Sophos infinitis sudoribus edoctos, aurum tam arctè clausum, tamq; perfectè coadunatum inuenisse, ut omnium laborum optatum finem ad sui resolutionem cum conseruatione virtutis seminalis multiplicabilis spernat, qua impossibilitate quasi perterriti opus deseruissent, ni secundum vulga-

tum prouerbiū: Vexatio dat intellectum: de-
 nuo speculando & laborando rem indagassent,
 hinc sicut in regno vegetabili in terræ visceribus
 est humidum quoddam Lessas, quod omni vege-
 tabili confaciens & connaturale illa omnia gene-
 rat, vel per resolutionem in suam naturam se-
 minis specifici terræ commissi, vel ex se ipso cum
 fermento seminali specifico in locis reperto, si-
 biq; vnito, ita etiam in regno minerali Lessas
 quoddam metallicum, idest, humiditatem mer-
 curialem quæsiuere, & inuenere in locis, vbi
 natura mineralia producit, quod dum propter
 imparitatem puritatis cum auro ad optatum fi-
 nem operari nolle agnoscerent, per vltimam il-
 lius depurationem hoc obstaculum remouerunt
 & in illo humido primordiali metallico aurum
 perfectum, tanquam granum seminale metalli-
 cum, resoluentes, arte & igne iuuante naturam
 promouentes, ad finale intentum multiplicatio-
 nis aurificæ peruenerunt, quod infallaci expe-
 rientia comperti infallaci postmodum doctrina,
 licet obscura, posteris reliquerunt antiquiores,
 quæ obscuritas per aliqualem moderniorum
 Philosophorum illuminationem ita diminuta est,
 vt omnes (nisi ad ipsam lucem cæcutire velint)
 vno ore conclament, ex regno minerali illud
 menstruum desumendum esse: sed quid, quomo-
 do

do & quando causam præbet quotidianæ litis, tantorumq; scriptorum, quærens quilibet, etiam indoctus, suam opinionem tanquam probabiliorum mundo exhibere.

Vnde quidam ingenuè, licèt in toto aut in parte erroneè, conceptam suam opinionem, ex inditiis propriarum aut aliorum operationum coniecturatam, mundo obtulerunt, gratiasque merentur pro sinceritate & bona voluntate: quidam audivitate gloriæ aut lucri ducti, & aliquali doctrina & experientia ad suum cerebrum interpretata inflati, multa ex Auctoribus malè compilata, peiusque intellecta coadunant, & libros formant, eosque effricta fronte typis committunt, & quamvis hic, ex venditione sui scripti, typographo facta, lucrum, ille à tyronibus & indoctis optatum applausum assequatur, à verè sapientibus autem philosophis alto cachinno excepti, & velamine ignorantix sublato publico ludibrio exponuntur.

Quidam, licet rem optimè tam theoricè, quàm practicè callentes, tamen cæca seducti invidia, sub sermone proditorio & quasi apertè falso hanc scientiam ita versutè tradunt, ut vix adepti, illis pares, illam enucleare queant: quasi gloriam apud sapientes quærent, quòd tam ingeniosè sciuerint, sub duplicitatis (ne dicam falsitatis) larua

larua ipsammet veritatem propalare . Quidam verò, verè adepti, candidè, quantum maiestas huius artis, omnium facilè principis, permittit, ipsius dogmata ad extremum claritatis terminum stylo philosophico tradiderunt, absque fuco & sophisticatione, & hi Authores verè sunt laudandi, & legendi, cæteris supraenarratis omnibus reiectis, & vtinam aliquis adeptus hoc opus pi-um, tyronibus vtilissimum, præstaret, stateram, que depromeret, qua breuiter vulgatiores Authores succinctis rationibus librati starent, vt quilibet studiosus in illorum æstimatione quantum in hac arte valeant, non erraret, neque in labyrinthum, tam verè, quàm falsè docentium incideret, certè quicumque tale opus aget, plus vtilitatis in hac palæstra desudantibus præstabit, quàm qui nouellos ederet libros, cùm iam tot ac tanta de lapide scripta sint, vt maximus adeptorum sit labor modum scribendi inuenire, ne semel iam dicta redicant.

CAPVT IV.

*De Solutione corporis secunda & vera atque
reductione in Mercurium.*

FActa iam in præcedenti capite tua calcinatione, seu, vt mauis, solutione prima suaui ac naturali, sine stridore, cum humiditatis radicalis conseruatione (quasi soluere & calcinare tuo supradictò modo in eodem vitro & tempore, præter decoctionem solis Adeptis notam, ita phantasticè secundum tuum cerebrum contingere possit) in hoc capite calcem illam, ad lumen candelæ instar glaciei liquefcentem, phiolæ H. S. committere iubes & leni igne B.M. vel roris per mensem philosophicum putrefacere, & secundum tuum dictum facta erit secunda & vera solutio metalli in aquam viscosam seu quandam oleitatem, & in ea esse verum sulphur metallicum, simulque verum, nobilissimum mercurium: & quod soluens manere cupit cum soluto, eò, quòd natura natura gaudet, natura naturam vincit & immutat, atque per hoc essentialis seu formalis à corrosiua solutione distinguitur. Argentum, dicis, abire in liquorem seu tincturam viridem, verum Elixir lunæ; aurum verò in summæ rubedinis liquorem, verum Solis Elixir, de quo Geber dicit (sed non
dicis

dicis vbi, ego enim licet centies Gebrum legendo perlustrauerim, talem textum nusquam inueni) Nos facimus aurum sanguinolentum melius, quàm à natura productum, quod natura nequam facit. Aliosque textus consimiles adducis, quos vt veneranda Sophorum dicta præterimus, sed illa ad tuam philosophiam quadrare multa in contrarium habentur.

Circa omnia ista tua dicta notandum, quòd vt in præcedenti capite metallum calcinasti vel soluisti, vt tibi videtur, hic autem metallum cum menstruo calcinatum phiolæ H. S. committis ad secundam solutionem & veram faciendam in oleum seu aquam viscosam, quæ operatio, vtrum ad stateram Hermeticam stare possit & quid inde euenturum sit, Cap. VIII. vbi filum practicæ, per alia intermedia capita interruptum, denuo reassumis, examinabitur.

Interim lubenter fatemur, multa subiecta sola aut varia coadunata, humiditatis resolubilis in suo genere participantia, per decoctionem in vitro H. S. solui, coagulari, purgari, separari, &c. secundum variam artis dispositionem, subiectorumque qualitatem: sed hoc axioma generale non legitimat titubantem tuum particularem processum ad lapidem institutum, cuius quia nullam descriptionem exhibes, non aliter, quàm
ex

ex circumstantiis eius ineptitudo deprehendi poterit. Videamus ergo.

In antecedenti capite, ut iam sæpius dictum est, menstruum ad eminentiam digiti superfundis, coagulas, idque pluribus repetitis vicibus. Tanta quantitas & toties replicata affusio menstrui ad metallum, ipsum indicat multæ leuitatis, quod vero soluenti siue vero mercurio sopherum con- simile non est, hic enim à modernioribus, qui clariùs aliquantulum, quàm veteres rem indica- runt, tam in via sicca, quàm in via humida, pon- derosus indigitatur; huius testimonium perhibet Pantaleon Examine Alchymistico Pag. 15. ubi, describens illum, Lac Virginis appellat, & liquo- rem lacteum, ponderosum semimetallicum à Mercurio currenti accidentaliter, non essen- tialiter differentem declarat. In via sicca cur- rentem & ponderosum demonstrat cum ipsa experientia Geber lib. 3. cap. 6. de Martis essentia, dicens: Densam autem substantiam illum habere manifestè monstratur per illius aspectum & ponderationem immensi ponderis, auro enim præponderat, dum est in natura sua. Quod non conuenit cum iam dicto tuo Mercurio & lacte virginis, stante enim & pro- bata ponderositate Mercurii, prima res ad eminentiam digiti superfundendo pondus plu-
plum

plum excedet, quantò magis, si secunda, tertia, quarta & pluribus vicibus hoc repetis; non sufficit, nec ter, nec quater decuplum ponderis mercurii ad vnum metalli, frustra que detorques Authores, etiam legitimos, ad has tuas nugas probandas, interim sub silentio præteris Philaletham, aliàs tibi familiarissimum, eò, quòd in hoc puncto ponderis absque vlllo sermone ænigmatico, Cap. XVI. de Amalgama mercurii & auri, & pondere vtriusque debito: ponit triplum mercurii ad vnum corporis vel duplum ad corpus vel etiam triplum mercurii ad duplum corporis, si Philaletham vbique citas, eò, quòd consentit tuæ doctrinæ, quomodo non consentit tecum in pondere? Aut tuus aut illius error est, quod vltimum absit dicere de vero adepto.

Ad Vltimum, quod dicis, hac via facimus Mercurium sine mercurio vulgi, iterumque, caput præsens concludendo repetis, hac via facimus ex auro Mercurium seu vaporem vnctuosum, non autem Mercurium vulgi, vt falsò nonnulli imaginantur; hæc dicta quantas confusiones contineant, multa dicenda forent, sed ego ad confusionem, in ipsa confusione, euitandam inferiùs plura dicturus ero, hoc tibi interim respondens, quod si ex auro non fecisti mercurium vulgi (melius dixisses currentem, nimis enim crassa
igno-

ignorantia est; mercurium ex auro eductum, vulgarem nominare) nec te etiam hac tua imaginaria operatione ex auro mercurium philosophorum vnquam facturum, quem quantum ex tuis scriptis patet, nullo modo nosti, in cognitione enim mercurii sopherum, eiusque tam in se ipso, quam cum aliis, tam vulgi, quam aliorum metallicorum, mercuriis differentia totale huius artis fundamentum consistit, tu autem tuum in Cap. VI. describens, eum infinitis nominibus ex Authoribus compilatis decoras; de proprio autem vnde, quomodo, & quid sit, nil producis, nisi, quod propria licentia ad libitum tuo fœtui imponis nomen hætenus inauditum (oleum salis mercuriale putrefactum & alembicatum) seriam autem descriptionem stylo saltem philosophico, quid, vnde, & quomodo paretur (credeas fortan taliter doctorum censuram euitare) tacendo præteris, & ampliando sermonem in permultis sopherum encomiis, eorum mercurio attributis (quasi tuus & illorum idem quid essent) in vniuersalibus manens, hos lectorem consulere iubes subiungens: Et scies, quid sit menstruum nostrum: nesciens, quod quilibet lector quamprimum sapientum mercurium ex illis didicerit, tuū imaginarium oleum salis mercuriale putrefactum & alembicatum flocci pendet, & cachinnis excipiet,

ci-
piet, tuasque nugatorias tot calcinationes,
solutiones & coagulationes, tanquam fabulas,
explodet, quia omnes in hac arte periti vnanimi-
ter declarant, quòd, quando menstruum seu mer-
curius eorum, debito pondere auro additus, vitro
H. S. commissus est, vnica etiam lineari decoctio-
ne elementorum rotatio, circulatio, separatio,
solutio, coagulatio, fixatio, calcinatio ad albe-
dinem & rubedinem completur, vitro non solum
nunquam reaperto, sed & immoto propter im-
minens lapidis detrimentum; talia docentes si ci-
tare vellem, omnes adducere necessarium foret,
quia omnes in hoc conueniunt.

Videat iam omnis prudens lector, quid tuis
nugis mundo imponere præsumis, dum in Cap.
III. coniugium cum Gabritio & sorore Beia tuo
modo celebras, multis vicibus affundendo men-
struum, in hoc cap IV. alio vitro H. S. ad putre-
faciendum per mensem committis; in Cap. VIII.
iterum alio vitro sigillato idem includis, quid
inde eventurum erit, ibi quoque examinabi-
mus,

Capitis Quarti.

AD meliorem intelligentiam subiungimus, legitimos authores solutiones, uti & reliquas operationes industriose confundere, tamque extra vitrum sigillatum in præparatione rerum prima, quam quæ in vitro sigillato debita decoctione succedunt, iterumque quoad intelligentiam variant, secundum viam, quam tenent, siccam vel humidam, quorum omnium, ut disputatio nostra studiosis utilior sit, aliqualem elucidationem indicabimus.

Prima solutio intelligitur, dum imperfectiora, tanquam subiectum à natura arti subministratum, crassum subtiliando, solidum inliquidando, purum ab impuro separando, pro illorum solvente sophico præparantur, atque ex variis subiectis, specie, non genere differentibus, à natura secundum plus, & minus ad coagulationem deductis, soluens mercuriale homogeneous, ab omni superfluo mundatum, educunt, illam operationem, tanquam à principaliori, solutionis nomine insinuarunt: quamvis interueniant aliæ & diuersæ manipulationes scilicet sublimatio, distillatio, calcinatio, trituratio, lautio, &c.

Interdum intelligunt philosophi primam solutionem (quæ respectu iam antedictæ vt plurimum secunda appellatur) quando aurum, antedicto menstruo in vitro sigillato coniunctum, ab illo prius penetratur & soluitur, antequam in nigredine ambo coalescant, secundum tritum prouerbum: solutio corporis est spiritus coagulatio; aurum enim suo soluenti mercurio philosophico committitur, vt facibus internis, licet minimis (quia externis crant) liberatum, post intimam ipsius purificationem & mortem, gloriosum, non metallum, quod ante erat, sed lapis aureus in sua puritate & virtute infinitè multiplicabilis resurgat, quod absque solutione corporis, eaq; duplici euenire non potest, licet in vno vitro, in vnaque decoctione succedant: in prima enim vnione amborum spiritus incipit corpus penetrare, invertere & soluere, sed quia in illa actione terreum illud minimum auri antedictum, ad corporis metallici constitutionem sat perfectum, & necessarium, ad medicinam verò superfluum, adhuc non est separatum, sed solum extrauersum, succedit & eodem tempore spiritus coagulatio, donec corpore totaliter recluso & inuerso ambo in qualitate media inter liquidum, & durum, in nigredine picis instar, inseparabili incipiente vnione, coalescant, ad quod dum exacto ignis regi-

regimine peruentum est, tum demum incipit vera illa à Sophis tantopere decantata solutio (ad quam prior solutio corpus disposuit, & hæc est mens Philosophi, dum dicit: Per primum spiritum corpora calcinantur, ut per secundum melius soluantur) illa secunda (sic dicta respectu antecedentis) dum aurum, iam penetratum, & reclusum eius sulphur & spiritus essentialis, igneus, liber factus, incipit subtile à spisso separare, nec non quidquid terrei alieni adhuc adest, pedetentim ab fundum vasis detrudere, ex qua terrei reiectione sequitur secunda totalis solutio, non amplius in medium inter liquidum & durum, neque in nigram, fuscā, sed claram, albam, lucentem, totaliter liquidam substantiam, idest, merum, purum mercurium volatilem, de sulphure luminarium participantem, omnia ad opus necessaria in se habentem, verum, vnicum & totale lapidis subiectum, quod absque ulla manuum impositione totum opus perficit. Quod sic fit: Spiritus igneus, huic mercurio inclusus, post omnimodam superflui separationem, in quo vinculum metallicum continebatur, solutus & liber factus, iterum impulsu naturali, & Nutu Dei ad suæ naturæ fixitatem, nec non colorem naturalem redire cupit, sed quia actio ignis innaturalis solo naturæ motu tardè procedit (pro-

ut in mineris videtur, quæ multa sæcula requirunt ad sui perfectionem) industrius operator artificiali, per suos gradus limitato, igne, hanc rem iam ad vltimum puritatis & spiritualitatis gradum deductam, vltiori, & nullo interuallo interrupta decoctione fouet, ita, vt ignis internus, huic materiæ, iam toti mercuriali factæ, inclusus, ab externo adiuuatus & excitatus, incipiat in humidum reagere, nec non illud per minima puncta ad punctum coagulationis & fixationis totalis perducere, quæ coagulatio, non, vt prior, ex sicco & liquido in medium inter durum & molle in nigredine, sed quia ex solo, & ex antecedente nigra massa, nigredine reiecta, emergente mercurio succedit, etiam necessariò in albam, omnemque albedinem superantem terminatur, qua terminata, incipit & huius sulphuris natura & color, per cautam ignis violentiam, paulatim emergere, donec non solum in fixitate, sed & in colore suum exuberantem terminum attingit.

Et hic est magnus ille labyrinthus, in quo intricati vagantur tyrones, dum nesciunt distinguere diuersas operationes diuersa intentione, nec non diuerso tempore confusas; nam illæ, quæ in prima præparatione metallorum imperfectorum manuali fiunt, eadem quasi omnes mercurio

133

curio & auro, in vitro Hermeticè inclusis, absque
vlla manuum impositione iterum succedunt &
hoc mare confusionis (semper magis à sophisticis
& deceptoribus conturbatum) non transitur abs-
que ingenti studio & labore multo.

C A P V T V.

Quid sit propriè Quinta Essentia.

Hoc capitulum, tanquam alienum à nostrâ
disceptatione, quæ de lapide Physico in-
stituta est, præteribimus, sed ad Doctissimum,
nostri sæculi Lumen, Helmontiũ lectorem remit-
qui in tractatu: Tria prima chymicorum prin-
cipia, neque eorundem essentiam de morborum
exercitu esse: numero 44. dicit: Sequitur inde
etiam, nullam proprio nomine dici Essentiam
Quintam, si quintum dicat relationem ad qua-
tuor, est ergo inuentum quintæ essentiæ chymi-
cum: item numero 75. dicit: De essentia quin-
ta est sobriè scriptum hætenus, quasi gloriosum
sit, per ignauiam subscripsisse aliorum com-
mentis, &c. Vbi sat doctè disputat de quinta
essentia.

CAPVT VI.

*De igne philosophico seu menstruo soluente aut
liquore nostro Alkahest.*

Titulus huius capitis nil verius continet, quam tuum Alkahest, necessariò enim tuum est inuentum, dum cum nullo aliorum Alkahest conuenit, quod etiam in medio huius capitis propria licentia (non scientia) ad tuum placitum nominas, oleum salis mercuriale, putrefactum & alembicatum, illudque ab omnibus sopheris summo studio occultatum clamas, & precipuè à Bernardo Treuisano explicitis verbis dicente, se se nudis verbis nulli hominum expositurum, Deo votum Philosophis & æquitati præstitisse; sed quòd Bern. Treu. in fine tertii sui libri, vbi ille textus habetur, non de menstruo sopherum, multo minus de tuo somniato Alkahest, aut oleo salis mercuriali loquatur, ipse textus probabit, dummodo integer & non mutilatus (vti tu illum scripsisti) adducatur, nam, postquam de pondere tam artificiali, quam naturali multa disseruit, dicit, ego ipse tibi explicarem, nisi Deo, æquitati, & Philosophis votum fecissem, me nunquam nudis & clavis verbis pondus, materiam, & colores descripturum, nisi
sub

sub parabola, quam breui habebis. Quid, quæso, hic textus de menstruo occultando scribit? Sed te Bern: Treu: mentem, eiusque doctrinam nullatenus percepisse, tam ex hoc, quam exsequentibus clarè patebit: etenim si illum intellexisses, atque tu vnus ex Philosophis realiter esses, sat vtique ex eius scriptis nouisses, illum tuæ doctrinæ hypothesim, tuumque oleum salis mercuriale omnimodè excludere, dum viæ siccae strictim & apertè insistens docet menstruum soluens expressè manere debere sub forma mercurii currentis, prohibetque, ipsum à forma mercuriali, corrente alienare, eò, quòd reddatur inutilis ad solutionem & opus physicum, eiusque verba talia habentur in Epistola, Obsequiis, &c. pag. 96. Errant quoque illi, qui sic putant aquam mercurialem, transparentem ex mercurio facere, & ex illa multa mira operari, nil autem prodest ad opus; nec potest restaurare, seu ædificare speciem perfectam metallicam: quàm citò enim mercurius à sua prima natura mutatur, tam citò prohibetur ingredi opus Philosophicum, & Pag 100. addit: Oportet enim speciem mercurii & formam manere incorruptam, manente semper illæsa sua fluxibilitate. Responde, quæso, quomodo vis tuum oleum salis mercuriale, putrefactum & alembicatum, cum hac doctrina Bern: Treuir. combi-

nare, qui solùm viæ ficcæ inhærens talia exclu-
dendo nullum alium mercurium, quàm metalli-
cum currentem pro menstruo solvente agnoscit,
tu tamen eum ad tuæ doctrinæ probationem
adducis, quid hoc aliud indicat, quàm te indo-
ctè, rem non intelligendo, vel friuolè, quod tibi
arridet, ex tibi contradicente Authore adduce-
re, & ad tua dogmata comprobanda ad tuum
sensum detorquere: quod verè philosophantium
mos non est. Quod magis comprobabitur ex
Augurelli authoritate à te eodem modo post
Bernardum Treuirensē adducta.

*Tu quoque ne cœptis Cylleii audacibus unquam
Defueris, Argentum, vulgò quod viuere dicunt,
Sufficit, & tantis præstat primordia rebus.*

Iterum quaro, quomodo & hos versus, ar-
gentum viuum vulgi indicantes, accomodabis
cum tuo supposito Cap. IV. vbi de menstruo tuo
& solutione Solis loquens, dicis: Hac via faci-
mus Mercurium sine mercurio vulgi; Augurellus
autem clarè asserit, quòd argentum viuum præ-
stet primordia tantis rebus. Nec omittis Riplei
textum, & superaddis Gebri verba (sed denuo
non dici vbi, ego enim in omnibus libris Gebri
impressis nunquam illum inuenire sciui, nisi in li-
bro primo suæ Summæ Cap. XIII. vbi de sulphure
dispu-

disputans, dicit simile quid: Per Deum Altissimum id illuminat omne corpus, est lumen & tinctura) quæ tu taliter ponis: Per Deum Altissimum, hæc est aqua illa, quæ lucernas accendit, domos illuminat & abundantiam diuitiarum præbet, &c. Qui omnes textus, vti & à te adducta multa nomina particularia, à Philosophis eorum menstruo attributa, nunquam probabunt, illos tuum oleum salis mercuriale indicare, multo minus illud tuum oleum esse nobilissimum illum liquorem, omnia subiecta sublunaria in aquam reducentem, absque vlla sui cum solutis vnione, &c. à Doctissimo Helmontio & aliis Alkahest nomine dotatum: quod quantum distet à tuo somniato (nescio quali) oleo salis mercuriali, per effectuum differentiam, & aliorum doctrinam ad nauseam hucusque dictum, & vltius monstratur ex hoc, quod tuum oleum cum soluto permanenter coagulas; Alkahest autem omnia soluit absque sui vnione & coagulatione, cuius tibi testimonium explicitum exhibebit tuus tibi æstimatissimus Philaletha, dum dicit Cap. XI. Eadem ratione confirmati falsa cuncta repudiarent, vno sale excepto, qui est salium ens primum, qui quoduis metallum dissoluit, eademque opera mercurium coagulat, & hoc non, nisi via violenta. Quare agens illud integro pondere & viribus

viribus à rebus iterum separatur. Quod meliùs
ante aliquot annos docuit, inter Hermeticos non
postremus, Anonymus sub nomine Pantaleonis
in Bifolio metallico Pag. 17. Liquor Alkahest in
vnica distillatione plerumque munere suo fungi-
tur, & immutatus iterum separatur. Et sequenti
pagina docet, quòd idem liquor aurum adiun-
ctum interficit, & tandem in salem volatilem
medicinalem reducit, quod vltimò, cum aliis
adiunctis, in aquam elementalem insipidum abit.
Vbi iam remanet auri suavis sine stridore cum
conseruatione humidi radicalis metallici per
tuum Alkahest solutio, aut eiusdem cum metallis
solutis constans coagulatio & inseparabilis vnio.
Ne ergo tibi bilem moueat, si tibi publicè in-
congrua, ne dicam, falsa scribenti, publica etiam
contigit reprehensio, quam forsan credebas ef-
fugere, dummodo multis sapientum authorita-
tibus (tanquam rana alienis pennis) ornatus,
lectori non descriptionem rei, sed solum, nudum
& phantasticum Olei salis mercurialis, putrefacti
& alembicati nomen obtruderet, & post multa
verbalia encomia, ab Auctore desumpta, le-
gentem ad illud ex illis, non à te, qui inuenisti,
& proponis, addiscendum delegares his verbis:
Hos consule, & scies, quid sit menstruum no-
strum: nesciens, quòd omnis, qui præfatos Au-
thores

thores debite intellexerit, de tuo chimerico oleo falis parum sollicitus, clarè videbit, te potius compilatorem, quàm authorem lectu dignum esse, solumque nomen, Hermeticis inusitatum, modumque verbalem operandi insuetum apponere, absque quod apertiori philosophico stylo, secundùm philosophantium morem doceas, quid, vnde, quomodo & quando illud oleum falis mercuriale, putrefactum, & alembicatum præparetur. Vnde & meritò, stante examine in antecedentibus facto, sufficienterque probato, scriptum hoc tuum reiicimus, salua interim veneratione sententiarum sapientum à te allatarum, quos intimè solimus, sed te ex numero eorum excludimus, nisi tua scripta aut corrigas aut aliter explicando defendas.

C O R O L L A R I V M

Capitis Sexti.

DIximus in antecedentibus, aurum à sophis vnicum & totale initium statui ad aurificandi finem consequendum; itemque seriò monuimus, quòd quasi impossibilitate radicalis eius solutionis perterriti, aurum, tanquam impenetrabile, deseruissent, secundùm vulgatum sapientum

piantum prouerbiū: Facilius est aurum construere, quā destruere: nisi, ad imitationem vegetabilium Lessas, simile quid inuenissent, in quo granum aureum, tanquam à natura vltimum semen metallicum, resoluisent, & ad sui multiplicationem promouissent, quodque illud similitudinarium Lessas, secundū correspondentiam naturarum necessariò metallicum & ex regno minerali desumendum sit, vix fatuorum opinio hodie dum contradicit. Quoniam autem regnum minerale multa, & varia, secundū varias variorum opiniones, subiecta habet, iterum nouum exsurgit diffidium, quid accipiendum, quomodo & qualiter præparandum, quid reiiciendum, & quid conseruandum, vt obtineatur illud soluens, quod tanta sopherum encomia meretur: quia aurum, tanquam masculinum semen, à natura sufficienter paratum & porrectum, & à sophis absque vilo ænigmate sat patefactum, vbique reperitur & venale habetur. Lessas autem minerale, & ad hoc opus aptum, nullibi vendibile inuenitur, sed intenso studio inquirentū, nec non multiplici sudore, ac industrioso labore acquirendum esse, vna omnes voce concludunt.

Ad quod perpetrandum quidam apparenti & superficiali philosophia (omnia ex sale constare, & ex omnibus artificialiter sal educi posse) seducti,

ducti, ex maris, gemmæ, Armoniaci, aluminis, nitri, boracis, & similium, substantiis salinis, ex cuius initio omnia mineralia similitudinariam originem trahunt, hoc soluens educi debere ac posse, prout sibi, sic & aliis persuaferunt: inscii, quod nunquam ista genera salium, quomodo, cunque præparata, cum auro in aurum, multò minus in aurum à medicinâ inseparabiliter coibunt.

Alii astutiores, tam remotum & incertum iter nauseantes, vicinior inquirentes, nec non metallicam syluam ingressi, rem in marchasitis, pyritibus, Antimoniis, similibusque mineralibus, aut in ipsis etiam metallis imperfectioribus tam fusis, quàm non fusis (doctrina non totaliter erronea, per imperfectiora ad perfectiora transfundendum esse) aggressi sunt, sed in subiectis nimis remotis labores, extra homogeneitatem mercurialem tendentes, instituendo nihil inueniunt.

Tandem vltimi, docente trito prouerbio: Considerandum est diu, quod statuendum est semel; proprius accedentes & rem cum iudicio ponderantes concluderunt & quia omne simile appetit suum simile, aurum quoq; , utpotè nil, nisi purum mercurium cum pauca, sulphurea terra pura coagulatum, etiam cum suo simili pura & homogenea humiditate mercuriali metallica elaborandum

dum esse, infallibiliter statuerunt; sicque ex speculatione sat certa, certum etiam instituentes laborem, finem operatum consecuti, id variis libris non solum docuerunt, sed & diuersis hinc inde exhibitis experimentis, per projectionem multoties factam, vnanimiter mundo comprobarunt, relictâ interim inter illos viâ humidâ & siccâ differentia, nec distincta, nec decisa, & licet nulla eorum sit erronea, non cognita tamen earum distinctio sufficiens est, ad huius artis sequaces labyrintho vix extricabili implicandos, cui superuenientes, tam in humida, quam in sicca via, adhuc aliâ distinctim existentes methodi, cum intermixtis tot putatitiorum philosophorum erroneis doctrinis, hanc scientiam studiosis taliter offuscant & confundunt, vt ex millibus vix vnus rem verè intelligendo capiat, aut ritè perficiat, nisi manu Dei immediatè, vel manu amici mediâtè ducatur.

Differentia autem est talis: qui viam siccam coluerunt, & substantiam homogeneam mercurialem supposuerunt, ipsam quoque, sub forma mercuriali, currentem, manus non madefacientem, & à proportionem & forma mercuriali intus & extra inalteratam, inuitabiliter statuerunt: ideoque omne id, quod in, vel post præparationem aquæ permanentis, forma metallica mercuriali

riali tactu & aspectu careret, ab officio & dignitate debiti soluentis exclusu erit, contra alios sophos, non minus veridicos, qui ex subiecto minerali, mercuriali & sulphureo, ab ipsis sub nomine Electri mineralis immaturi indigitato, humiditatem metallicam, prævia superfluitatum separatione exactissima, homogineam, lacteam, liquidam, manus madefacientem, ab exteriori forma metallica, mercuriali tactu & aspectu alienam, cum & sine auro in toto sui esse coagulabilem, & permanenter in igne fixabilem producentes, omnium antecedentium hypotesim condemnarunt, cum tamen ambo, licet sibi contradicentes, suo modo verum dicant & doceant: eò, quod soluens illud, quamvis sub differenti forma appareat, nec non per differentes enchæreses producat, tamen vnum & idem est in suo essentiali & originali esse, scilicet ex humido radicali metallico, purissimo constitutum; ita etiam in fine in idem, scilicet Lapidem Physicum terminando, utrosque in sua opinione confirmatos fefellit experientia, ut quilibet eorum, aliam, præter suam, non credens aut agnoscens viam, cæteris contradixerit aut contradixisse videatur.

Labyrinthus ille forsan per plura sæcula durasset, nisi Divina Bonitas in hoc lustro sua subiecta illuminasset, ad Battum in hoc biuio statuendum,

tuendum, vt, quod antiquiores nesciuerunt aut dicere noluerunt, moderniores apertè declararent, binas has vias, ex vna via originali exortas vti ambas veras, ita in vnum iterum finem, idest, magnum sophorum Elixir terminare, quod sequenti modo succedit.

In via sicca Mercurius vulgi, vel quiuvis in metallicis contentus, tanquam principium metallicum à Gebro, & à Paracelso metallum apertum, ab indocto vulgo argentum viuum non improprie appellatum, præ manus sumitur, & per sublimationem, idest, per separationem perfectam puri ab impuro ad homogeneitatem mercurialem deducitur; quod iterum secundùm diuersorum doctrinam diuersa fit methodo, vel in mercurio simplici, cum eius sublimatione à rebus sibi in natura non conuenientibus, vt sunt talcum, marmor, calx, vitrum & quodcunque genus salis præparati, prout doctè & apertè docet Geber, omnibus in claritate & sinceritate scribendi non posthabendus, nam à sapiente, remque bene intelligente, integrum Lapidis processum verbotenus ex illius verbis, nullo modo mutatis, sed hinc inde sparsis collectis & solùm per particulas coniunctiuas connexis exscribi posse, lubens attestor, & in Cap. VIII. corollario candidè præstabo, vt omnis, etiam mediocriter doctus, rem capere

capere & facere potis sit. Idque taliter esse ipsemet Geber, in fine libri quarti suæ Summæ in recapitulatione, attestatur hisce verbis: Sed nos, ne mordeamur ab inuidis, narramus, quoniam non tradidimus scientiam nostram sermonis continuatione; sed eam sparsimus in diuersis capitulis, & hoc ideo, quoniam tam quidem probus, quam improbus ad eam perueniret; neque sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie eum allocuti sumus. Idem confirmat libro Inuestigationis in fine in recapitulatione: Certi sumus & experientia manifesta comprobauimus, omnia verba vera esse, quæ iam per nos solos in nostris voluminibus scripta sunt: sapiens ergo artifex in nostris studeat voluminibus, colligendo nostram dispersam intentionem & collectam prober, donec ad cognitionem studendo & experimentando perueniat. Prout, diximus, Geber docet cap. de sublimatione mercurii: quamuis tamen & ipse mercurii elaborationem cum rebus sibi à natura conuenientibus non ignorauerit, quod facile colligitur ex illius verbis lib. quarti suæ Summæ cap. de medicinis argenti viui & ingressu earum: Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri, & nos respondentes narramus, quòd in quibus est, ex illis elicitur; est autem tam quidem in ipsis corporibus, quam

in ipso argento viuo secundum naturam, cum vnus sint reperta naturæ; sed in corporibus difficilius, in argento viuo autem propinquius, non autem perfectius. Et hoc perfectius est alter methodus, nempe mercurius ille currens, duplicatus à modernioribus (Bern: Treuis: Sandiugio, Arcano Hermetico, Philaletha, &c.) tantopere decantatus, qui ex mercurio simplici communi & corrente, cum corporibus metallicis, tanquam à rebus sibi in natura conuenientibus, sublimatus, purificatus, ex amborum media & purissima substantia, tam Mercuriali sulphurea coagulata, quam non coagulata, tanquam per alteram & à superiori differentem methodum eductus, verum illud humidum radicale, metallicum, & aquam permanentem, Sulphureo-mercurialem & mercurio-sulphuream, seu illam (secundum Arcanum Hermeticum §. LVII.) virginem alatum, mundam, semine spiritali primi masculi impregnata, intemerata virginitatis gloria remanente grauidam, idest, Mercurium duplicatum cum Bern: Treu: acutum Philalethæ, animatum Sandiugii, cum omnium applausu constituit. Priorem mercurii simplicis modum totaliter docuit Geber & alii multi. Posteriores mercurii duplicati, iam dicti authores, vtrumque Modernus Pantaleon, qui & viam humidam sat doctè,

doctè, licet succinctim, explanauit, ad quos lectorem remitto, vt tam ex meis, quàm illorum scriptis rem meliùs capiat secundum sapientum prouerbiu: Sermo sermonem explicat & liber librum aperit. Quod à nobis vique hac ordinatim indigitatum est, sufficere debet.

In via humida omnia, formaliter metallica, spernentes, vnicum illud, sub Electri mineralis Immaturi nomine, anonymum accipientes, omnibus superfluitatibus industriosa operatione adeptis, non mercurium viuum, currentem, sed liquorem lacteum, ponderosum, ab omni superfluo aqueo & terreo liberatum & homogeneum eduxerunt, & cum illo Mercurio humido & fluido, sicut antecedentes, cum Metallico & corrente, manusque non madefaciente, (vtrouque in sui intimo esse nullo modo differente, licet externa forma & aspectu vario) Lapidem tingentem in aurum, auro vulgari adiuncto, confecerunt.

Quod vt inexpertis possibile & credibile reddatur, quòd Mercurius tam currens, quàm liquidus, & per se solum, & cum adiuncto auro coagulari possit, secundum dictum Morieni: Dum Rex vidit, aquam coagulare se ipsam, tum artem credidit veram: duobus experimentis similitudinariè comprobabo.

Primum experimentum dabit mercurius vulgi currens, quem videmus adhuc vulgarem absque villo artificio præparatum, per simplicem ignis decoctionem, facillimè in pulverem tactu & aspectu ficcum abire, ita, vt nulla in ipso humiditas liquida conspiciatur, qui licet fixus non sit adhuc, non tamen obstat, quin probet humiditatem mercurialem & currentem ex liquido in ficcum abire posse (prout docet Geber, lib. secundo, Cap. XVI. his verbis: Alii verò, necessario ex principiis naturalibus supponentes, humidum quodlibet ab ignis calore in siccitatem conuerti) non habens fusionem, nec ingressum, prout idem docet, quòd nimirum, dum est præparatus & homogeneus factus, Cap. de martis essentia, per successiuam illius, iterata vice, sublimationem figitur, & non in terram vertitur, sed fusionem dat metallicam: hic nota, quàm paternè & clarè bonus ille Rex Mercurii naturam, & secundum eius dispositionem antecedentem, subsequenter eius effectum, distinguit & docet.

Alterum docens, quòd Mercurius liquidus, madefaciens, absque vllius sui humidi euaporatione, totaliter coagulari possit, experimentum ab ovo per similitudinem desumetur, ouum enim, quia vi coagulante interna præditum est, in
igne

igne æqualiter & totaliter induratur, & ex liquido, fluidoq; in coagulatum & siccum mutatur; pari modo liquor ille lacteus, mercurialis, quia vim seu virtutem coagulantem metallicam, sulphuream in se habet, vi ignis interni, adiuuante externo, non minùs, vt alter currens, non mædaciens, in substantiam siccam & coagulatam abibit, quæ similitudinaria probatio multos, in suis operationibus titubantes, non parum confirmabit, simulque explicabit, quare ouum philosophorum dicatur vas igni superpositum, non quòd oui figuram solùm (vti multi, etiam docti in hac arte, superficialiter iudicarunt) habeat, sed quòd vitrum illud, corticis instar, substantiam in se & ex se in toto sui esse (sicut ouum cum suo vitello) cum rubedine sulphuris coagulantis sibi inclusi, ideoq; coagulabilem contineat, vt sic similitudinariè talem operationem, & huius substantiæ naturam indicarent, de quo particularis, sed inuentu rara exstat Bernardi Treuis. Epistola, scripta ad Ioannem Nigrum, sub titulo de Natura Ouata, in qua epistola clarè & diffusè tractat, mercurium debere habere naturam oui, idest, virtutem coagulantem ipsi artis ministerio introductam.

CAPVT VII.

An Menstruum soluens sit corrosiuum.

IN hoc capite disputas, vtrum menstruum soluens seu Mercurius Sophorum sit corrosiuus, & dicis, videri Gebrum huius esse opinionis, dum in Summa perfectionis inquit: Omne, quod soluitur, necesse est salis, Aluminum & eorum naturam habere; item Paracelsum ad idem inclinare, variis ex ipso adductis textibus demonstras, tandem, tuam opinionem proponens concludis his verbis à Paracelso surreptis & nescio, quomodo tuæ hypothesi applicatio: sciendum tamen menstruum nostrum auro affusum, propriè corrosiuum dici non debere, sed potius igneum, cuius arcani vis atque virtus vincit omnia venena, cum omne realgar (idest Mercurius viuus, sublimatus & præcipitatus) in salis Elixirio mori debeant, deueniantq; ad singularem & summam tincturam: dum etiam per menstruum nostrum non fit violenta solutio, qualis per aquas fortes, Regias &c. Sed, vt supra cap. IV. dictum est, blandè, suauiter, sine vlllo stridore, cum conseruatione humidi radicalis, cum cuius spiritibus, vt habet Lullius in Vade mecum, infunditur virtus viuifica in materiis. Hucusq; tua
verba

verba. Quamuis prædicta quæstio solum philosophastros & putatitios Hermeticos torqueat, legitimos autem Authores parum angit, vnde, præter Paracelsum (cui, vti ipse fatetur, placuit, in nominibus ludere, vnde non semper secundum verba, sed eorum occultum sensum, intelligendus est) de illo vix sermonem mouent, & ideo eius disceptatio quasi omittenda aut prætereunda esset; sed tamen, vt & in hoc & tibi & aliis satisfaciamus, breuiter eam discutiamus.

Inprimis quod dicis de Gebro, illius textum ad hoc detorquendo, respondeo, illum in suis scriptis, an menstruum seu Mercurius Philosophorum sit corrosiuus, nullibi disputare, neque vel vnicum gry aut syllabam de similibus in suis libris inueniri: multò minùs posterius, vti tu vis indicare, textusq; à te adductus te ignorantiae aut malitiae apertè accusat, nam in sua summa lib. 3. cap. VII. De veneris essentia; vbi præsens textus habetur, dicit, Martem & Venerem faciliè in ponticis solubilem, ergo oportet, illos multum aluminositatis sulphuris habere; & causam allegat his verbis (quæ tu in alio sensu posuisti) Non enim ponticum & faciliè solubile reperitur aliud, quàm alumen & quod suæ naturæ est. Dixi ignorantiae, si non intellexisti, quòd Geber de corpore faciliè solubili, non de menstruo, quod

soluere debet, ibidem loquitur: aut malitiæ, dum verba transponendo ad alium ab Authoris mente diuersum sensum trahis.

Dicta Paracelsi à te allegata aut suffurata suo loco relinquentes, quia nimis longam explanationem requirerent, & hic nihil ad rem faciunt, solum ex te quæro, quomodo antedicta verba intelligis, quod tuum menstruum non sit corrosiuum, sed potius igneum, cuius arcani vis omnia venena vincit cum omne realgar &c. Inprimis nil inuenio apud Hermeticos Authores, quod eorum Mercurius seu menstruum cum venenis, Realgare, Mercurio sublimato, aut præcipitato quidquam negotii habeat, multò minùs illos docere, quomodo ista iam dicta à te subiecta in illo debeant mori, deueniantque ad summam tincturam, similesque nugas &c. Item quæro, ad qualem tincturam Metallicam, Realem aut sophisticam? (nisi forsan ad tincturam medicinalem intelligi velis, quod tamen etiam hic non quadrat) & quo modo hoc succedere possit. Apage, quæso, cum similibus fabulis, quæ aliud non probant, quàm te multa garrere, absque quod ipse scias, quid dicas. Et, quod peius, cum sapientibus, tibi contradicentibus, tuam doctrinam probare præsumis, quos tu ipse non intelligis, & quid doceant, nescis. Interim concludo

cludo ex tuis scriptis, te salino aliquo enthufi-
afmo ebrum, aliis te sobrium & sapientem ven-
ditare velle, eò, quòd tuum foluens non, vt aquæ
fortes, Regis, &c. cum ftrepitu foluat, fed
quietiùs rem peragens tibi imaginaris multa,
quæ tempus & experientia longè aliter eſſe, te
docebunt.

C O R O L L A R I U M

Capitis Septimi.

OMnes iſti putatitii Hermetici multum ſe
torquent circa punctum illud corroſionis,
eò, quòd ab omnibus ſophis talia reiiciuntur,
vnde illi, veræ philoſophantium doctrinæ inca-
paces, ſimilibus rebus ſalinis & ponticis inhæ-
rent, & quilibet illas ad ſuum modum manipu-
lando multum cogitat, multumque operatur,
dummodo talia taliter præparare ſciret, vt au-
rum abſque ſtrepitu, ebullitione & fumo, ſuaui-
ter & ſine ſtridore ſolueret, & dum tale quid inue-
nerunt, aut ſibi imaginati ſunt, propria iam
ſcientia inflati, quaſi punctum principale inue-
niſſent, plurimas authoritates ad ſuum imagina-
rium conceptum trahentes, ſibi iſtis applauden-
tes, aliorum applauſum publicum appetentes,
cum

cum scriptis stolidis & sapiēti ridiculis, multis tamē Philosophorū lementius improprie & insipide adornatis, in publicum prodeunt, & vi maximē illorum mentem angariauit punctum illud corrosionis, ita etiam vt plurimum de illa corrosiuitate menstrui multa disputant (cuius veri sphi vix transeundo mentionem faciunt) nescientes interim duo puncta: primum, quòd, qui verum Mercurium sapientum scit aut inuenit, etiam nouit, ipsum nil, nisi quod suæ naturæ est, per poros intrando combibere, non autem corrodere, sed soluere cum radicali vnione soluentis & soluti, & per consequens de isto puncto corrosionis ponticæ parum sollicitus est Secundum, quòd etiam si tale quid inuenerint secundum eorum imaginationem, tamen adhuc nihil Philosopho dignum habent, quod præfens mechanica demonstrabit.

R. auri foliati Q.V. & subtilissimè cum salis armoniaci & nitri quantitate abundanti super marmor, vel vitrum tere, omnia optimè & subtilissimè trita & mixta in cella in loco humido pone, & salia suauiter & guttatim in aquam defluent & cum illis aurum absque stridore, & ebullitione, imò & absque calore soluetur. Quod idem probat Gebri mechanica in libro Inuestigationis, cap. de perfectorum maiori perfectione & subtiliatione,

ne, vbi aurum, post exactam ipsius calcinationem, in tenuem calcem reductum, cum sale armoniaco vnire & terere iubet & in cella in aquâ clarissimam soluendum iri asserit, quæ & ipsa, vt prior, absque stridore & ebullitione succedit; ergo est solutio physica? Negatur consequentia, quamuis indocti & putatitii multa talia sibi imaginantur, & aliis persuadere conantur.

C A P V T V I I I.

De Practica Lapidis.

IN hoc capite practicam Lapidis doces his verbis: Postquam tingentem planetæ animam seu veram illius quintam essentiam, præuia putrefactione, nactus es, in qua verus Mercurius, verumque sulphur Philosophorum latent, tunc tua materia apta nata est, ex ea fieri Lapidem nostrum benedictum; accipe ergo huius materiæ purissimæ quantum sufficit, & inde ouo philosophico H.S. colloca in athanor, & conueniente ignis regimine digere à prima coniunctione ad perfectam vsque ablutionem. Quibus à te sic dictis, ad vltiorem decoctionis atque signorum, vti & colorum, in illa decoctione euenientium, notitiam habendam ad Philaletham, Authorem
tibi

tibi colendissimum, lectorem remittis (quasi illius & tua doctrina eadem in omnibus conueniret) quod quàm erroneum est, iam antedictum est, & in sequentibus vltèriùs dicitur, qualiter ille bonus Vir & Adeptus legitimus in omnibus & per omnia tam docendi, quàm operandi methodo in principio, medio & fine à te diuersus sit. Tandem perfecti operis signum indicas, si Lapis, super candentem Veneris laminam iniectus, instar ceræ fluat & non fumigans penetrando tingat &c.

Prima verba à te scripta (postquam planetæ animam seu veram illius quintam essentiam nactus es) subindicant, te aliquam separationem prætiosioris à viliori intelligere, quia quintam essentiam metalli (vti & aliarum rerum) paruum aliquid quantitate, licet virtute magnum, animam autem metalli aliquid adhuc minus esse in quantitate, ab omnibus, talia scribentibus, docetur, quem suspectum non parum confirmat operatio Polemanni, à te in capite tertio citata, cum corrosiuo duplicato metallum in atomos dissicere, ad animam tingentem menstruo igneo, soluendi tradendam; quod fatuum est, nam sophi cum anima (scilicet sulphure) absque corpore, idest, substantia mercuriali nunquam operantur; eò, quòd experientia ante hac, nunc, & in futurum

rum infallibiliter docebit, quòd taliter operantes, quomodocunque procedant, pro metallicis nihil efficient: quamvis ad vim medicam non omnimodè infructuosa erit operatio; sed quia de his disputare, terminum nostræ intentionalis breuitatis excedit, talia transeundo conuiuebimus: hoc vnicum interim in tota tua doctrina approbantes, quòd decoctionem vltimam linearem sine interruptione instituis cum Philaletha, hac solùm addita differentia, quòd huius processus realis, cum tuo putatio in idem non terminabunt, quod finalis projectionis proba, à te adducta, diiudicabit, ac Philaletham & sui similes verè, te autem imaginariè argumentatum, nec non operatum fuisse demonstrabit.

C O R O L L A R I V M

Capitis Octau.

ECce tandem per tot viarum ambages ad realem Lapidis practicam conducti sumus, quæ succinctim in his consistit. Ante omnia, vt verum Mercurium Philosophorum tibi pares, post, vt illum debito igne, vitroque sigillato, vel per se solùm, vel auro, pondere debito, iunctum in puluerem præ rubedine fuscum decoquas, quem

quem puluerem si absque auro confecisti, ipsum cum auro fermentabis, addita Mercurii sophici portione conueniente in vitro sigillato ad eundem terminum priorem mediante igne deducito, quem Lapidem toties, quoties placebit, repetendo augmentabis quantitate, ipsum vel nouo auro, vt supra, confermentando, vel, absque vltcrius addito auro, ita cum suo Mercurio per sua regimina deducendo. Quid postmodum cum illo faciendum tam ad metalli, quàm ad corporis humani curationem, superfluum est dicere, cum sit clarè ab omnibus hoc insinuatum sit.

Quam practicam, doctè super Bernardum Treuisanum somnians, Nazarius Brescianus somnio tertio scribit:

Multi per diuersa hac venere itinera.

Quam, dico, practicam varii variè instituerunt; non respectiuè auri, quod in sermone simplici, absque enigmate, in prima sui acceptione esse aurum commune, vt inde philosophicum fiat, omnes concorditer docent; sed respectiue medii, scilicet Mercurii sophici, cuius solius ope ex auro vulgi, aurum sophorum tingens haberi potest, quod medium seu soluens, Basilius Valentinus, Paracelsus, Ægidius de Vadis, aliique complures ex primordialiquodam Metallorum subiecto sub Electro Minerali Immature indigitato, per
illius

illius à crassioribus partibus manualementem abstractionem, nec non multiplicem purificationem, tandem circulari digestionem & philosophica sublimatione ab omni superfluo interno & externo perfectissimam sequestrationem, in forma aque, aspectu lacteæ, sensu ponderosæ, tactu madidæ, essentia homogeneæ, substantia mercurialis, & sulphureæ eduxerunt, cuius aliqualem partem modico auro adiuncto, à minori gradu ignis paulatim ascendendo, maiori igni paulatim assueverunt & fixarunt & per eandem rotæ reuolutionem multiplicarunt.

Geber, Bernardus Treuisanus, Arcanum Hermeticum, Sendiuogius, Philaletha, aliique cum Mercurio realiter, tam coagulato, quam coagulabili, sub conseruatione formalis mercuriositatis tactu & aspectu, opus instituerunt, Doctrina vni, Practica diuersi.

Primus Geber cum mercurio simplici, tam coagulato, quam non coagulato, processum suum instituit, quia tam in vno, quam in altero inest, quod quæritur, & hoc docet libro quarto Cap. X. de medicinis argenti viui & ingressu earum: *Sed ex quibus maximè elici possit hæc argenti viui substantia solet queri, & nos respondentes narramus, quod in quibus est, ex illis elicitur, est autem tam in ipsis corporibus, quam in ipso argento viuo secundum naturam*

naturam, quia vnius sunt reperta natura.

Antedictorum naturalia principia, secundum compositionem naturæ, docet suæ Summæ libro primo Cap. XII. de naturalibus principiis mercurii, sulphuris & arsenici.

Innuimus ergo, quod principia naturalia in opere natura sunt spiritus fortens & aqua viva, quam & aquam siccam nominamus.

Quid in substantia mercuriali sit superfluum, docet libro tertio, Cap. II. de Mercurii essentia.

In argento vivo similiter necesse est superflua demere, habet enim corruptionis causam, scilicet terream, & adustibilem absque inflammatione aqueitatis substantiam.

Hunc autem duplicem superfluitatis defectum, scilicet terreitatis & aqueitatis, duplici etiam modo operandi remouet, primum, scilicet terreitatis per vnionem cum rebus, sibi in natura non conuenientibus, & ipsius ab ipsis reiteratam sublimationis eleuationem, & hunc modum ponit in libro secundo, Cap. VII. de sublimatione Mercurii.

Dicimus quoniam ingenium separationis superflue terra ipsius est commixtio cum rebus, cum quibus affinitatem non habet, & sublimationem eius reiterare ab eis multoties.

Quænam sint illæ res, quæ sibi in natura non
con-

conueniunt & cum quibus affinitatem non habet, subiungit immediatè in dicto Cap. VII.

Et horum genus sunt Talc, calx corticum onorum, marmor, vitrum, & salis omne genus præparatum.

Viquequo autem illam sublimationis operationem oportet reiterare, donec perfectè à terreatate corrumpente mundatus sit, & ex quo cognoscitur, quòd completa sit eius sublimatio, docet eodem Cap. VII. sequente pagina:

Et cum videris illud præexcellens niuem in albedine & quasi mortuum Aludet spondilibus adherere.

Alter superfluitatis defectus tollitur, siue aqueitatis superflue remotio fit per secum sublimandorum commixtionem cum imbibitione, contritione, & leui assatione, & desiccatione, in qua & sua aqueitas pro maiori parte recedit, residuum per sublimationis reiterationem tollitur: modum præcisum innuit in cap. de sublimatione Mercurii

Modus verò remotionis aqueitatis sue superflue est, ut quando commiscetur calcibus, cum quibus sublimari debet, teratur & commisceatur illis cum imbibitionibus, quousque de illo nihil appareat, & post super ignem lentum aqueitas imbibitionis remoueat, qua recedente & secum argenti vini aquei-

tas recedet, cuius residuum per sublimationis reiterationem tollitur.

Huc usque docuit mercuriale corpus præparare & mundare perfectè, pro acquirenda illa media substantia mercurii, tantopere pro medicina, ex ipsa facienda, necessaria: qua acquisita, quid ulterius cum illa agendum, & qualiter pars illius sit fixanda, pars autem conseruanda & pro imbibitione, volatilizatione, & ceratione relinquenda docet libro quarto, Cap. XI. de medicinis tertii ordinis.

Et est ut accipias lapidem illius notum & per separationis modum illius purissimam partem diuidas & seorsim ponas; deinde vero eius quæ purissima est partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquas.

Postquam indicauit, aliquam partem ex illo figi oportere, ad maiorem claritatẽ docet etiam, illum dupliciter fixari posse, vel eum in puluerem terreum cum deperditione suæ humiditatis, necessariæ ad fusionem, vel cum conseruatione humiditatis, necessariæ ad fusionem, deducendo: dum dicit libro secundo, Cap. XVI. de coagulatione mercurii & rerum solutarum.

Est autem ipsius argenti viui duplex coagulatio, una quidem per ablationem totius humidi innati in illo, alia verò per inspissationem ipsius humidi, quousque induretur.

Modum

Modum autem præcisum, ad vtramque perueniendi, & quomodo perficiatur, insinuat libro tertio, cap. VI. de Martis Essentia.

Quoniam figi potest, absque hoc, quòd in terram vertatur, & figi similiter cum conuersione ipsius in terram: nam per festinationem ad eius fixationem, quæ per præcipitationem perficitur, figuræ, & in terram mutatur, per successiuam verò illius iterata vice sublimationem similiter figitur & non in terram vertitur, imò fusionem dat metallicam.

Vt autem in nihilo deficere videatur, etiam circa vas artis filium alloquitur, ipsum aduertendo, quale esse debeat, ad illius fixationem, nimirum necessariò vitreum, causasque sufficientes allegat, quare aliud, quàm vitrum esse non possit, vnde dicit libro secundo, cap. VI. de Forma Aludel.

Solum enim vitrum & sibi simile cum poris careat, potens est, spiritus retinere, alia autem non, quia poros habent, nec etiam metalla in hoc valent, quia spiritus per illorum cum illis conuenientiam transientes euanescent; ergo per aliquod aliud non excusamus à vitri susceptione in formatione Aludel.

Et sic ex Gebro didicisti, quòd sola substantia mercurialis assumi debet, & quòd ille solus est Lapis, in capitulis notus, & quòd, per remotionem superflui, media & purissima substantia

Mercurii sumi, item quòd debet figi, nec non quòd dupliciter figitur, differentiam & modum figendi quoque docuit, nec non vas, in quo figi debet. Ex sequentibus apparebit, quomodo vlteriùs procedit ad operis complementum.

Hunc ergo Mercurium fixatum calcinat, calcinatum soluit, solutum coagulat, fixat, & calcinat, & hoc repetit ad aliquot vices, idq; docet libro quarto, cap. XI. De medicinis tertii ordinis.

Deinde eius, quæ purissima est, partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquant, & cum fixa fuerit, solue, quod ex illa solubile fuerit, quod verò non est solubile, ad calcinandum mittas, & abhinc super illud solutionem reitera, donec iterum, quod ex ea solubile est, solvatur omnimode: sic ergo ordo iste calcinationis & solutionis, vel totum, si possibile est, coagulando, reitterando seruetur, quousque maior illius solvatur quantitas; post hoc verò omnes solutiones coagula, dehinc verò leuiter affando in ignis temperamento conserva, quousque illi maior ad illius exigentiam ignis administrari possit; post hoc verò prædictum solutionis & coagulationis modum & ordinem iteratò serua.

Ne autem operatio ista in infinitum protrahatur, quoties sit repetenda numero præciso, docet lib. quarto, Cap. XI. De Medicinis tertii ordinis.

Omnes

Omnes igitur hos ordines preparationis, calcinationis, solutionis, coagulationis & in temperamento ignis conseruationis leuiter assando super illam quater reitera & ultimò calcina per modum suum & sic pretiosissimam Lapidis terram sufficienter administrando rexisti.

Dicit, sufficienter rexisti, scilicet ad hunc gradum; sed quomodo vterius cum hac procedendum, fusiùs docet, nempe illam cum portione spiritus non fixi, antea reseruati, per modum sublimationis volatilem reddendam; addita noua spiritus portione ad illud, quod in sublimatione non ascendit: volatile fixandum, fixatum volatile denuo reddendum, & quò pluries hoc reiteratur, eò perfectius erit opus, & hoc docet libro quarto, Cap. XII. de administratione solaris & lunaris medicinæ.

Et est huius additamenti modus per reiterationem partis non fixi Lapidis sublimationis cum ingenio coniungendi per minima, quousque eleuetur cum ea & iteratò cum illa figatur, ut stet; & quando huius complementi ordo reiteratur pluries, tantò huius exuberantia medicine multiplicatur magis & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur ipsius augmentum perfectionis maxima.

Quomodo autem fixum volatile & volatile fixum reddendum, diffusè docet libro quarto,

Cap: XI. de medicinis tertii ordinis.

Deinde verò seruatq̃ partis non fixæ cum hac terra parte administrata quantitatem per ingeniorum subtilem coniunge modum per minima, & sit ingenium huius intentionis, scilicet leuationis eius per modum sublimationis dictum, quousque fixum cum non fixo leuetur totaliter, quod si non eueniat, addatur illi iteratò vicissim non fixi partis quantitas, quousque ad leuationem eius sufficiat. Cùm igitur eleuata fuerit, reiteretur eius sublimatio, quousque per hanc administrationis reiterationem figatur totum, cùm igitur fixum fuerit, iteratò cum non fixæ partis quantitate post quantitatem combibe per ingenium tibi notum, quousque totum iteratò leuetur, igitur iteratò figatur, quousque fusionem præstet facilem cum ignitione sua.

His ita præparatis & terra philosophica ad talem terminum reducta (quæ quandoque à sophis terra foliata nominatur) in ea aurum seminandum. Geber idem docet, nempe ad complementum totale huius Elixir, addi oportere tertium, scilicet corpus perfectum, idque docet libro inuestigationis, in fine, in recapitulatione totius operis.

*Concludimus Lapidem nostrum nil aliud esse, quàm spiritum fœtentem & aquam siccam per naturalem proportionem mundatam, & unitam unione
tali,*

tali, quibus addi debet & tertium, hoc est, corpus perfectum attenuatum.

Ne autem artifex implicatus hæreat, postquã tertium, idest, corpus perfectum addidit, seu aurum in terram, cum tanto labore præparatam, seminavit, quid ulterius peragendum, nempe quomodo illa coniuncta cum spiritu reservato per reiterationem solutionis, coagulationis, volatilizationis, fixationis, pluries tractare oporteat, donec in complemento quiescat, & in infinitum tingat in solificum & lunificum secundum operationis interitum, distinctis verbis id docet libro quart. cap. XII. de administratione solaris & lunaris medicinæ.

Et est illius intentio, ut per sublimationis modum mundetur perfectissime Lapis & illius additamentum & ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatiliū ex eis figatur, de hinc verò fixum volatile fiat, & iteratò volatile fixum, & toties fac fixum volatile, & volatile fixum, quousque præstet facilem fusionem cum ignitione & in hoc ordine completur Arcanum pretiosissimum.

Et nos complevimus (quod capite VI. promissimus) practicam Gebri, hinc inde inordinatim sparsam, succinctim recolligere & candidè docere, ita, ut clariùs, nec possibile, nec licitum sit, scribere, eò, quòd hæc omni etiam mediocri Philosopho sufficiunt ad reliquum studio & labore inveniendum.

Bernardus Treuisanus & Arcanum Hermeti-
cum, quasi ambo consentientes, nō, vt antiquiores,
contenti fuerunt, Mercurium simpliciter homo-
geneum reddere, cum ablatione simplici super-
fluitatis eius, sed & simul deficientis additionem
necessariam iudicantes, Mercurium, vt Veteres
docent, à superfluis repurgare non omiserunt,
sed & eadem operatione deficiens adimplere in-
tenderunt: unde suam mercurii sublimationem
cum rebus sibi conuenientibus (in hoc totaliter
differentes à Gebro, qui res, sibi in natura non
conuenientes, assumendas præcipit) idest, cum
corporibus metallicis instituerunt, vt non solum
illum purum, sed & simul sulphure spiritali,
metallico animatum, & vti duplici fulcro metal-
lico innitentem, Mercurium duplicatum acqui-
rerent, quem, tanquam vnicam & solam (Mer-
curio simplici non solum non admissio, sed tota-
liter reiecto) clauem necessariam ad aperiendum
Regis Palatium, non solum ipsi firmiter credide-
runt, sed & aliis non minùs rigorosè cōmenda-
runt, quàm suis rationibus philosophicis doctè
persuaserunt. Primus apertè se declarat in Epi-
stola, Obsequiis, &c. in penultimo folio, his
verbis.

*Sunt enim quedam mercurii sublimationes ab eius
propriis corporibus, quæ sibi per intima amalgaman-
do*

do coniunguntur & commiscentur, ex quibus plures releuatus & reconiunctus superfluitates suas amittet & non confunditur in natura: postea operi Philosophico conuenit, & potens est in speciebus metallicis soluendis.

Modum autem præcisum operandi, in eadem Epistola, aliquot paginis antecedentibus docet.

Spiritus mineralis crudus, tanquam aqua, coniungitur cum corpore suo, ipsum, prima decoctione soluendo, unde Rebis nominatur, quia ex bina re componitur, nempe ex semine masculino & feminino, hoc est, ex dissolvente, quamuis unica sit res & materia, unde versus:

Res Rebis est bina coniuncta, sed tamen una,
Solutur, ut primò sint aut sol, aut spermata
luna.

Ex istis duabus autem rebus, simul dissolutis, componitur Elixir, idest, aqua tincta, unde versus:

Elixir Gracè pars dicitur arte secunda,

Lixis nam de se sunt facta corpora munda.

Ex hoc autem Elixire, honorande mi Doctor, ut ex primo simplicis decoctionis iure, seu decocto Azoth extrahitur, fortiori scilicet distillatione ac iterata.

Et istud Azoth est Mercurius duplicatus Bernardi.

Alter suam opinionem absque fūco exponit in Arcano Hermetico. §. XXX.

Mer-

Mercurius ex imperfectis metallis solus tinctura solis & luna suscipienda in opere Lapidis Philosophici aptus est, ut ipse, tinctura plenè imbutus, cetera uberimè tingat, eamque multo cum fœnore reddat.

Modum operandi proponit duobus locis, primò in §. XLVII.

*Argentum vivum partim est naturale, partim est innaturale: intrinsecum & occultum in natura radicem habet, quod nisi per præcedentem munda-
tionem & ingeniosam sublimationem evocari potest; separa ergo purum ab impuro, substantiam ab acci-
dentibus, & fac occultum manifestum per viam naturæ: secus siste gradum, hoc enim est totius artis & operis fundamentum.*

Iterato docet §. LI.

*Duobus perficitur philosophica Mercuri sublima-
tio, superflua ab eo remouendo, & deficientia intro-
ducendo, emergentem ergo Saturni linorem separa,
donec purpureum Iouis sicut tibi arrideat, adde sul-
phur naturæ ut etiam aliis sufficiat, multiplica igi-
tur illud sulphur philosophorum invisibile, quousque
exprimatur lac virginis, tum tibi prima patebit
ianua.*

Id est, habebis Mercurium animatum, virgi-
nem femine spiritali gravidam, seu Mercurium
sophorum, ut alter Bernardi, duplicatum, cum
quo & auro Lapidem conficies.

Sendi-

Sendiuogius & Philaletha quamuis in multis consentire videatur, in multis tamen id non quadrat, sed omissis istis differentiarum disputationibus, Philalethæ, vti clarioris & modernioris, compendium pro amborum explicatione stabit, qui cum prioribus in mercurio duplicato, seu, vt ipse vult, acuito, quidem consentit, sed suo genio & experientiæ sibi traditæ solummodo inhærens, hunc ex Mercurio & Regulo stellato, imperfectioribus omnibus aliis reiectis (debite, an in debite, quod quia à Pantaleone in suo Tumulo Hermetico Cap. III. ad sufficientiam practicè, & theoricè disputatum habetur, hic prolixius exponere, supersedeo, sed breuitati studens, quod ab aliis sat ordinatim dictum est, reddere nolens, illuc lectorem remitto, ibi enim talia super hoc inueniet, vt me breuitatis nimie non accusaturus sit) solummodo extrahendum esse, prout ipse strictim credidit, ita alios candidè & feriò docuit, vt Mercurius, Regulo stellato vnitus, sibi inuicem coadiutores sint ad aliena reiicienda, nec difficultatem specificam huius operationis celare volens, eam candidè indicauit Cap. XI.

Malignitatem arsenicalem huic sulphuri, in sobole Saturni absorpto, commixtam omnem prohibere ingressum.

Idest,

Idest, impuritatem Reguli impedire vnionem vtriusque, superaddens vnicum ad id inuenibile remedium, nimirum *Columbas Dianę*, quę huius sulphuris malignitatem contemperabunt, ad ingressum & vnionem amborum celebrandam, quę celebrata lux à tenebris, *Aquila Philosophica*, tanquam regina omnium auium, à cæteris separabitur, idest, habebitur purus Mercurius homogeneus, acuitus, hoc est, spiritali sulphure grauidus, intuitiuè cuius est Hermaphroditus hic Mercurius. Verba præcisa dicit cap. VI.

Etenim, si ingrederentur, tum statim vnione indissolubili coalescerent: dicam itaque, sulphur externum, comburens adherere pertinaciter Chao nostro, quod iuuenis alatus horret ac fugit. Esto hic tibi Diana propitia, quę feras domare nouit, cuius binę columbę aeris malignitatem contemperabunt, quod per poros faciliè ingreditur adolescens, concutit statim peroleos, nubem tetricam suscitatur, lucem à tenebris separa septima vice, eritque hæc creatio Mercurii sophica completa.

Modum operandi totalem docet Cap. VII.

Hic est infans Hermaphroditus, à primis suis incunabulis per canem rabidum morsu infectus, unde Hydrophobus aquam horret; sunt tamen in sylua Dianę binę columbę quę rabiem suam insanam mulcent; tum, ne hydrophobia recidivam patiatur, aquis
sub-

submergas, in iisque peredi, quarum impatiens nigricans canis rabidus ad aquarum superficiem, ferè suffocatus, ascendet tu imbre ac verboribus illum fuga, ac procul arce, sic tenebrę disparebunt: fulgente luna in suo plenitudo pennas suppedita, & auolabit Aquila, itera hoc septies, tum tandem requiem adeptuses, nisi, quòd decoctio nuda tibi incumbat.

Iuuenis Alatus est Mercurius: Chaos seu infans Hermaphroditus est Regulus stellatus: Canis Corascenus rabidus, est sulphur combustibile & arsenicale: Columbæ Dianæ sunt salia: Aquila euolans est Mercurius purissimus, acuitus, homogeneitate vnus, substantia essentiali duplicatus, propter sulphur, secum ascendens, animatus. Cum quo, vti & cum antedictorum Mercurio, addito auro & decocto, nec non rotam pluries reuoluendo, sit famosissimus ille Philosophorum Lapis ad diuitias & sanitatem, vsque ad naturalem vitæ terminum sufficiens, quia autem amalgamationem, in vitrum impositionem, nec non ignis regimen, & colores, eiusque finem, & vsum absque vilo ænigmatico sermone Philaletha, inter alios, laudatissimè descripsit: nos, omnem semper superfluam scribendi occasionem euitantes, illuc lectorem remittimus, hoc solum serio subnectentes, certum & certissimum

mum esse, quicumque artis studiosus ex hisce, tam meis dictis, simplici & ordinato stylo scriptis, quàm ex additis dictorum Authorum tam theoricæ, quàm practicæ methodis, ab ipsis studiosè dispersis ac confusis, & à me reordinatis, nec non clariùs explicatis, rem nec capere, nec facere potest, non me, nec Authores, sed suam incapacitatem incuset, aut Dei voluntatem mēditeretur, ad quem ferventi oratione, piè viuendo, recurrat, vt hoc donum sibi elargiri dignetur, mentem ad intelligentiam illuminando, aut per amicum reuelando.

C A P V T I X.

De Augmentatione Benedicti Lapidis.

IN hoc capite doces, quod vbi iam sulphuris præfati incombustibilis, purpureo-rubicundi possessor factus es, te per repetitam rotæ inuersionem illud multiplicare, eadem methodo, qua conficitur, lacte suo irrorando, soluendo, coagulando, vt in primo opere factum est, & ita ad placitum multiplicas in quantitate & qualità, pro proiectione super imperfecta metalla facienda. Quæ omnia, tanquam verissima, concedimus, & ne gry quidem opponimus, quòd
opus,

opus, legitimè confectum, per eandem viam, qua factum est, multiplicatur; sed nunquam concedimus, quòd erroneum principium & medium (sicut tuum est) possit verum finem dare. Vnde superfluum est, de tuo opere phantastico lectorem ad veros Sophos remitteret quasi verum Philosophorum, & erroneum sophistarum vnum & idem quid sit, quod si antehac nunquam fuit, nec impotterum vnquam erit, quidquid oblatrent Sophistæ.

C A P V T X.

De Vsu Lapidis medico, interno, & externo.

IN hoc vltimo capite de Lapidis Physici virtute differens secundùm omnium Sophorum, mentem eum infinita vi medicandi pollere probas, & præcipuè cum Helmontio doces, illum agere Archeum irradiando, citra sui dissolutionem, interitum, &c. Dosin autem illius administrando instituis à grano vno ad duo, iuxta ætatem & vires ægri. Quibus respondemus, quousque cum Sophis Lapidem Physicum vi medica incomparabili præditum asseris & cum Helmontio doces, quòd Archeum irradiando citra sui dissolutionem aut interitum dotes suas depromit,

depromit, libenter assentientes tibi omnia concedimus, sed dum de tuo talento, aut, melius dicam, iudicio dosin administrandam à grano vno ad duo iuxta ægri ætatem & vires doces, non licitum est, talia conuiuere, sed sicut in principio & medio & fine Lapidis monstratum te errare, ita etiam in eius vsu finali probabitur te tanquam putatitium Lapidis possessorem etiam eius verum vsu ignorare.

Primò id probatur ex tua propria doctrina, qua non tuo Marte, sed Helmontio docente, dicis, Lapidem Physicum agere, Archeum irradiando, quo posito, sufficit minima particula, prout in tractatu: Butler: diffusè docet.

Secundò: si agit irradiando, quid, quæso, ista actio irradiatoria præiudicare potest agro, respectiue ætatis vel virium?

Tertiò: nullus Philosophorum (præter te, quia Philosophus non es) hanc necessitatem, seu respectum augmentandi & diminuendi dosin, posuit.

Quartò: omnes Sophi & Adepti concordant in quantitate minima administranda huius Lapidis benedicti. Dionysius Zacharias, omnium liberalior, non excedit granum: Ludus Puero-
rum & alii pòdus duorum florenorum aureorum,
quod drachma adhuc minus est, libræ vni con-
fectionis

fectionis commiscere iubent, de qua confectio-
ne drachmam, pro qualibet vice, sumendam, &
sic dosis erit circiter medii grani pondus. Rosa-
rius, reliquis parcius, pondus ad granum fina-
pis præscribit: vno verbo nullus vix medietatem
tuæ dosis præscripsit, & quamuis in quantitate
minima dissentire videantur, in hoc tamen om-
nes veri Adepti consentiunt, quòd nullus dosin
augendam & minuendam, respectu ætatis aut
virium ægri, præscripserit, præter te, sic tu, ab
omnibus in omnibus differens, solus sapiens eris,
quod absit dicere.

Sic habes, Beneuole Lector, quod lubens
egi in Artis tutelam, ne inter tot mendacia in-
fabulam abeat: in Tyronum vtilitatem, vt di-
scant cautiore hoc lumine accenso discernere
Philosophos Anonymos: in sophistarum con-
fusionem, ne tales subreptitii Anonymi, inter
veros Anonymos & Philosophos locum quæ-
rant, multò minùs inueniant. Si quæ scripta
placent, bene, si minùs, perinde est; quia

Non habet osorem, nisi ignorantem,

VIRTUS ET VERITAS.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

A Tque ita SEMIRAMIS, ante quatuor propè annorum millia sepulta, nuper denuo rediuiua, denuo in sua TVMBA sepulta iacet. Felix profecto SEMIRAMIS, quia bis uiua; sed magis infelix, quia bis mortua: Quod me attinet, ego, quod meum erat, feci: Funerale Lapidem TYPOGRAPHVS, in quo labore, sicubi fortasse lapsus sum, ignosce: Babylonem non vidi, & Arcanioris Philosophiae Characteres non didici. Si minus, apage! non laboro tua causa: puerorum est grammaticalibus apicibus irascendo tempus perdere; sapientum est, sensum scrutari. Si Mi- uerua rudis tibi domi est, nec seruit ad aliud, quam ad quærendum nodum, aut censurandam crepidam; apage inepte MOME! Non te volo! Procul ab HERMETICO REGIO AVGVSTALI profani! Quod si ingenuus es, age sis, expende hæc, quæ in honorem Viri Docti, arbitrio tuo, labore & prælo meo, torqueo. Atque in hunc finem commodò tuo cum TVMBA ipsam quoque SEMIRAMIDEM, alibi excussam, hic sisto: ut oculatè inspicias, & quàm sanissimè dispicias, virum SEMIRAMIS pretiosa aliqua Mumia, an verò vaniloqua Anus fuerit; meum enim officium est, simpliciter TYPOS imprimere: tuum est legere & diiudicare.

T V M B A

S E M I R A M I D I S,

HERMETICE SIGILLATA,

Q V A M

Si sapiens aperuerit,

N O N

CYRVS AMBITIOSVS,

Auarus,

Regum ille thesauros, diuitiarum inexhaustos, quod sufficiat, inueniet.

*Da amantem, & sentiet quæ loquor, sin
autem frigido loquor, non sentiet
quæ loquor. D. Aug: de Amor.
Divin.*

181

NOBILISSIMI,
PRÆCELLENTISSIMI VIRI,
S. R. I.

Naturæ Curiosi, Domini,

&

FAVTORES HONORATISSIMI.

NON tantum priscis temporibus, sed & hac mundi senecta nil aliud sepulchrum, nec quod magis ab omnibus, maxime Technophilis, desideratum haecenus est, quam magni illius mysterii Sapientum Scientia, quæ nota vocula: *LAPIS PHILOSOPHORVM* appellatur; ea propter scientiam hanc sub schemate *TVMBÆ SÆMIRAMIDIS*, sapientissime quondam Babylonis Reginae tumultatam & adumbratam, servata eiusdem monumenti inscriptione, è tumulo extrahimus, orbique litterario visendam & aperendam sistimus; Quam si sapiens, non Cyrus ambitiosus, auarus aperuerit, Regum thesauros, diuitiarum inexhaustos, quod sufficiat, inueniet. Addo constantem sanitatem, quæ duo præcipuas felicioris vitæ columnas dixeris.

Sed erunt fortè altum sapientes, quibus tumbam hanc referare opus mulierum, & ludus puerorum videbitur; sciant autem velim, scientiam hanc, esse Annem altissimum, in quo Agnus ambulat, id est, simplex proficit, & Elephas natat, id est, Doctissimi quique opinionibus, erroribus, & du-

biis suis fluctuant, imò submerguntur, dum hic de vero subiecto magni operis adhuc dubius, imò toto genere alienus est: ille de Mercurio Sophico acquirendo arduè sollicitus, nec quis ille sit, vel cuius formæ, inanibus laboribus se se fatigat; alius quid ignis Philosophicus? quid Elementa magica, clavis vel Menstruum soluens? unde illud depromendum? an dulce vel corrosivum? frigidum? vel igneum sit? vano mærore se se lacerat. Ingemui sæpè super ea, quæ talium manus fecerant, & in quibus frustra insudauerant, ubi ultimò non inuenirent, nisi vanitatem & afflictionem animi. Stimulo itaq; charitatis eorum misertus, communicatam mihi misericorditer lucem, eandem, ut clauem ad hanc scientiam inueniant, lubens impertior, quamuis à multis violati silentii reus accusabor.

Vestra verò, Viri Præcellentissimi, in curiosis Polydædalæ Naturæ Arcanis & operibus curiosa industria, & indefessa curiositas, quæ totum Orbem literarium ad secreta communicanda suauissimo suo illicio inuitauit, me quoq; impulit, huius, quod apud me est, totius naturæ curiosissimi operis, Vos genuinos omnigenæ scientiæ Filios, heredes facere.

Quis verò sim, ne quærite; Homo sum, qui aliis prodesse studeo; Amicus vester, & virtutum vestrarum admirator, notus multis, saltem nomine.

Valete ergò, Curiosi Naturæ, & Artis Mystæ, excelsa Germaniæ sydera; DEVS sit vobiscum; vestraq; opera & cogitationes, toti Reipublicæ literariæ summè proficuas, virtute sua corroboret ad publicæ salutis incrementum, vestriq; nominis gloriam immortalem.

Ex Museo Calendis Ianuarii,
Anno à Nato Salvatore 1674.

TVM.

T V M B ¹⁸³Æ

SE M I R A M I D I S,

Hermeticè Sigillatæ,

C A P V T I.

De subiecto Physico Lapidis Philosophorum.

O Peris nostri principium fit TIMOR DOMINI, finis autem Charitas & Amor proximi. Aggressuri itaq; cum bono Deo tale opus primò inquirendum, quodnam sit subiectum illius; vt enim Agricola in cassum ad messem agrum præparat, nisi de semine certus sit, ita & ille gratis agrum chymicum instruit, si quidquid in illum seminet, ignorat. Et in hoc hodiernum plures se se angunt, inq; differentes opiniones rapiuntur.

Sed omnia hæc velle discutere, huius loci non est: Dum illi in Regno animali, sanguine, spermate, sudore, vrina, capillis, stercorebus, Ovis, Serpentibus, butonibus, araneis, &c. quærunt;

M 4

Isti

Isti in Regno vegetabili, præprimis vino, inani pro Magisterio magno conatu occupantur. Et si enim nobis constet, in utroq; Regno, & quidem homine (maxime illius corde) tum etiam vino, supremam quoq; vnâ valetudinis nostræ Medicinam obtineri posse, ut enim Aurum omnium mineralium; sic hæc duo omnium Animalium & vegetabilium potestates, in vnum quasi collectas, complectuntur. Porro ut ex illis fiat opus magnum sapientum, nullus Adeptorum somniauit. Superest igitur ex Regno minerali petendum esse; sed & hic magna dissentientium Corona, ut herclè Oedipo opus habeamus. Sunt enim qui ex mediis, ut vocant mineralibus, utpote Sale, Nitro, Alumine, & id genus aliis eruere volunt, sed frustra; cum hæc argenti viui nihil in se habeant, in quod resolui queant; quo in luto & nos in prima nostra inscitia immergi fuimus.

Manet ergo ratum, Metalla subiectum Physicum esse Lapidis nostri benedicti. Verum & hic res in biuium: Metalla enim alia imperfecta sunt, perfecta alia.

Breuitè ut nos expediamus, dicimus omnia metalla fusa, præcipuè verò non fusa, etsi imperfecta, per intimam labis suæ originalis depurationem (quod tamen perquam difficile, & apparenter

parenter vix non impossibile) subiectum lapidis, esse posse, de quo Flamellus:

Aliqui in Ioue, aliqui in Saturno laborauerunt, ego autem, inquit, in sole laboravi, & inueni.

Et in exercitat: ad Turbam legitur: Omnia metalla munda & immunda sunt intus Sol & Luna, & Mercurius; sed vnus est verus sol, qui abstrahitur ab eis. Et Author arcani operis Hermetica: Philosophiæ Canon: XVI. inquit: Quicunq; extra metallorum naturam imperfecta metalla perficiendi à multiplicandi Artem quærit, in via erroris est, à metallis enim metalla, sicut ab homine humana, & à boue bouina species petenda est. Et Canon: XVIII. amplius ait: Corpora perfecta semine perfectiori prædita sunt, sub duro itaq; perfectorum metallorum cortice later perfectum semen, quod qui nouit resolutione philosophica eruere, Regiam viam ingressus est. Sic & Anonymus ille Philaletha in Introitu ad Sacrum Regis Palatium cap. XIX. de progressu operis in primis 40. diebus: Est nimirum in omnibus metallis, etiam communibus, Aurum, sed proximè in Auro & Argento. Quanquam (vt bene idem Adcpus loquitur) est adhuc vnum in Regno metallico mirabilis originis, in quo Aurum nostrum proximè est, quàm in communi Auro & Argento, si illud in hora suæ Natiuitatis

tatis quæras, quod in nostro Mercurio liquatur, ut glacies in Aqua tepida, &c.

Sed præscindendo hac vice ab his imperfectioribus, in præsentī magna illa duo luminaria perfectiora, Solem & Lunam, Aurum quippè & Argentum pro subiecto physico Lapidis declaramus, quam Viam magna pars Philosophorum secuta est & voti sui compotes facti sunt. Et declarat illud Augurellus l. 2. Chrysop. dum ait:

*Purum atq; omni purgatum sordie metallum
Accipies, cuius secreta in parte recessit
Spiritus & crassa pressus sub mole laenter
Victuat ac solui vinclis & Carcere Celo
Emitte spectat, tenues effusus in oras.*

Idem in Chrysop. lib. 1.

— Nec tu

*Nunc aliunde auri quæras primordia, in auro
Semina sunt Auri, quamuis abstrusa recedant
Longius, & longo nobis querenda labore.*

Et de vtriusq; luminaris dignitate Lullius Codicill. p.m. 28. Propter quod depurata magis aliis reperiuntur duo, scilicet Aurum & Argentū, sine quibus ars ista non poterit integrari, cum in illis sit purissima sulphuris substantia, ingenio naturæ perfectè depurata, & ex illis duobus corporibus cum suo sulphure vel Arsenico præparatis nostra elici Medicina poterit, & sine illis haberi nequit.

Et

Et Clangor Buccinæ: Prudenter & discretè oportet te operari, quoniam sine fermento non poterit sol, neq; luna esse; & aliud semen siue fermentum non est appropriatum & vtile, nisi Aurum ad rubrum, & Argentum ad Album, quæ corpora subtiliata prius sub pondere, deinde seminanda veniunt, vt putrescant & corumpantur, vbi destructa vna forma, alia nobilior induatur: & hoc fit aqua nostra sola mediante. Hinc optimè concludit Anonymus quidam in sua responsione: Sicuti ignis ignificandi principium est, ita Aurum Auri est principium, qualis causa, talis effectus, qualis Pater, talis filius, quale semen, talis fructus. Homo Homine, Leo Leonem generat.

Sed dices: Afferunt Philosophi, quod talis debeat esse materia, quam æquè diues, ac pauper habere potest, vnde illud: Deus hunc thesaurum omnibus hominibus inquirendum concessit, nec mortalium vlli, nisi quis prauis cordis sui affectibus indignum se ipsum reddat, tanta bona inuidet. Et Geber: non oportet tua bona consumere; quia vili pretio, si artis principia non ignoraueris, quæ tibi trademus, ad completum peruenies Magisterium. Si enim aurum vel quid simile sumptuosum illud (tantum) esset, sic pauperes cogerentur, hoc gloriosum opus postponere, & cum contingat Artificem pluries errare,
 pauper

pauper non posset post admissum errorem opus repetere, quod omnino fieri oportet, si nullum aliud remedium superesset. Et Lilius: Hic autem Lapis palam minimo emitur pretio: quod si nouissent venditores, ipsum manibus tenerent, & nullo modo venderent. Et alius Anonymus: Expensæ nostræ non excedunt pretium duorum Florenorum. Quod confirmat Arnoldus: Firmiter teneas, quod expensæ nostræ Nobilissimæ Artis non excedant pretium duorum Aureorum in sua emptione, idest, operatione. Et Geber: Si in operando æs tuum emiseris, nos non iniquè corrodas, sed tuæ imputes imprudentiæ: Scientia enim nostra magnas non requirit expensas. Ad quæ respondemus: nos nunquam negasse præter Aurum & Argentum non etiam dari aliud subiectum minoris pretii, vbi imperfecta metalla non exclusimus, quemadmodum supra ex Anonymo Philaletha huiusce verbis meminimus: Est adhuc vnum in Regno metallico mirabilis originis, &c. quanquam vile hoc pretium multi Philosophorum de menstruo nostro solvente intelligi velint.

Dices ampliùs ex Sendigonio, tract. XI. In laboribus tuis Aurum & Argentum vulgi non accipias; nam hæc sunt mortua.

Respondemus, concedendo ex Auro & Argentum

gento vulgi quàm talibus & quamdiu mortua fuerint, non confici Lapidem, vbi verò resuscitata & in primam seminales naturam redacta, & Auro Philosophorum similia facta fuerint, tum non tantum de se semen edunt, sed & loco fermenti inseruiunt: quod confirmat Philosophus his verbis: Præsentes & præteriti non fecerunt aliquid, nisi ex Auro Aurum, & ex Argento Argentum, non tamen Aurum illud vel Argentum fuit vulgi.

Ex quo patet, quod Aurum Philosophorum non sit Aurum vulgi, nec in colore, nec in substantia; sed illud quod extrahitur ex eis, est alba & rubea tinctura.

C A P V T I I.

Quid sit Aurum Physicum seu Philosophorum?

Aurum vel Argentum Philosophorum est corpus metallicum resolutum in ultimam materiam, quæ prima Lapidis est (scilicet Mercurium) & probatur: Omnis res est ex eo, in quod resoluitur; sed omnia metalla reducuntur in argenteitatem viam; ergo fuerunt Argentum viuum.

Est enim (iuxta vulgatam Philosophorum sententiam

tentiam) in Mercurio, quod quærent sapientes. Item: Mercurius est Radix in Alchymia, quoniam ex eo, per eum, & in eo sunt omnia metalla. Et Spagyricæ Philosophiæ abstrusissimum Mare Theophrastus de prima metallorum materia ita loquitur: Extrahere corporibus metallicis Mercurium, nihil aliud est, quàm ipsa resolvere, seu in primam ipsorum reducere materiam, hoc est, Mercurium currentem, qualis scilicet erat in centro terræ ante metallorum generationem, vapor scilicet humidus & viscosus (qui est Aurum vel Argentum Philosophorum) continens in se inuisibiliter Mercurium & sulphur naturæ, principia omnium metallorum. Talis Mercurius ineffabilem est virtutum, viriumq; & secreta mira continet.

C A P V T I I I.

De Preparatione Corporum pro Mercurio Philosophorum.

INquit Auicenna: si laborare volueris necessum habes, ut in solutione vel sublimatione duorum luminarium laboris tui facias initium, primus siquidem operis gradus est, ut Argentum vivum ex eo fiat. Verum cum hæc corpora, ut
potè

potè perfectiora, arctius constricta, & duriorē
 coagulationem nacta sint, ut ipsa in Mercurium
 reduci queant, prius preparatione, & physica
 calcinatione opus habent, quæ quidem non tam
 necessaria est in argento (nam propter mundi-
 tiem & molliem facile in id agit Aqua nostra)
 quod non fit in Auro, & reliquis metallis, quæ
 omnia requirunt calcinationem, in quæ aqua
 nostra facilius tunc agit, maximè, si quæ impura
 depurata sint, propter substantiæ similitudinem.

De calcinatione corporum ex opere Secreto
 de lapide Philosophorum D. Doctoris & Episco-
 pi Tridentini: Metalla, soluenda in lacte Virgi-
 nis, prius debent calcinari seu purgari, & luna
 quidem finissima, & subtiliter limata dissoluatur
 in Aqua forti, & Aqua pluuiiali stillatitia, in qua
 ammoniacum, vel sal commune dissolutum sit,
 præcipitetur in calcem albam, decantata aqua
 lauetur, & edulcoretur calx alia aqua pluuiali
 calente, ut omnis falsedo & acrimonia tollatur,
 siccetur postea, & erit calx mundissima.

Aurum verò calcinetur in hunc modum: fac
 Amalgama cum Auro (quod prius per Aquilæ
 nigrae corpus depuretur, ut supra modum pul-
 chrum & gloriosum fiat) & Mercurio optimè
 purgato per salem & Acetum, perq; corium ex-
 presso, pone in aqua forti purificata, ut Mercu-
 rius

rins omnis soluatur; Aquam fortem à calce folis decanta, calcem, vt supra, aqua calida laua, & leni calore exsicca. Calx ista si artificiosè, & leuiter reuerberetur, ita tamen, ne fluat, in pulcherrimum crocum abibit.

Aliter fit calcinatio Auri, vt in primam materiam seu Mercurium Philosophorum reduci queat, de quo Paracelsus lib. 7. Metamorph. de resuscitatione, nimirum: calcinetur metallum cum Mercurio reuiuificato, ponendo Mercurium cum metallo in sublimatorium, digerendo simul, donec fiat Amalgama. Sublima deinde Mercurium modesto igne, & denuo cum calce metallica terre, &, vt ante, digestionem & sublimationem repete, idq; toties, donec calx, admota candela ardenti, fluat instar glaciei, vel ceræ. Hoc metallum ita præparatum pone ad digestionem in ventrem equinum, vel B. M. decenter calidum, digerendo per mensem, & conuertetur metallum in Mercurium viuente (idest) in primam materiam, quæ Mercurius philosophorum, & Mercurius Metallorum nuncupatur, quem multi quæsiuerunt, sed pauci inuenerunt.

Ioachimus Plemānus de mysterio sulphuris Philosophorum, beneficio corrosiui sui duplicati & satiati metallum in minutissimas Atomos diuidit & dilacerat ad tingentem animam menstruo igneo soluenti tradendam.

Alia

Alia & meliori via à nobis calcinatur, quam calcinationem primam solutionem nominare libet; & fit si calcibus solis vel lunæ præfatis, in phiola positis, affundatur vinum vitæ, quod est menstruum nostrum; de quo infra cap. 6. ad eminentiam vnus digiti transuersi, & appposito capitulo seu alembico digerantur in cinere vel etiam arena & coagulentur; coagulato nouum menstruum, vt Supra, affundendo, & coagulando, idq; tertio, & quarto, vel donec calx metallica ad lumen instar ceræ vel glaciei liquecat, quod est signum sufficientis calcinationis Philosophicæ, fitq; hoc cum conseruatione metalli in sua virtute prima. Et hoc est, quod dicit Aristoteles in Rosario: Coniunge filium tuum Gabrielium, dilectiorem tibi omnibus filiis tuis, cum sua sorore Beia, quæ est puella fulgida, suavis & tenera.

C A P V T I V.

De Solutione corporum Philosophica secunda, & vera, atq; reductione in Mercurium.

FActa calcinatione seu prima solutione, de qua cap. præcedente dictum est, & quæ (vt Philosophus Anonymus tractatu aureo de Lapide
N de

de Philosophorum in sua responsione habet) suavis esse debuit & planè naturalis (idest) quæ subiectum sine stridore cum humiditatis suæ radicalis conseruatione solueret, tunc corpora ita calcinata phiolæ H. S. committenda sunt & leni igne B. M. vel roris per mensem philosophicum digerenda vel putrefacienda, melior enim est solutio voluntaria, quàm violenta, temperata, quàm festina, vt habet Philosophus. Et sic fit solutio secunda & vera metalli in aquam viscosam, seu oleitatem quendam cum conseruatione humidi radicalis, in qua est verum sulphur metallicum, simulq; verus & nobilissimus Mercurius; vnum enim alterius semper magnes existit, manetq; soluens cum soluto, & inseparabiliter manere cupit, idq; propter substantiæ similitudinem; hinc veteres dixerunt: Natura, natura gaudet, natura naturam vincit, immutat. Et per hoc essentialis, seu formalis solutio à corrosiua solutione distinguitur. Sciendum autem ex luna liquorem seu tincturam viridem gigni, quæ est verum elixir lunæ, summumq; arcanum confortandi cerebrum; ex sole verò per æqualem putrefactionem summæ rubedinis liquorem produci, qui est verum elixir solis, & quinta essentia metalli; de qua Geber ait: Nos facimus Aurum sanguinolentum, melius, quàm à natura productum, quod
natura

natura nequaquam facit. De hac viscositate amplius loquitur Geber in summa: Exactissimè singula sumus experti, suis idq; probatis rationibus, sed nihil potuimus vnquam reperire permanens in igne, præter viscosam humiditatem, solam radicem omnium metallorum, cum cæteræ humiditates omnes, quia in homogeneitate non benè sunt vnitæ, ab igne facilè fugiant, ac Elementa ab inuicem facilè separentur, at humiditas viscosa, Mercurius videlicet, nunquam in igne consumitur, nec Aqua à terra separatur, sed aut omnia simul manent, aut simul abeunt.

Sed quæres, sub quo pondere menstruum metallo desponsandum sit? Rosarius Philosophorum inquit: Sicuti in operatione panis modicum fermenti leuat, & fermentat magnam copiam pasta, ita & illud modicum terræ sufficit ad nutritionem totius Lapidis. Aristoteles nominat pondus, dicens: Sic igitur facite & coquite, donec terra (idest, Aurum) exhauferit decuplum de Aqua.

Author noui luminis in fine libri in hæc verba prorumpit: Aqua in decuplo esse debet ad vnani partem corporis, & hac via facimus Mercurium sine Mercurio vulgi, accipiendo de Aqua Mercuriali nostra (idest, Oleo Salis Mercuriali putrefacto) quæ est vapor vinctuosus in decuplo ad

corporis auri partem vnā, & clausis in vase per decoctionem continuā, Aurum fit Mercurius, idest, vapor vneſuofus & non Mercurius vulgi, vt falso nonnulli imaginantur.

C A P V T V.

Quid propriè sit Quinta Essentia?

PAracellus lib. 3. de vita longa cap. 2. sic discurret: Quinta Essentia nihil aliud est, quàm bonitas naturæ, ita, vt tota natura in spagyricam mixturam, & temperamentum abeat, in qua nihil corruptibile, nihilq; contrarium sit inuenibile.

Idem lib. 4. Archidox. de Quinta Essentia ait: Quinta Essentia est vna materia, quæ corporaliter extrahitur ex omnibus crescituiis, & ex omnibus, quod vitam habet, separata ab omni impuritate & mortalitate, subtiliata mundissimè, diuisa ab omnibus Elementis. Et paulo post ibidem: Scire debes de Quinta Essentia, quòd sit parua & modica, hospitata in aliquo ligno, aliqua herba, vel lapide, aut simili: reliquum purum corpus est, ex quo discimus separationes Elementorum, &c.

Rupescissa de Quinta Essentia cap. 5. circa finem:

finem: Ideo est ingeniatur diuino spiraculo, quod per continuas ascensiones & descensiones separatur Quinta Essentia, quam quærimus, à corruptibili corpore quatuor Elementorum, & hoc fit, quia istud, quod secundò & sæpè sublimatur, est magis subtile, & glorificatum, & à corruptione quatuor Elementorum separatum, quàm quando solùm vna vice ascendit, & sic vsq; ad mille vices & per continuum ascensum & descensum, quod sublimatur, ad tantam virtutem glorificationis venit, vt sit compositum incorruptibile ferè sicut Cælum, & de materia Cæli, & ideo Quinta Essentia appellata, quia ita se habet ratione corporis nostri, sicut Cælum ratione totius mundi, ferè eo modo, quo artificium potest imitari naturam, quasi per quoddam simile valde propinquum, & connaturale.

C A P V T V I.

*De Igne Philosophico, seu Menstruo soluente,
aut liquore nostro Alkæst.*

HVius Aquæ seu succi Nobilissimi (qui est verum Regis Balneum) præparationem Philosophi semper occultam tenuerunt, ita vt Bernardus Comes in Tresne & Neigen lib. 2. di-

xerit, se se nudis verbis nulli hominum expositurum, Deo votum, Philosophis & æquitati præstitisse, cum sit secretissimum totius operis arcanum. Et reuera, si enim liquor hic cuius pateret, tunc pueri deriderent sapientiam nostram, & insipientes æquarentur ingeniosis, & totus in vniuersum orbis cæco impetu huc rueret, ac se ipsum, nulla nec æquitatis, nec pietatis habitatione in inum Acherontem præcipitem daret.

Augurellus Menstruum hoc Mercurium indigitat; dum sic canit:

*Tu quoq; ne captis Cylleni audacibus unquã
Defueris, Argentum, vulgò quod viuere dicunt,
Sufficit, & tantis præstat primordia rebus.*

Idem sentit Georgius Ripleus in præmio duodecim portarum: Ego profectò te docebo Mercurios hos, qui sunt Claues scientiæ, quos Raymundus sua menstrua vocat, sine quibus nihil fit. Geber aliter nominat: Per Deum altissimum hæc est illa aqua, quæ lucernas accendit, domos illuminat, & abundantiam diuitiarum præbet. O Aqua Maris nostri! O sal nitri nostrum, in mari mundi versans! O vegetabile nostrum! O sulphur nostrum fixum & volatile! O caput mortuum, seu fæces maris nostri!

Tridenfinus in opere Secreto de Lap. Philos. inquit: Philosophi Aquam suam, qua vñ sunt
pro

pro complendo opere, vocauerunt lac virginis, coagulum, rōrem matutinum, quintum esse, Aquam vitæ, filiam Philosophorum, &c. Paracellus variè etiam: Azoth, spiritum vini temperatum, Circulatum, Aquam mercurialem: Sendiuogius chalybem: Rupefcissa acetum nobilissimè distillatum: Profundissimus ille per ignem Philosophus van Helmont liquorem Alkahest dixit, & sic descripsit: Liquor Alkahest resoluit omne corpus visibile, & tangibile in primam sui materiam, seruata seminum potestate, de quo aiunt chymici: vulgus cremat per ignem, nos per aquam.

Nobis oleum falis Mercuriale putrefactum & alembicatum nominare libet licentia philosophica, ceu qui foetibus suis pro arbitrio nomina dispensare possunt, oleum enim est ad altio- rem gradum igneæ qualitat̃is exaltatum, sicut totius solutionis metallicæ fundamentum (quod benè notandum) Oleum est, sine quo nihil vtile in arte profici potest & ipsum vices foeminæ agit in opere nostro, atq; meritò Sponsa Solis & matrix vocatur, estq; ipsa clauis absconsa ad re- ferandas portas metallorum clausas; soluit liqui- dem metalla calcinata, calcinat, putrefacit, facit volatile, spirituale, tingit in omnes colores, estq; principium, medium, & finis tincturarum, & est

vnus naturæ cum Auro, vt Villanouanus asserit, nisi quod natura Auri completa est, digesta & fixa; Aquæ verò natura incompleta est, indigesta & volatilis; vno verbo: Est ignis Philosophorum, cum quo Hermetis Arbor in cineres comburitur. De hoc igne Ioan. Pontanus in sua Epistola: Ignis Philosophorum non est ignis Balnei, nec finis, neq; alius eius generis, quos Philosophi in suis libris posuerunt: Mineralis est, æqualis est, continuus est, non euaporat, nisi nimium excite-
tur, de sulphure participat, aliunde sumitur, quam à materia, omnia dirimit, omnia soluit, calcinat, atq; congelat, & ille ignis est cum mediocri ignitione, est compendium sine sumptu aliquo, saltem paruo; quia cum eo totum opus perficitur. Studeas igitur ibi, nam si hunc primò inuenissem, non errassem ducenties, antequam ad praxim peruenissem. Quapropter errant, errauerunt, errabunt, eò, quod proprium agens in suis libris non posuerunt Philosophi, excepto vno, qui Artephius nominatur, sed pro se loquitur, & nisi Artephium legissem, & loqui sensissem, nunquam ad complementum operis peruenissem, &c. Hunc & tu consule, & scies, quid sit Menstruum nostrum. Satis dixi,

An Menstruum soluens sit corrosiuum?

Videtur huius opinionis esse Geber Summ: perfect. cap 52. dum inquit: Omne, quod soluitur, necesse est falis, aluminum, & eorum consimilium naturam habeat. Et Paracelsus lib. 4. Archidox. de Quinta Essentia mox in principio §. sic ait: Difficile est, & vix credibile, quintam essentiam extrahere sine corrosiuo ex metallis, præcipuè verò ex Auro, quod superari nequit, nisi per corrosiuum, per quod quinta essentia & corpus ab inuicem separantur, quod corrosiuum iterum ab eo tolli potest: Et cap. 3. de vita longa, tom. 6. lib. 3. sic effatur: Resolue Aurum vna cum omni substantia Auri, corrosiuo, &c. & id tantisper, donec idem fiat cum corrosiuo, nec obstupescas ob hunc laborem, quia Auro, si Aurum est, corrosiuum commodo est, & sine corrosiuo mortuum est.

Sciendum tamen menstruum nostrum, Auro affusum, propriè corrosiuum dici non debere, sed potiùs igneum, cuius arcani vis atq; virtus vincit omnia venena; cùm omne realgar (id est, Mercurius viuus, & sublimatus, item præcipitatus) in falis elixirio mori debeant, deueniantq; ad singularem,

gularem, & summam tincturam. Dum etiam per menstruum nostrum non fit violenta solutio, qualis per aquas fortes, regias, resuscitativas, & huius formæ alias; sed, ut supra cap. 4. dictum, blandè fit, suaviter, sine ullo stridore, & cum humidi sui radicalis conseruatione, cum cuius spiritibus (ut habet Lullius in Vade mecum) infunditur virtus viuifica in materiis.

C A P V T V I I I.

De Practica Lapidis.

Postquam tingentem Planetæ Animam, seu veram illius quintam essentiam præuia putrefactione nactus es; in qua verus Mercurius, verumq, sulphur Philosophorum latent, tunc materia tua apta nata est, ex ea fieri Lapidem nostrum benedictum. Accipe ergo in Nomine Illius, qui dixit, & facta sunt, huius materiæ purissimæ q.s. inde vasi fixatorio, vel phiolæ, aut ouo philosophico S. H. colloca in Athanore, ut scis, & conueniente, digerente scilicet, continuo (enim eo deficiente mortem sequi, aut fieri abortum necesse est) suauiter, subtiliter, alterante, & non comburente (ut cum Comite loquar) à prima coniunctione, ad perfectam usq; ablutio-
ignis

ignis regimine (de quo ampliùs Anonymus Philaletha consuli poterit, qui per cuiusq; Planetæ Regimen diuersitates colorum lucidè describit) coagulando & figendo in lapidem album vel rubeum progredere, qui enim, vt Raymundus Lullius monet, potentiam & patientiam non habet in opere, ille propter festinantiam corrumpit opus.

Perfecti operis signum hoc erit: Si lapis, super candentem Veneris laminam iniectus, instar ceræ fluat, non fumiget, sed penetret, & tingat, & tunc natus est Rex Orientalis, in Regno suo sedens, & potens super omnes Principes Mundi.

Laudetur Altissimus, cuius dona cedant in Nominis sui Sanctissimi gloriam, & proximi Emolumentum.

C A P V T I X.

De Augmentatione Lapidis Benedicti.

VBi iam sulphuris præfati imcombustibilis, purpureo-rubicundi, auxilio Diuinitatis, possessor factus es, super est, vt per repetitam rotæ inuersionem (vt loquuntur Philosophi) illud augmentare scias, sub quo non leue Artis Mysterium voluitur. Eadem autem Methodo,
qua

qua illud confecimus, idem augmentare possumus. Sciendum enim est, quòd quò sapiùs sulphur nostrum, qui est Lapis noster, lacte suo proprio irroratur, vel cibatur, in Balneo rorido soluitur, iterumq; vt in primo opere, coagulatur, & figitur, maior semper illius vis tingendi futura est; adeò quidem, vbi post absolutum primum opus pars vna centum partes Mercurii purgati, aut alterius Metallì imperfecti tinxit, in secunda solutione per lac virginis, eiusq; coagulatione & fixatione pars vna mille tinget, & sic per repetitas vices medicina nostra augmentatur & multiplicatur, in quantitate & qualitate, in virtute & pondere.

Accipe itaq; Lapidis nostri partem vnā, & affunde lactis virginici, seu Olei Salis Mercurialis putrefacti & Alembicati partes duas, solue, coagula, vt in primo opere factum est, & aqua nostra, quæ antea erat tantum minerale in potentia, fit actu metallum, pretiosius auro; & sic mortificatur lapis per sublimatiões, & reuiuificatur per imbibitiones, quæ est summa via vniuersalis. Perductis his ad optatum finem, proiectio ad libitum super hoc vel illud metallum præparatum, & decenter mundificatum, fustum, prout ad album, vel rubrum, tincturam nactus es, institui poterit, cuius verum vsum ars, & omnes
Philo-

Philosophorum libri (maximè Philaletha noster) abundè docebunt.

C A P V T X.

*De usu Lapidis Medico interno
& externo.*

Sciendum est de hoc Lapide benedicto, quòd ille sit medicina Catholica, continens in se omnium morborum, tam calidorum, quàm frigidorum perfectam curam, quatenus nimirum per naturam curabiles agnoscuntur, & à Deo sanari permittuntur. Si quæras, qualiter hæc medicina perfectissima, & Cælestis tinctura, aliæq; similes panacæ agant, & contraria curando in corpore humano operentur? Respondemus, hoc totum præstare calefaciendo, illuminando, atq; irradiando Archeum, sicut habet Philosophus noster van Helmont, in Tract. cuius inscriptio: In Herbis, verbis, & lapidibus magna est virtus. Quòd nimirum agant citra sui dissolutionem, aut interitum, citra sui penetrationem, introadmissionem, commisturam, & commutationem, liberè, etiam eminus in sopitum vel accensum Arche-

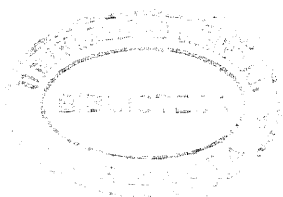
Archeum, solo quasi suo aspectu, irradiatione, vel iaculatione suarum virium in medio productarum, retentis adhuc pristinis, & non mutatis pondere, & proprietatibus. Quo modo, ut præclare Ioachimus Polémannus, spiritus tenebrarum, morbos scilicet (qui omnes nihil aliud sunt, quam proprietates cubilis mortis, vel præcursores tenebræ mortis) in bonos spiritus transmutant, quales antea erant, cum homo sanus esset. Et hac renovatione defectarum virium robur simul universo denuo restituitur.

Dosis illius est granum 1. ad 2. iuxta ætatem & vires ægri in haustulo vini calidi, vel cochleare vno Quintæ Essentiæ eiusdem dissoluta, & tertio quoque die exhibita. In morbis externis, vulneribus, ulceribus cachœticis, phagadænicis, fistulis, gangræna, Cancro, &c. quotidie, vel alternis diebus granum vnum exhibetur in vino. Pars verò externè affecta vino, in quo portio nostri lapidis soluta sit, lauatur, vel, si necessitas exigat, per siphonem iniicitur, superposita plumbi lamina, & ligatura conueniente.

Et hic magni huius Mysterii consummati usus internus, & externus est; pro cuius adeptione lumen de Lumine inuoca, tuique intel-

207
intellectus illuminationem puro corde pete,
& accipies. Tum operare sufficien-
ter, pauperibus subsidia feras,
donis Dei non abutaris,
crede Euangelio,
fis pius.
Amen.

F I N I S.

ERRATA

ERRATA

CORRIGE.

pag. 3	lin. 4	adducantur	<i>per illa adducantur</i>
5	1	applicabile	<i>aliquo modo applicabile</i>
14	26	constitutionem	<i>constrictionem</i>
17	10	nec	<i>Et</i>
21	18	natura metallica	<i>naturæ metallicæ</i>
27	14	huiusque	<i>hucusque</i>
Ibid.	18	nulla	<i>vlla</i>
29	15	tunc	<i>tunc si</i>
32	7	aliud	<i>illud</i>
34	17	deducti	<i>deducta</i>
Ibid.	25	inuenire	<i>inueniret</i>
35	17	fermento	<i>præpotentiori fermento</i>
36	11	est	<i>ut</i>
Ibid.	19	fermentiuæ	<i>fermentatiuæ</i>
40	25	subtieni	<i>subticui</i>
43	8	magisterii	<i>Magistrorum</i>
47	19	aducenda	<i>educenda</i>
68	1	memoriæ	<i>scientia & memoriæ</i>
73	2	solum	<i>solus</i>
Ibid.	9	discrepantium	<i>discrepantiam</i>
76	11	ex	<i>& ex</i>
86	19	prædictum	<i>præditum</i>
92	8	subiectum	<i>totale subiectum</i>
94	12	&	<i>vel</i>
100	7	circa	<i>citra</i>
130	10	crant	<i>caret</i>
150	12	applicatio	<i>applicatis</i>
154	3	vi	<i>uti</i>
166	12	eum	<i>cum</i>
167	1	tali	<i>tali, quod sibi nec ab-</i> <i>esse potest,</i>
175	6	remitteret	<i>remittere</i>